

JIANG QING HAI
GS. TS. TRẦN VĂN MÃO (Biên dịch)

Hỏi đáp

Về kỹ thuật trồng hoa và cây cảnh trong nhà

NHÀ XUẤT BẢN NÔNG NGHIỆP

JIANG QING HAI
GS.TS. TRẦN VĂN MÃO
(Biên dịch)

Hỏi - Đáp
VỀ KỸ THUẬT TRỒNG HOA
VÀ CÂY CẢNH TRONG NHÀ
(Tái bản lần thứ nhất)

NHÀ XUẤT BẢN NÔNG NGHIỆP
HÀ NỘI - 2006

Biên dịch từ nguyên bản tiếng Trung Quốc
"400 CÂU HỎI ĐÁP
VỀ NUÔI TRỒNG HOA VÀ CÂY CẢNH"
của Jiang Qing Hai (Tướng Thanh Hải)
Nhà xuất bản Khoa học kỹ thuật Giang Tô, 1999
Biên dịch: GS. Trần Văn Mão

LỜI NÓI ĐẦU

Hoa là tượng trưng của cái đẹp, là nguồn cảm giác ngọt ngào của cuộc sống. Khi con người vui vẻ nhìn thấy một đóa hoa tươi sẽ có cảm giác thơm ngọt trong không gian; khi tâm tình không sáng khoái nhìn đóa hoa tươi sẽ thấy một làn gió xuân an ủi, làm mất đi nỗi buồn trong lòng.

Hoa trong cuộc sống con người chiếm một địa vị thẩm mỹ quan trọng. Hoa mẫu đơn, thược dược có đặc sắc thiên tư; hoa sơn trà, nguyệt quế có tính kiêu diễm; hoa cúc thì sắc lạnh, hoa mai mảnh mai như người con gái đẹp; hoa quế có mùi thơm bay toả đi khắp nơi; hoa hồng có mùi ngọt mê hồn. Hoa phù dung có mùi thơm lan toả trong nước. Còn Hoa lan có mùi thơm êm dịu, làm cho con người trầm tĩnh thoát tục. Người ta ví hoa lan tượng trưng cho người quân tử, tượng trưng cho lý tưởng nhân cách, hoa huệ tượng trưng cho đại sĩ phu, có tính khảng khái. Các nghệ sĩ cũng phải mượn hoa để tạo hình v.v...

Mấy năm nay nghề trồng hoa, cây cảnh đã phát triển. Người ta dùng hoa tươi để chúc mừng lễ tết, kết hôn, thăm viếng bạn bè và trở thành một vật phẩm tinh thần không thể thiếu được trong môi trường đẹp, cuộc sống đẹp và tâm linh đẹp.

Cây cảnh có nhiều loại: Loại xem lá, xem hoa, xem quả... Nhưng nhiều nhất vẫn là cây cảnh xem hoa. Cây cảnh xem hoa, xem quả thường có xuất xứ ở nhiều vùng khác nhau, thường được trồng trong chậu để ngoài trời hoặc trồng trên đất vườn; còn cây cảnh xem lá thường xuất xứ ở

các vùng nhiệt đới, á nhiệt đới và được trồng vào chậu để trong nhà. Tất cả đều được gọi chung là hoa và cây cảnh.

Từ trước đến nay đã có nhiều sách về cây cảnh của nhiều tác gia, nhưng sách giới thiệu kỹ thuật trồng, chiết ghép cây cảnh, phòng trừ sâu bệnh hại và kỹ thuật trồng cây cảnh hiện đại còn rất ít. Từ cuốn sách: “400 câu hỏi đáp về trồng hoa và cây cảnh” của Jiang Qing Hai, Nhà xuất bản Khoa học kỹ thuật Giang Tô xuất bản năm 1999, chúng tôi đã lựa chọn những câu hỏi phù hợp với điều kiện của Việt Nam, biên dịch và giới thiệu với bạn đọc trong bốn tập sách sau:

- Tập I: Những kiến thức cơ bản về nuôi trồng hoa và cây cảnh;
- Tập II: Kỹ thuật nuôi trồng hoa, cây cảnh ngoài trời (cây thân cỏ);
- Tập III: Kỹ thuật nuôi trồng hoa, cây cảnh ngoài trời (cây bụi và cây thân gỗ);
- Kỹ thuật nuôi trồng hoa, cây cảnh trong nhà.

Nội dung sách rất thích hợp cho những người trồng hoa gia đình, đồng thời có thể làm tài liệu tham khảo cho các nghệ nhân trồng hoa, cây cảnh và những người quản lý cây cảnh các công viên thành phố.

Trong quá trình biên dịch, chúng tôi đã nhận được sự giúp đỡ của các nghệ nhân trồng hoa và cây cảnh, các nhà phân loại thực vật trong nước và sự cố vũ nhiệt tình của Nhà xuất bản Nông nghiệp.

Tuy nhiên do cây cảnh vô cùng phong phú, tên gọi thường khác nhau, những cảm nhận và nhận thức của con người cũng không giống nhau; về lý luận cũng như thực tiễn

đều có những giới hạn nhất định. Vì vậy, những sai sót trong cuốn sách là khó tránh khỏi.

Hy vọng cuốn sách sẽ là tài liệu tham khảo quý, đáp ứng phần nào nhu cầu về trồng hoa và cây cảnh hiện nay của đông đảo độc giả.

Rất mong nhận được những ý kiến quý báu của bạn đọc để sách được hoàn thiện hơn trong lần xuất bản sau.

Chúng tôi xin chân thành cảm ơn.

GS.TS. Trần Văn Mão

MỤC LỤC

Câu 231. Nuôi trồng cây cảnh trong nhà có từ bao giờ ? Tình hình phát triển thế nào ?	13
Câu 232. Cây cảnh trong nhà có đặc điểm gì ?	14
Câu 233. Cây cảnh trong nhà có những chức năng gì ?	15
Câu 234. Cây cảnh trong phòng có những tính chất và những đặc điểm môi trường sinh thái gì ?	17
Câu 235. Khi trồng cây cảnh trong nhà ta nên dùng dụng cụ nào để đựng ?	18
Câu 236. Các vật liệu trồng cây cảnh trong nhà có những yêu cầu cơ bản nào ?	20
Câu 237. Các vật liệu nuôi trồng cây cảnh trong phòng thường dùng bao gồm những gì ?	21
Câu 238. Nên chọn vật liệu nuôi trồng cây cảnh trong nhà như thế nào ?	23
Câu 239. Tỷ lệ pha chế vật liệu nuôi trồng cây cảnh trong nhà như thế nào ?	24
Câu 240. Phương pháp nhân giống cây cảnh trong nhà như thế nào ?	24
Câu 241. Kỹ thuật trồng cây cảnh trong nhà như thế nào ?	26
Câu 242. Phân bón cho cây cảnh trong nhà thường có mấy loại ?	27
Câu 243. Tính chất và thành phần các loại phân thường gặp như thế nào ?	28
Câu 244. Số lần và phương pháp bón phân cho cây cảnh trong nhà như thế nào ?	29
Câu 245. Khi tưới nước cho cây cảnh trong nhà ta cần chú ý những vấn đề gì ?	31
Câu 246. Phòng trừ sâu bệnh cây cảnh trong nhà thế nào ?	31

Câu 247. Tại sao phải thiết kế cây cảnh trong nhà ?	32
Câu 248. Thiết kế cây cảnh trong nhà thường có mấy loại ?	33
Câu 249. Muốn điều hòa cây, con người và nội thất cách bố trí không gian phải có những yếu tố cơ bản nào ?	36
Câu 250. Cách trang trí cây cảnh trong nhà ở các môi trường khác nhau như thế nào ?	37
Câu 251. Cây tóc thần có những đặc điểm gì ?	47
Câu 252. Nhân giống và trồng cây tóc thần như thế nào ?	47
Câu 253. Cây móng trâu có những đặc điểm gì ?	48
Câu 254. Phương pháp nhân giống và nuôi trồng cây móng trâu như thế nào ?	48
Câu 255. Cây quyết tử chim có những đặc điểm gì ?	49
Câu 256. Phương pháp nhân giống và nuôi trồng cây quyết tử chim như thế nào ?	50
Câu 257. Cây quyết sừng hươu có đặc điểm gì ?	50
Câu 258. Nhân giống và nuôi trồng cây quyết sừng hươu như thế nào ?	51
Câu 259. Quyết đuôi phượng có đặc điểm gì ?	52
Câu 260. Nhân giống và nuôi trồng như thế nào ?	53
Câu 261. Cây vạn tuế có những đặc điểm gì ?	53
Câu 262. Cách nhân giống cây vạn tuế thế nào ?	54
Câu 263. Khi nuôi trồng cây vạn tuế ta cần chú ý những điểm gì ?	56
Câu 264. Cây bách tán Nam Dương có đặc điểm gì ?	57
Câu 265. Nhân giống và trồng cây bách tán Nam Dương như thế nào ?	59
Câu 266. Cây đèn ngũ sắc có đặc điểm gì và cách nuôi trồng như thế nào ?	59
Câu 267. Cây lá 8 cạnh có những đặc điểm gì ?	60
Câu 268. Cách nhân giống và nuôi trồng cây lá 8 cạnh như thế nào ?	61
Câu 269. Cây thường xuân lá dôm có đặc điểm gì ?	61

Câu 270. Nhân giống và nuôi trồng cây thường xuân như thế nào ?	62
Câu 271. Cây đinh lăng lá nhỏ có những đặc điểm gì ?	63
Câu 272. Phương pháp trồng cây đinh lăng lá nhỏ như thế nào ?	64
Câu 273. Đặc điểm cơ bản của cây cúc tam thất và phương pháp trồng như thế nào ?	64
Câu 274. Cách trồng và chăm sóc cây cúc tam thất như thế nào ?	65
Cây 275. Cây trường sinh có những đặc điểm gì ?	66
Câu 276. Khi trồng cây trường sinh vào chậu để trong phòng ta cần chú ý những điểm gì ?	66
Câu 277. Cây liên đài có những đặc điểm gì ?	67
Câu 278. Phương pháp nhân giống và gây trồng cây liên đài như thế nào ?	67
Câu 279. Cây treo đèn có những đặc điểm gì ?	68
Câu 280. Phương pháp gây trồng cây hoa treo đèn như thế nào ?	68
Câu 281. Cây hoa đơn nhị gân vàng có đặc điểm gì ?	69
Câu 282. Khi nhân giống và nuôi trồng cây hoa đơn nhị gân vàng cần chú ý những gì ?	69
Câu 283. Cây lá dóm đỏ có những đặc điểm gì ? Khi trồng cây dóm lá đỏ cần chú ý những gì ?	70
Câu 284. Muốn nhân giống cây hoa cá vàng lá nhỏ thì làm cách nào ?	71
Câu 285. Đặc điểm nhân giống và nuôi trồng cây ẩm kiếm như thế nào ?	72
Câu 286. Đặc điểm, cách nhân giống và trồng cây chân chim vào chậu như thế nào ?	73
Câu 287. Nhân giống và trồng cây sâm Nam Dương như thế nào ?	74
Câu 288. Cây chim sẻ có đặc điểm gì và cách gây trồng như thế nào ?	75

Câu 289. Cây thu hải đường vẫn có đặc điểm gì ?	75
Câu 290. Phương pháp trồng và quản lý thu hải đường như thế nào ?	76
Câu 291. Cách nhân giống cây thu hải đường vẫn như thế nào ?	77
Câu 292. Cây tai tượng lá đỏ có những đặc điểm gì ?	78
Câu 293. Phương pháp nhân giống, nuôi trồng và quản lý cây tai tượng lá đỏ thế nào ?	79
Câu 294. Cây đèn hoa đuôi chó có những đặc điểm gì, cách trồng như thế nào ?	79
Câu 295. Giá trị và cách nuôi trồng cây tia tô tây như thế nào ?	80
Câu 296. Cây tia tô áo có những đặc điểm gì ? nuôi trồng và quản lý như thế nào ?	81
Câu 297. Cây đuôi lợn có những đặc điểm gì ?	82
Câu 298. Phương pháp nhân giống và nuôi trồng quản lý cây đuôi lợn như thế nào ?	83
Câu 299. Cây mao đài trở có những đặc điểm gì ?	83
Câu 300. Khi nhân giống và trồng cây mao đài trở ta cần chú ý những điểm gì ?	84
Câu 301. Cây nguyệt quế có đặc điểm và giá trị gì ?	84
Câu 302. Phương pháp nuôi trồng, quản lý, nhân giống và bảo vệ cây nguyệt quế như thế nào ?	85
Câu 303. Cây đa búp đỏ có những đặc điểm và công dụng gì ?	86
Câu 304. Cách nuôi trồng và bảo vệ cây đa búp đỏ thế nào ?	87
Câu 305. Nhân giống cây đa búp đỏ thế nào ?	88
Câu 306. Cây si có những đặc điểm gì ?	89
Câu 307. Nhân giống và nuôi trồng cây si như thế nào ?	90
Câu 308. Cây tử kim ngư có đặc điểm gì ? cách nhân giống và nuôi trồng trong nhà thế nào ?	91
Câu 309. Cây hồ tiêu đốm bạc có đặc điểm gì ? Cách nuôi trồng như thế nào ?	91
Câu 310. Phương pháp nhân giống và nuôi trồng cây hồ tiêu đốm bạc như thế nào ?	92

Câu 311. Cây gừng núi lá đốm có những đặc điểm gì ?	93
Câu 312. Cách nhân giống và nuôi trồng cây gừng lá đốm như thế nào ?	94
Câu 313. Có mấy loại dong cảnh, đặc điểm hình thái của chúng như thế nào ?	94
Câu 314. Phương pháp gây trồng cây dong thế nào ?	96
Câu 315. Cây dong tím có những đặc trưng gì ? Tách cây trồng vào chậu thế nào ?	96
Câu 316. Cây ngọc giá có đặc điểm và cách nuôi trồng như thế nào ?	97
Câu 317. Cây bạch phiến có những đặc điểm gì ? Nuôi trồng và quản lý như thế nào ?	98
Câu 318. Cây môn đốm có giá trị và đặc điểm gì ?	100
Câu 319. Cách nuôi trồng và quản lý cây môn đốm như thế nào ?	100
Câu 320. Nuôi trồng cây môn lá xè như thế nào ?	101
Câu 321. Cây môn lá to có những đặc điểm và cách gây trồng như thế nào ?	102
Câu 322. Cây môn đế vương có đặc điểm gì ?	103
Câu 323. Cách trồng và quản lý cây môn đế vương như thế nào ?	103
Câu 324. Cây môn lá mũi tên có những đặc điểm gì, cách nhân giống, nuôi trồng như thế nào ?	104
Câu 325. Cây ráy cảnh có những đặc điểm gì, cách nuôi trồng như thế nào ?	105
Câu 326. Cây thương cán xè có những đặc điểm và giá trị gì ?	106
Câu 327. Nhân giống và nuôi trồng quản lý cây thương cán xè như thế nào ?	106
Câu 328. Cây lê phượng đốm bạc có đặc điểm gì ?	107
Câu 329. Phương pháp nhân giống cây lê phượng đốm bạc như thế nào ?	108
Câu 330. Khi trồng cây lê phượng đốm bạc vào chậu ta cần chú ý những điểm gì ?	108

Câu 331. Cây lê phượng lá màu có những đặc điểm gì? Cách nhân giống như thế nào ?	109
Câu 332. Khi trồng cây lê phượng lá màu vào chậu ta cần chú ý những điểm gì ?	110
Câu 333. Cây phát tài có những đặc điểm gì ?	110
Câu 334. Cách nhân giống và trồng cây phát tài như thế nào ?	111
Câu 335. Đặc điểm của cây cỏ văn lưới thế nào ?	111
Câu 336. Cây thiết mộc lan có đặc điểm gì ?	112
Câu 337. Cách nhân giống và trồng chậu cây thiết mộc lan như thế nào ?	113
Câu 338. Cây trúc phát tài có những đặc điểm gì?	114
Câu 339. Nhân giống và nuôi trồng cây trúc phát tài như thế nào ?	115
Câu 340. Cây trúc Nhật đốm có giá trị sử dụng và đặc điểm gì ?	115
Câu 341. Cách nhân giống, nuôi trồng cây trúc Nhật đốm như thế nào ?	116
Câu 342. Cây lụi có đặc điểm và giá trị sử dụng gì ?	117
Câu 343. Phương pháp nhân giống và nuôi trồng cây lụi như thế nào ?	118
Câu 344. Cây chà là cảnh có những đặc điểm gì? Cách nuôi trồng và quản lý như thế nào ?	118
Câu 345. Cây đưng đình có đặc điểm hình thái và sinh thái như thế nào ?	119
Câu 346. Phương pháp nhân giống và nuôi trồng quản lý cây đưng đình như thế nào ?	120
Câu 347. Nuôi trồng cây cau vàng như thế nào ?	121
Câu 348. Cây cau lùn có những đặc điểm gì ?	122
Câu 349. Cách nuôi trồng và quản lý cây cau lùn như thế nào ?	122
Câu 350. Cây trúc mai rùa có những đặc điểm và giá trị thẩm mỹ gì ?	123
Câu 351. Khi nhân giống và trồng cây trúc mai rùa ta cần chú ý những điểm gì ?	124

Câu 352. Cây vạn niên thanh bẹ có những đặc tính gì ? Nhân giống như thế nào ?	124
Câu 353. Nhân giống và trồng cây vạn niên thanh như thế nào ?	125
Câu 354. Trồng cây vạn niên thanh vào chậu cần chú ý những điểm gì ?	127
Câu 355. Làm thế nào phòng trừ sâu bệnh hại cây vạn niên thanh ?	128
Câu 356. Cây huyết dụ có những đặc điểm gì?	129
Câu 357. Cách nhân giống và trồng cây huyết dụ như thế nào ?	130
Câu 358. Cây măng tây có những đặc điểm và cách nuôi trồng chúng như thế nào ?	131
Câu 359. Cây lục thảo trở có những đặc điểm và nuôi trồng như thế nào ?	132
Câu 360. Cây dưa cạn đốm có những đặc điểm và cách nuôi trồng như thế nào ?	133
Câu 361. Cây thái lái tía có những đặc điểm và cách trồng như thế nào ?	134
Câu 362. Đặc điểm và cách nhân giống, nuôi trồng cây lác dù như thế nào ?	135
Câu 363. Cây thân vuông hoa chuông có đặc điểm gì ?	136
<i>Bảng tra vấn tên cây</i>	137
<i>Bảng tra vấn tên La tinh</i>	141

Câu 231. Nuôi trồng cây cảnh trong nhà có từ bao giờ ? Tình hình phát triển thế nào ?

Trả lời

Cây cảnh trong nhà bao gồm các loài cây nguyên sản ở các vùng nhiệt đới và á nhiệt đới, có tính chịu bóng, thích nghi với điều kiện ánh sáng tán xạ, là một bộ phận của lục hóa cây cảnh chủ yếu ở các nước Âu Mỹ. Chúng là cây ưa bóng nên khác với cây cảnh trồng ngoài vườn và chậu.

Khoảng 5.000 năm về trước có 1 cung điện vùng sông Trường Giang dùng hoa để trang trí. Đưa cây từ sinh thái tự nhiên vào trong nhà.

Vào năm 1503-1482. trước công nguyên, cung điện hoàng hậu Ai Cập đã nuôi cây có mùi thơm thoang thoang *Boswellia* (thuộc họ Trám); năm 605-562 xây dựng vườn hoa trên không ở vương quốc Babilon. Vào giữa thế kỷ 19 việc trồng cây cảnh chuyển vào nhà đã ngày càng mở rộng các loài cây quyết, cây cọ, cây đa búp đỏ đã trở thành những loài cây phổ biến.

Ở châu Âu việc ứng dụng trồng cây cảnh trong phòng phải kể đến phát minh của hai nhà làm vườn người Anh vào thế kỷ 17 mang cây nhiệt đới về nuôi trồng trong phòng. Về sau nhiều người đều áp dụng bỏ cây vào các vật đựng khác nhau mang vào nhà nuôi. Mỹ là nước tiêu thụ hoa cây cảnh nhiều nhất thế giới, hàng năm thu nhập do bán hoa cây cảnh khoảng \$1,5 tỷ US trong đó có 1/2 là cây cảnh trong nhà.

Gần 100 năm nay, phương thức trồng cây trong nhà, làm đẹp phòng ở, cải thiện môi trường sống của nhân dân thành phố ngày càng được chú ý và có những biến đổi rất lớn.

Vấn đề tâm lý môi trường do kiến trúc cao tầng mang lại, người ta không thể coi nhẹ việc bố trí cây trong nhà. Ngày nay các cây cảnh trong nhà được mở rộng bao gồm cả các nhà ở, cơ quan, nhà hội nghị, nhà triển lãm, bệnh viện, trường học, các nhà ga tàu, nhà sân bay... Cây cảnh trong nhà là một thước đo của trình độ văn minh cũng là 1 tiêu chí của hiện đại hóa thành phố.

Sự phát triển ngành du lịch cần có một lượng lớn cây lục hóa nội thất thích ứng với các vật kiến trúc du lịch, vì vậy cây cảnh trong nhà đã được khách du lịch trong và ngoài nước hoan nghênh.

Câu 232. Cây cảnh trong nhà có đặc điểm gì ?

Trả lời

Hiện nay có trên 1.000 loài cây dùng làm trang trí nội thất, có những đặc điểm như sau:

- Thích ứng với điều kiện trong phòng về ánh sáng, nhiệt độ, bảo đảm mỹ quan.
- Màu lá tươi, đẹp, lá lạ hoặc khác với các đặc điểm của lá cây ngoài trời.
- Cây nhỏ, nhiều cành biến dạng, dễ tạo hình.
- Cây không mang gai, lá không có mùi vị khó chịu.

Về điều kiện tự nhiên như ánh sáng và nhiệt độ thường yêu cầu khác với cây ngoài trời, vì vậy mà có cây phải trồng ở bờ hiên nhà, có cây để trong phòng, có cây để ngoài hành lang, có cây lại treo trên cửa sổ.

Cây cảnh trong nhà có những đặc điểm sau:

- Chúng dễ thích nghi với các điều kiện ánh sáng tự nhiên, trừ một số loài cây ưa sáng, nếu thiếu ánh sáng, sinh

trưởng sẽ kém, sau mấy ngày lá vàng. Còn lại hầu hết các loài chỉ cần ánh sáng yếu vẫn sinh trưởng phát triển bình thường.

- Nhiều loài cây cảnh trong phòng sống lâu hơn đề ngoài trời, nhưng hoa thì nhanh tàn hơn.
- Hầu hết các loài cây cảnh trong phòng đều có bộ rễ nhỏ hoặc rễ nông, chiếm diện tích đất không lớn, dễ trồng, ít mất công không cần thay đổi nhiều và có ý nghĩa kinh tế lớn.

Cũng chính vì những lý do trên cây cảnh trong nhà đã và đang được nhiều người ưa thích.

Câu 233. Cây cảnh trong nhà có những chức năng gì ?

Trả lời

Một trong những chức năng chủ yếu của cây cảnh trong nhà là làm đẹp môi trường.

Hình 1. Dùng cây để tách không gian

Giá trị thường thức con người đối với cây cảnh rất đa dạng. Có người chọn cây lá to có cái đẹp của sự hoang dã như lá vằn môn, có người muốn xếp chúng theo một quy luật nào đó về tư thế, về sự biến đổi cái đẹp. Cây cảnh trong phòng sống lâu, các sản phẩm trao đổi chất không ảnh hưởng đến sức khỏe con người. Nhiều nghiên cứu chứng minh cây trong phòng hấp thu CO_2 nhiều hơn thải ra và bảo đảm không khí trong phòng sạch giảm bớt hơi độc.

Cây trong nhà là vật trang trí lục hóa phòng, ngoài làm đẹp còn cải thiện và nâng cao chất lượng môi trường. Với những đặc điểm trên, cây cảnh trong phòng có mấy chức năng sau:

- Tác dụng kích thích cảm tình, làm cho con người gần bó với thiên nhiên, yêu và hiểu biết thiên nhiên, dần dần con người có một đức tính nho nhã, văn minh hơn.
- Tác dụng không chế những ảnh hưởng xấu của môi trường, che đậy những điều bất nhả của cuộc sống tâm thường.
- Tư thế hoặc độ lớn của cây có khi làm cho cảnh quan mở rộng hoặc phân chia không gian kiến trúc (hình 1).
- Cây cảnh trong phòng còn là một biện pháp kiến trúc. Dùng cây cảnh để không chế đường đi trong phòng tạo cảm giác, hứng thú tự nhiên.
- Cây cảnh trong phòng có tác dụng thẩm mỹ đa dạng. Trước một bức tượng, một bức tranh có một cây cảnh có tác dụng che đậy, điều hòa các loại màu ta có cảm giác so sánh và làm đẹp môi trường trong phòng.

Vì vậy, cây cảnh trong nhà dù có hoa hay không ta cũng nên căn cứ vào tình hình cụ thể mà bố trí chậu hoa, hoa cắm, chậu cảnh cho hợp lý.

Câu 234. Cây cảnh trong phòng có những tính chất và những đặc điểm môi trường sinh thái gì ?

Trả lời

Nói chung cây cảnh trong phòng có nguyên sản từ vùng nhiệt đới và á nhiệt đới nên yêu cầu về kỹ thuật trồng thường khác với trồng cây ngoài trời.

Về nhiệt độ

Cây cảnh trong phòng yêu cầu nhiệt độ cao, thích hợp trong điều kiện nhiệt độ 25-30°C, nhiệt độ cao hơn 40°C cây vẫn có thể sinh trưởng, nhưng nhiệt độ dưới 15°C cây sinh trưởng chậm hoặc ngừng sinh trưởng. Vì vậy ta cần chú ý đến nhiệt độ thấp nhất ở các vùng khác nhau. Phạm vi thích ứng của mỗi loài cây có vùng nguyên sản khác nhau sẽ rất khác nhau. Người ta thường chia ra 3 loại.

Loại ưa nhiệt độ cao: Nhiệt độ thấp nhất trong mùa đông không thấp hơn 15°C, như cây vạn niên thanh, đuôi lợn, vân lưới, lan đuôi hổ, thiết mộc lan, dong...

Loại ưa nhiệt độ vừa: Nhiệt độ mùa đông khoảng 5-10°C, như huyết dụ, tóc thần, thu hải đường, trúc mai, rùa, lô hội.

Loại ưa nhiệt độ thấp: Nhiệt độ thấp nhất 0-5°C, như lan móc, lan 1 lá, lê phượng đỏ...

Về ánh sáng

Phạm vi ánh sáng của cây cảnh trong nhà rất rộng, nhưng nói chung lượng ánh sáng không nhiều, khoảng 10-20lux đến 160.000 lux. Một số loài cây sống phụ sinh trên cây gỗ sinh trưởng trong ánh sáng tán xạ, một số loài mọc trong nước lại yêu cầu sống trong râm. Hầu hết các loài quyết khá chịu bóng, chỉ cần ánh sáng 1.000-2.500 lux.

Vì vậy, người ta chia cây cảnh trong nhà ra làm:

- Cây ưa sáng như đuôi lợn, lê phượng;
- Cây ưa sáng vừa như đa búp đỏ, si, cọ, thường xuân, cỏ đuôi hỏ...
- Cây ưa bóng như lan 1 lá, vạn niên thanh, tóc thần, trúc mai rùa.

Về lượng nước

Cây cảnh trong phòng yêu cầu nước cũng khác nhau theo loài và chia ra: cây ưa ẩm, như lan, quyết. Trong quản lý nước phải xem loài cụ thể. Cây trung tính thường mọc nơi ẩm nhưng rất sợ úng nước như một số cây thuộc họ loa kèn. Cây mọc nơi khô, không cần nước hoặc ít nước, loại cây này ngập nước cây sẽ bị thối rễ.

Cây cảnh trong nhà yêu cầu độ ẩm tốt nhất là 70-80%. Mùa hè độ ẩm không khí cao cần chú ý thông thoáng gió. Kín gió cây thường bị bệnh.

Câu 235. Khi trồng cây cảnh trong nhà ta nên dùng dụng cụ nào để đựng ?

Trả lời

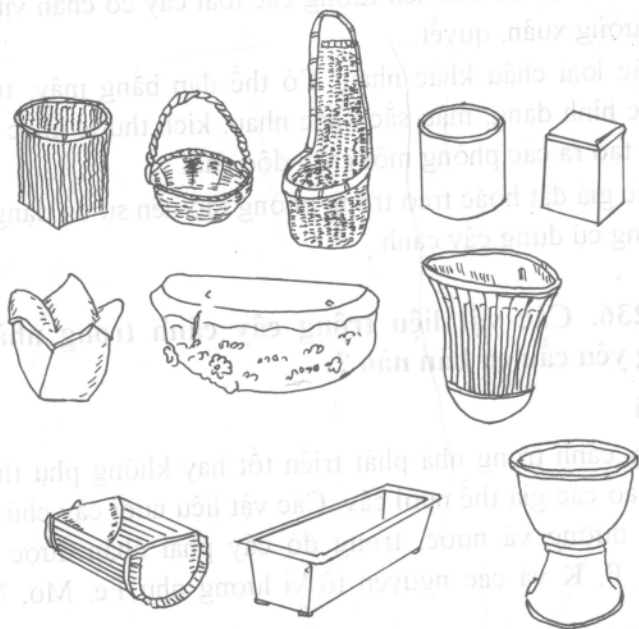
Các dụng cụ chứa cây cảnh bao gồm: chậu sành, sứ, chậu nhựa, chậu và thùng gỗ, bình thủy tinh, chậu treo móc, dụng cụ treo tường, giá đựng hoa.

- Chậu sành thường có 2 loại màu đỏ và màu xám, đường kính miệng chậu 6cm, chiều cao 6cm (khác với chậu trồng). Mỗi loài cây tùy theo rễ và chiều cao cây mà dùng chậu thích hợp.
- Chậu sứ thường có hình tròn, hình chữ nhật, hình nhiều cạnh, bên ngoài có thể vẽ hoa. Loại này không dùng để

trồng cây vì khó thoát nước mà dùng để tạo cây cảnh trong nhà.

- Chậu nhựa. Dùng polyethylen để chế tạo thành. Loại chậu này thường có các hình dáng khác nhau tùy theo yêu cầu của sản xuất. Loại rễ cây cần nhiều oxy thì phải đục lỗ hoặc thay bằng chậu sành (hình 2).

Khi dùng chậu cần chú ý 2 điểm: Mùa đông không để chậu ngoài trời, nước đông kết và vỡ ra. Chậu mới trước khi dùng nên ngâm nước, tránh hút nước khi trồng.

Hình 2. Một số loại lán đựng cây cảnh

- Chậu gỗ hoặc thùng gỗ. Gỗ dùng làm chậu cảnh trong nhà phải cứng, độ dày 0,5-1,5cm, do các miếng gỗ ghép lại. Loại chậu này dễ thoát nước, thích hợp với loại chậu cảnh trồng trong nhà.

- Bình thủy tinh. Lợi dụng những bình thủy tinh đã chế, ta có thể trồng cây cảnh loại nhỏ như các cây môn dôm, cô chân vịt, các loài quýt...bình được đặt ở các cửa sổ hoặc các giá.
- Chậu treo: Dùng dây thừng, dây nilông, dây thép buộc chậu và treo lên, vừa mỹ quan vừa an toàn, có thể dùng cho dây thường xuân, cô chân vịt, lan móc, các loài quýt...
- Các làn treo tường: Có thể đan các làn theo các dạng khác nhau để treo lên tường các loài cây cô chân vịt, dây thường xuân, quýt...
- Các loại chậu khác nhau: Có thể đan bằng mây, tre có các hình dạng, màu sắc khác nhau, kích thước khác nhau để tạo ra các phòng một cách độc đáo.
- Các giá đặt hoặc treo trong phòng tạo nên sự đa dạng các dụng cụ đựng cây cảnh.

Câu 236. Các vật liệu trồng cây cảnh trong nhà có những yêu cầu cơ bản nào ?

Trả lời

Cây cảnh trong nhà phát triển tốt hay không phụ thuộc nhiều vào các giá thể nuôi cây. Các vật liệu nuôi cây chủ yếu là dinh dưỡng và nước, trong đó cây phải nhận được các chất N, P, K và các nguyên tố vi lượng như Fe, Mo, Mg, Mn.

Vì vậy đất trồng cây cảnh đòi hỏi các điều kiện: tơi xốp, đủ dinh dưỡng, thoát nước, thông thoáng, khả năng giữ nước tốt.

Cây cảnh nuôi trồng trong phòng thường ở trong một môi trường đặc biệt chịu sự chi phối của vật liệu nuôi, điều

kiện khí hậu và đất đai tự nhiên vùng nguyên sản. Để cây sinh trưởng bình thường có giá trị quan sát thương thức cao, khi phối chế các vật liệu nuôi cần chú ý các điều kiện cơ bản bao gồm các tính chất vật lý, hóa học và kinh tế.

- Tính chất vật lý: chủ yếu là mức độ toi xốp, thông thoáng khí, khả năng hấp thu, khả năng hút nước và độ dày của vật liệu.
- Tính chất hóa học: chủ yếu là độ chua (trị số pH) và mức độ hút dinh dưỡng. Nếu vật liệu có khả năng hấp thu giữ các ion dinh dưỡng, khó bị nước rửa trôi mới có thể giải phóng dinh dưỡng cung cấp cho cây; hoặc vật liệu nuôi có lượng trao đổi ion khá cao có thể tích nhiều dinh dưỡng. Nếu lượng trao đổi ion thấp chỉ tích được một ít dinh dưỡng, thì cần phải thường xuyên bón phân. Đồng thời, lượng trao đổi ion cao còn có thể hạn chế tốc độ biến đổi trị số pH, như vậy đối với cây trong phòng không cần thiết phải điều chỉnh pH, vừa tiết kiệm vừa không uy hiếp sinh trưởng của cây.
- Tính chất kinh tế: chủ yếu là mức độ hữu hiệu của vật liệu nuôi cây có thể sử dụng lại, dễ lấy, tiện cho việc trộn, sạch sẽ không mùi, giá cả rẻ.

Câu 237. Các vật liệu nuôi trồng cây cảnh trong phòng thường dùng bao gồm những gì ?

Trả lời

- 1) *Đất lá mục*: Do lá rụng, cỏ khô, cành nhánh khô tích lại ủ lên men mà thành. Sau khi hoai sùng, cất trữ và dùng. Loại đất này toi xốp, có khả năng giữ nước, giữ phân, thoát nước, có tính chua, thích hợp cho vật liệu nuôi cây cảnh trong phòng. Tỷ lệ phối chế khoảng 1/5-1/2.

- 2) *Đất rác*: Gồm các rác (phế thải chất rắn, trừ kim loại, nghiền nhỏ) ủ hoai. Loại này lượng muối cao cần hạn chế dùng, muốn dùng cần thông hơi để tăng lượng ion dương và khả năng giữ nước, nếu số lượng chậu nhiều chỉ dùng lượng tối thiểu là 5-20%.
- 3) *Than bùn*: Được dùng rộng rãi nhất cho cây cảnh trong nhà. Than bùn có lượng ion dương và nước rất cao, tơi xốp, giàu dinh dưỡng, pH <4, khó phân giải. Khi sử dụng mỗi mét khối thêm 4-7g vôi sống là có thể điều chỉnh pH đến mức cần thiết cho cây. Cho nên cần phối chế với vật liệu khác với tỷ lệ 1/2-1/3 như cát thô chẳng hạn là có thể sử dụng.
- 4) *Gạch vụn*: Dùng gạch vụn nghiền, rửa sạch. Loại này nên đem phía dưới chậu để thoát nước.
- 5) *Mùn cưa*: Mấy năm nay mùn cưa được sử dụng rộng rãi để trồng cây cảnh trong nhà. Nên chọn mùn cưa cây lá rộng, xếp đồng cho lên men trộn với đất dinh dưỡng để trồng.
- 6) *Trấu*: Trấu có tính thoát nước, thông thoáng, nhẹ, xốp, không ảnh hưởng đến tính chất pH, nhưng trước khi dùng nên hấp khử trùng và thêm 1% phân N rồi trộn với đất dẻo để dùng.
- 7) *Vỏ cây*: Vỏ cây nghiền nhỏ có tác dụng thông thoáng, là chất "cải tạo" đất. Vật liệu trong chậu nên dùng vỏ cây thay thế than bùn, nhiều loài cây có thể mọc trên bột vỏ cây 100%. Chúng còn có tác dụng ức chế bệnh tuyến trùng và nấm gây ra.
- 8) *Sỏi*: Sỏi có thể làm tăng độ thông thoáng và khả năng giữ nước. Lượng sỏi không cần nhiều, vì sau khi phong hóa biến nhỏ, mất độ thông thoáng.

- 9) *Sax*: Sax có chất Si, có kết cấu nhiều lỗ nên thông thoáng. Khi trồng cần trộn thêm với vật liệu nuôi trồng.

Câu 238. Nên chọn vật liệu nuôi trồng cây cảnh trong nhà như thế nào ?

Trả lời

Thực tế chứng minh nhiều loại đất hoặc vật trộn nuôi trồng cây cảnh khác nhau, sinh trưởng cây rất khác nhau. Phần lớn các giá thể nuôi phải trộn 2-3 vật liệu khác nhau như: than bùn và cát; vỏ cây, cát hoặc than bùn. Những vật liệu trộn phải có giá thành rẻ, có thể sản xuất trong thời gian ngắn.

Cho nên khi chọn đất nuôi trồng cây cảnh trong nhà cần phải xem xét tổng hợp về tính hiệu quả, giá thành, không độc hại cho cây, lượng trao đổi ion, độ xốp, lượng thoát nước, pH và loại muối hòa tan.

Phương pháp chọn một cách khoa học là thông qua nghiên cứu sinh trưởng của cây trong chậu nuôi để xác định thành phần phối chế. Nhiều người đã nghiên cứu dùng các cây khác nhau trồng trên các vật liệu trồng khác nhau, kết quả không phát hiện được một vật liệu nào tốt cả, chỉ cần có đủ các điều kiện thông thoáng và giữ nước, có tính chất lý hóa tốt, trong các thành phần vật liệu khác nhau đều có thể thoả mãn yêu cầu sinh trưởng của cây và phát hiện rằng các loài cây cảnh trồng trong nhà đều sinh trưởng tốt trong nhiều vật liệu phối chế.

Câu 239. Tỷ lệ pha chế vật liệu nuôi trồng cây cảnh trong nhà như thế nào ?

Trả lời

Căn cứ vào tính chất lý hóa vật liệu nuôi trồng, tỷ lệ phối chế các thành phần có thể như sau:

- 1) Cây cần trồng trên vật liệu giữ nước. Tỷ lệ như sau: 2 phần than bùn, 1 phần sỏi, 1 phần sạn. Trong 1m^3 vật liệu thêm 4,75g vôi sống, 1,19g P_2O_5 , 0,6g KNO_3 , 1,19g nguyên tố vi lượng.
- 2) Cây cần phải trồng trên vật liệu thoát nước và chịu hạn. Tỷ lệ pha trộn như sau: 1 phần than bùn 1 phần sạn, 1 phần vỏ cây. 1m^3 trộn 4,15g vôi bột, 2,35g P_2O_5 , 0,6g KNO_3 , 1,19g nguyên tố vi lượng.

Ngày nay do việc trồng cây cảnh trong nhà ngày càng phát triển, việc bán sẵn các vật liệu đã được pha trộn không thể đáp ứng nhu cầu của nhiều gia đình trồng cây cảnh.

Do đó nhiều nơi đã sáng tạo ra các vật liệu khác nhau như: vật liệu truyền thống: “đất vàng trộn phân”, thêm các vật khác như sỏi, sạn, mùn cưa, bột xốp và cũng thu được những hiệu quả tốt.

Câu 240. Phương pháp nhân giống cây cảnh trong nhà như thế nào ?

Trả lời

Về mặt phân loại, cây cảnh trong nhà thường là cây xem lá và có nhiều chủng loại sinh sản theo các phương thức khác nhau. Nhưng cũng như cây cảnh ngoài trời chúng được chia ra nhân giống hữu tính, nhân giống vô tính và nhân giống bào tử.

*** Nhân giống hữu tính hay nhân giống bằng gieo hạt**

Phương pháp này chỉ dùng khi nhân giống vô tính không thành công.

Hạt giống cây cảnh trong nhà rất nhỏ, nên chọn chậu nhỏ, trong chậu nên có 6-7 hợp chất làm vật liệu, tầng trên phủ lớp cát, rắc hạt lên cát, không nên phủ đất và không tưới nước trực tiếp mà nên dẫn nước thấm vào chậu. Trong quá trình quản lý cần giữ ẩm, khi khô phải phun mù. Nói chung người ta gieo vào mùa xuân, nếu có phòng điều hòa nhiệt độ có thể gieo suốt cả năm.

*** Nhân giống vô tính**

Thường bao gồm nhân giống bằng: tách cây, giâm cành, giâm lá, giâm rễ, chiết cành và ghép cây...

- Phương pháp tách cây có thể áp dụng cho các loài cây quyết, môn, lan đuôi hổ, trúc cọ, thu hải đường. Tách cây thường tiến hành vào tháng 3-4 khi nhiệt độ 20-30°C, nhiệt độ trong phòng 15-20°C. Khi tách ta cần chú ý che bóng, tưới nước và để trong điều kiện nhiệt độ trên 20°C.
- Giâm lá thường dùng cho các loài cây thu hải đường, từ gân lá mọc lên chồi bất định; lá lan đuôi hổ có thể được cắt thành các đoạn dài 5-6cm rồi tiến hành giâm.
- Phương pháp giâm cành là dùng cành giâm vào luống hoặc chậu, thường được dùng nhất trong các biện pháp nuôi dưỡng cây cảnh nuôi trồng trong nhà. Cành giâm thường phải có khoảng 2-3 đốt và 2-3 lá để giâm vào luống hoặc chậu.
- Giâm rễ: Cắt rễ cây thành các đoạn 1-2cm. Vùi ngang hoặc vùi nghiêng hoặc cắm thẳng vào cát xúc tiến việc ra rễ nảy chồi thành cây mới. Thao tác giâm thường đơn

giản, tỷ lệ sông cao. Để tăng số lượng cành ra rễ có thể dùng các chất kích thích, trong đó có các chất IAA (Indole acetic axit), IBA (Indole butyric axit), NAA (naphthoic acetic axit) có tác dụng kích thích rõ rệt. Sau khi giâm cành cần tiến hành chăm sóc chủ yếu là bổ sung dinh dưỡng và không chế độ chiếu sáng.

- Nhân giống bằng chiết cành, thường có chiết cao, chiết thấp và chiết gốc đập ụ.
- Nhân giống bảo tử là một phương pháp quan trọng đối với loài quyết. Mỗi lần nhân giống ta được một số lượng lớn cây con, nhưng phương pháp này đòi hỏi nghiêm khắc hơn phải che bóng trong điều kiện nhiệt độ cao, trị số pH là 5,5-6,0.

Câu 241. Kỹ thuật trồng cây cảnh trong nhà như thế nào ?

Trả lời

Cây con phải đem vào chậu, thay chậu, bón phân tưới nước, phòng trừ sâu bệnh, chú ý chăm sóc bảo vệ bảo đảm cho cây sinh trưởng phát triển làm tăng giá trị thẩm mỹ của cây là việc rất quan trọng. Trong các kỹ thuật trên kỹ thuật trồng cây con là quan trọng. Chúng bao gồm các bước: đưa cây vào chậu, thay chậu, chuyển chậu và làm tơi đất chậu.

Kỹ thuật trồng cây vào chậu bao gồm 3 khâu: làm vật liệu bỏ vào chậu, trồng cây con, phun tưới nước.

Trước hết dùng các miếng ngói vỡ bịt các lỗ thoát nước dưới đáy chậu, nhưng không bịt kín, tốt nhất là để phần lồi xuống dưới, phải để lỗ hở cho nước thoát ra, rồi bỏ một ít hòn sỏi to, cát thô hoặc san, sau đó phủ một tầng đất thoát

nước để trồng cây. Khi trồng không nên trồng quá nông hoặc quá sâu, sau đó lấp đều xung quanh cây, tối nên vừa, sau khi trồng lấp chậu, nếu dùng đất cát trồng cây thì nên phủ một lớp rêu để giữ nước. Sau khi trồng đem cây vào nơi râm mát và tiến hành tưới nước, bảo vệ.

Kỹ thuật thay chậu. Tùy theo sự lớn lên của cây con bộ rễ phủ đầy đất sẽ bị chia ra ngoài, cây sẽ sinh trưởng phát triển kém, khi đó ta phải thay chậu mới to hơn. Nếu trong điều kiện nhiệt độ thích hợp 20-25°C là có thể tiến hành thay chậu. Sau khi thay chậu cần tiến hành tưới nước, dựa vào tình hình sinh trưởng của cây mà tăng lượng nước tưới.

Chuyển chậu khi cây để trong nhà quá lâu, thiếu ánh sáng, nên định kỳ số ngày chuyển cây để ra ngoài sáng. Nếu phòng đủ ánh sáng thì không nhất thiết phải chuyển chậu.

Xới xáo đất chậu, cần phải dùng các que sắt nhỏ hoặc que tre xới đất bảo đảm cho đất tơi xốp, có lợi cho cây sinh trưởng.

Câu 242. Phân bón cho cây cảnh trong nhà thường có mấy loại ?

Trả lời

Ngoài các nguyên tố dinh dưỡng, cây cần: N, CO₂ và nước; cây nuôi trồng trong phòng cần có các chất N, P, K, S, Ca, Mg. Trong đó, lượng N, P, K là lớn nhất. Bón phân hợp lý có thể xúc tiến cây sinh trưởng, là một biện pháp quản lý quan trọng nhất trong việc nuôi trồng cây cảnh trong nhà. Thông thường cần bón phân trong mùa sinh trưởng. Những loại phân bón cho cây cảnh trong nhà thường dùng:

*** Dựa vào tính chất phân bón để phân loại**

- 1) *Phân hữu cơ*: Như phân chuồng, xác cá, khô dầu, bột xương, những loại nước giải và xác động vật tuy hàm lượng dinh dưỡng không nhiều, nhưng do giải phóng chậm, hiệu quả phân lâu dài rất ít gây hại cho cây. Trong quá trình lên men thường có mùi hôi nên không dùng chúng để bón lót.
- 2) *Phân vô cơ*: Như $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$, $\text{Ca}_2(\text{PO}_4)_3$, MgSO_4 , FeSO_4 , KNO_3 . Những hợp chất hóa học thường không bị lên men và có thể làm tăng sinh trưởng của cây, nhưng sử dụng không thỏa đáng dễ gây ra hiện tượng độc hại cho cây.

*** Dựa vào mức độ phân giải hữu hiệu nhanh hay chậm**

- 1) *Phân bị phân giải nhanh*: có phân và nước giải người, $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$, sau khi bón có thể bị cây hấp thu nhanh.
- 2) *Phân bị phân giải chậm*: như bột xương, vẩy cá... phải qua mấy tháng mới có hiệu quả, thường dùng để bón lót không cho tiếp xúc với bộ rễ.

Câu 243. Tính chất và thành phần các loại phân thường gặp như thế nào ?

Trả lời

Phân cần cho cây cảnh sinh trưởng trong nhà có rất nhiều loại. Từ phân nitơ có thể dùng nitrat amôn, sunfat amôn, nitrat natri, nitrat kali, nitrat canxi, urê. Những loại muối này rất dễ hòa tan, di động tự do trong đất, cây dễ hấp thu. Phân kali chủ yếu có clorua kali, sunfat kali, nitrat kali. Cây cảnh trong nhà cần một số lượng K và Mg để điều chỉnh trị số pH.

Cây cảnh cũng cần có một số nguyên tố vi lượng, tốt nhất là bón trước khi trồng. Lượng các nguyên tố vi lượng cần bón cho cây cảnh trong nhà như sau:

- Đồng: 5-10 ppm
- Sắt: 50-100 ppm
- Mangan: 50-100 ppm
- Kẽm: 20-50 ppm.

Câu 244. Số lần và phương pháp bón phân cho cây cảnh trong nhà như thế nào ?

Trả lời

(1) Số lần bón phân

Trước hết số lần bón phân quyết định bởi chất lượng và số lượng mỗi lần bón. Nói chung mỗi lần bón phân nên với lượng ít và số lần bón phân phải nhiều.

Các loại phân có chất lượng cao thường sau khi bón một thời gian ngắn cây vẫn giữ được màu lá, hiệu quả phân kéo dài. Ngoài ra cần căn cứ vào các nhân tố sau:

- *Chủng loại cây*: Những loài sinh trưởng nhanh thường phải có lượng phân bón nhiều hơn, số lần bón cũng tăng lên.
- *Cường độ ánh sáng và nhiệt độ*: Trong điều kiện ánh sáng mạnh hơn, nhiệt độ cao hơn lượng phân bón nhiều hơn, số lần bón cũng tăng lên.
- *Tình hình nước chứa trong đất*: Do nước mưa và lượng nước tưới có thể làm cho dinh dưỡng bị rửa trôi cho nên cần phải bón phân bổ sung.

(2) Phương pháp bón phân

Dựa vào thời gian bón mà chia ra bón lót và bón thúc.

- *Bón lót*: Phần lớn ta dùng hình thức phân thể rắn để bón lót, hoặc dùng dạng khối lót vào dưới đáy chậu, sau đó mới trồng cây.
- *Bón thúc*: Căn cứ vào tình hình sinh trưởng của cây và tùy theo thời gian mà tiến hành bón thúc. Thông thường người ta dùng phương pháp bón thúc để điều tiết sinh trưởng, dùng phân thể lỏng để bón như nước bã đậu hoai, nước móng gia súc, nước phân phèn, khi tưới phải xem xét hiệu ứng của lá. Biện pháp khoa học nhất là phân tích dinh dưỡng trong chậu để xác định số lượng và nồng độ tưới cần thiết.

Trong quá trình bón phân cần chú ý đến trị số pH của giá thể. Trong giá thể bón thêm phân dạng NO_3^- pH sẽ tăng lên, bón dạng NH_4^+ pH sẽ giảm xuống, trong quá trình sinh trưởng của cây cảnh pH thường biến đổi, để làm cho pH biến đổi phù hợp với sinh trưởng của cây, tốt nhất bón thêm một ít than bùn, bột vôi sống để khống chế trị số pH. Lượng bón là bao nhiêu ta cần căn cứ vào nhu cầu về trị số pH của một số loài cây theo bảng sau:

Trị số pH thích hợp của một số loài cây cảnh nuôi trong nhà

Tên cây	pH	Tên cây	pH
Đa búp đỏ	5,5- 7,0	Lê phượng đỏ	6,0- 7,0
Dây thường xuân	6,8- 8,0	Thu hải đường	5,0- 6,5
Trúc mai rùa	5,5- 6,0	Dừa	4,0- 6,0
Thài lải tía	4,0- 5,0	Cây tóc thần	5,5- 6,5
Môn xanh	4,0- 4,5		

Câu 245. Khi tưới nước cho cây cảnh trong nhà ta cần chú ý những vấn đề gì ?

Trả lời

Khi tưới nước ta cần chú ý đến những nhân tố ảnh hưởng đến lượng tưới nước, chất lượng nước và nhiệt độ nước tưới.

Các nhân tố ảnh hưởng đến lượng nước tưới là loài cây, chu kỳ sinh trưởng của cây và vị trí đất cây. Các loài họ Quyết, họ Lan, họ Thu hải đường cần nhiều nước. Trong thời kỳ sinh trưởng lượng nước nhiều, nhưng đến mùa đông cây vào thời kỳ ngủ nghỉ lượng nước phải giảm bớt. Những cây đặt ở nơi sáng, thông thoáng, nước bốc hơi nhanh tiêu hao nhiều nước nên phải tưới nhiều hơn. Người trồng cây cảnh thường căn cứ vào tình hình đất ẩm hay khô để quyết định lượng nước tưới, có thể dùng tay sờ để phán đoán.

Chất lượng nước và nhiệt độ nước tưới cũng có yêu cầu nhất định. Thường dùng nước mềm để tưới, nước mưa thường có độ cứng thấp, ít tạp chất, độ chua vừa phải, nước giếng nước máy thường có độ cứng cao nên ít dùng để tưới cây cảnh trong nhà.

Câu 246. Phòng trừ sâu bệnh cây cảnh trong nhà thế nào ?

Trả lời

Cây cảnh nuôi trồng trong nhà thường có các loài sâu bệnh. Tuy sâu bệnh phát sinh ít lây lan, nhưng chúng phát triển nhanh ảnh hưởng đến sinh trưởng.

Vì vậy “*phòng là chính, chăm sóc quản lý, tạo ra môi trường sinh thái cho cây sinh trưởng tốt bao đảm an toàn cho cây*” là biện pháp có hiệu quả nhất.

Trước khi trồng cây trong nhà hoặc bố trí cây cảnh phải chú ý đến việc kiểm tra nghiêm ngặt phát hiện các loại sâu bệnh trên lá cây, nhất là bệnh hại, chọn cây khỏe. Cây bị sâu bệnh không được dùng thuốc hóa học để phun, mà phải đem cây cách ly để xử lý. Việc xử lý cây bị sâu bệnh có thể dùng biện pháp thủ công kết hợp với thuốc hóa học. Thuốc hóa học thường được phun lên lá cây hoặc xử lý đất. Khi hết sâu bệnh mới đem vào nhà.

- Các loài sâu thường gặp là: Rệp ổng, rệp sáp, nhện đỏ, bọ trĩ. Thuốc hóa học thường dùng là Dipterex 0,1%, Rogor 0,1%, Sumithion 0,1%.
- Những bệnh hại thường gặp là: Bệnh đốm than, bệnh gỉ sắt, bệnh đốm nâu và bệnh thối nhũn củ. Thuốc hóa học thường dùng là Daconil hoặc Benlat hoặc Topsin 0,1%.

Câu 247. Tại sao phải thiết kế cây cảnh trong nhà ?

Trả lời

Thiết kế cây cảnh trong nhà là một công đoạn của trang trí nội thất. Khái niệm về nội thất là một phạm vi không gian kiến trúc rộng lớn, bao gồm nhà cửa, khoảng trời, các phòng vườn hoa. Cây cảnh trong nhà cho con người có cảm giác về cái đẹp của hình dạng, màu sắc, chất liệu của cây. Cây và môi trường nội thất tạo nên một thể thống nhất phức tạp, kích thích khác nhau kiểu kiến trúc khác nhau, tùy theo đất mà tạo nên một bố cục khoa học.

Muốn thiết kế cây cảnh trong phòng ta cần phải tìm hiểu đặc tính sinh thái, đặc trưng hình thái của cây, tìm hiểu phản ứng tâm lý con người; nắm vững quy luật cơ bản của khoa học và nghệ thuật, từ đó mà lập phương án bố trí hợp lý.

- 1) Tìm hiểu đặc tính sinh thái của cây cảnh phải bảo đảm tính thích ứng lớn nhất, thỏa mãn ý đồ thiết kế ban đầu. Điều quan trọng nhất của điều kiện sinh thái là ánh sáng

và nhiệt độ, các nhân tố này khó giải quyết bằng con đường nhân tạo.

Mỗi loài cây đều có điều kiện môi trường sống thích ứng, hiệu quả thiết kế ở mức độ lớn quyết định bởi nhận thức và tự giác chính xác của con người đối với đặc tính sinh thái cây cảnh.

- 2) Nhận thức đặc tính mỹ quan của cây làm cho con người có cảm giác về cái đẹp và làm cho cây trở thành một tác phẩm nghệ thuật.

Với cây cảnh trong nhà chủ yếu là xem lá phải bao gồm hình lá, màu lá, mùi vị lá, chất lá. Trong đó sự biến đổi về hình dạng màu sắc của lá khá phong phú làm cho con người có những cảm giác biến đổi về sinh lý và tâm lý.

Câu 248. Thiết kế cây cảnh trong nhà thường có mấy loại ?

Trả lời

Nói chung thiết kế cây cảnh nội thất có thể chia ra kiểu đối xứng và kiểu không đối xứng.

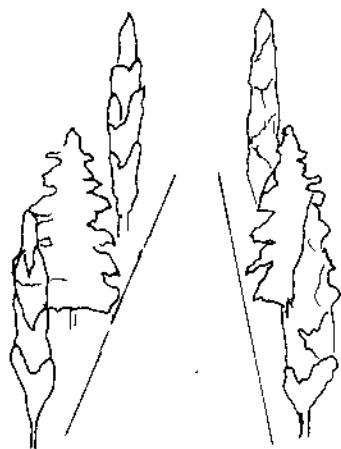
1) Kiểu đối xứng

Yếu tố thiết kế là: đường thẳng, hình vuông hoặc hình chữ nhật; dạng cây hai bên đối xứng.

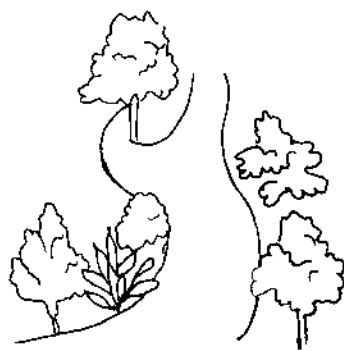
Kiểu này thường dùng ở các cổng, hành lang, hội trường hoặc phòng triển lãm. Hiệu quả của nó là làm cho con người có ấn tượng sâu sắc. Hội trường, phòng triển lãm thường có tính trang nghiêm, cho nên cây cũng phải đối xứng. Cửa nhà thường hai bên đối xứng nên bố trí chậu to, chọn cây ưa sáng và cây hoa 1-2 năm, cho con người sự trang nhã, hoạt bát; hai bên đường nên bố trí các chậu cây đối xứng nhau; hai bên bức tranh hoa treo tường cũng có thể bố trí các cây đối xứng (hình 3).

2) Kiểu không đối xứng

Yếu tố thiết kế là: Đường cong, mềm hoặc tròn, hai bên không đồng đều. Kiểu này thường áp dụng cho không gian xung quanh nhà hoặc xung quanh chùa, bệnh viện, những nơi có u đất, bờ đá, ao, núi, ao trong nhà. Dựa vào tự nhiên để trồng cây cảnh là một đặc sắc của phương đông truyền thống. Hiện nay một số vật kiến trúc có tính chất du lịch nên bố trí kiểu tự nhiên này (hình 4). Kiểu tự nhiên này thường áp dụng cho vườn hoa trong nhà cỡ vừa, có ánh sáng và thông thoáng gió.

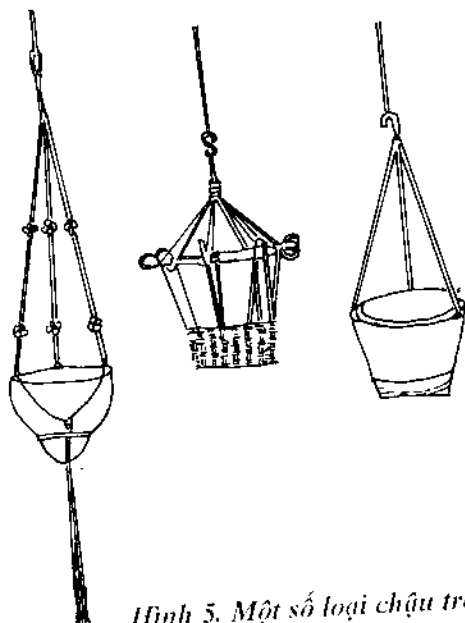
Hình 3. Bố trí kiểu đối xứng

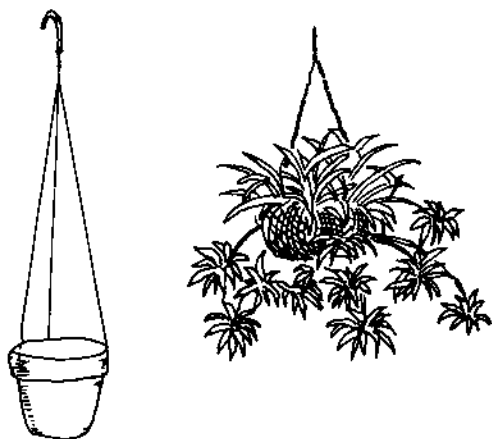
Hình 4. Bố trí kiểu tự nhiên

Hình thức bố trí cây trong phòng nhà do kích thước phòng khác nhau. Căn cứ vào tình hình cụ thể mà áp dụng các kiểu bố trí như sau:

- Kiểu treo: Lợi dụng cửa sổ, mặt tường hoặc các cây dây leo mà treo lên nhà như măng tây đuôi sóc, lục thảo trở (lan móc), dây thường xuân, có chân vịt, quyết... Vật dụng có thể dùng gỗ, tre, mây, bện thành (hình 5, 6).

Hình 5. Một số loại chậu treo

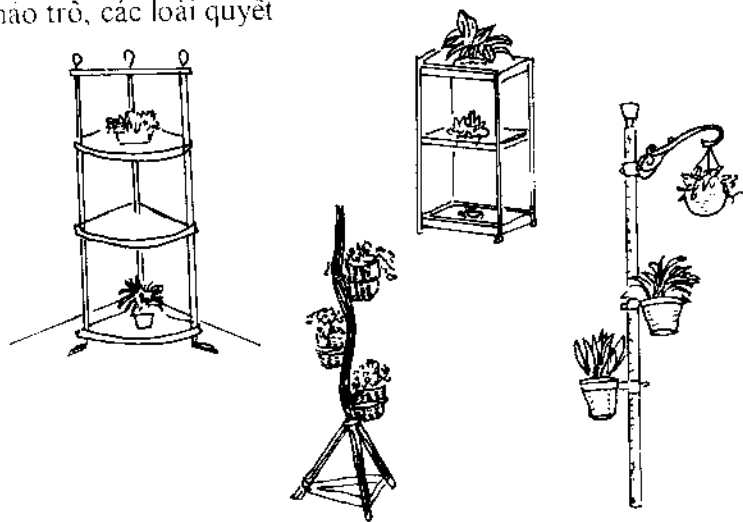
Hình 6. Bố trí treo cây trong nhà

- Kiểu dụng cột: Lợi dụng các cơ quan cảm ứng của cây hoặc rễ bất định, vôi hút mà làm các chậu tạo ra phong

cách độc đáo. Các cột trụ ở các khách sạn, hội trường lớn thường được ứng dụng rộng rãi phương thức này, các loài cây có thể tạo ra phong cách này là trúc mai rùa, dây thường xuân (hình 7).

- Kiểu cài: Thông thường trên các bức tường hoặc cột có thể cài bình hoa, chậu hoa hoặc trên mặt kiến trúc lắp thể cài vào hồ nhỏ. Kiểu này không chiếm diện tích phòng tạo ra một bức tranh sống.

Các phương thức trên nên chọn những loài cây trái rộng, sinh trưởng dày kiểu rù như các cây dây thường xuân, lục thảo trồ, các loài quýt

Hình 7. Một số loại giá dụng cây cảnh

Câu 249. Muốn điều hòa cây, con người và nội thất cách bố trí không gian phải có những yếu tố cơ bản nào ?

Trả lời

Các yếu tố cơ bản thể hiện sự thống nhất giữa cây, con người và môi trường như sau:

- 1) Đơn giản: Không nên bày quá nhiều cây trong phòng.

- 2) Tổng thể: Cần chú ý đến kích thước, độ cao, độ rộng của phòng để con người có cảm giác chân thực.
- 3) Liên tục: Cần phải có cao có thấp, có tròn có bầu dục làm cho con người có cảm giác hấp dẫn và lý thú.
- 4) Tiết tấu: Tránh biến đổi đột ngột nếu trùng lặp quá nhiều để làm cho con người có cảm giác tham lam.
- 5) Cường điệu: Nếu có một cây đẹp, cảnh quan lập thể không làm cho con người quên, vật trưng bày thành một thể thống nhất.

Câu 250. Cách trang trí cây cảnh trong nhà ở các môi trường khác nhau như thế nào ?

Trả lời

Trang trí cây cảnh trong nhà (nội thất) được tiến hành phối hợp điều hòa giữa thiết kế kiến trúc với thiết kế vườn cây. Dù là nơi công cộng hoặc là gia đình đều chịu ảnh hưởng của xã hội, kinh tế có quan hệ với văn minh tinh thần, tính chất văn hóa. Hiện nay các thành phố diện tích nhà ở có hạn nên việc bố trí cây cảnh có nghệ thuật, trang nhã, thoải mái là phải dựa vào những điều kiện cụ thể.

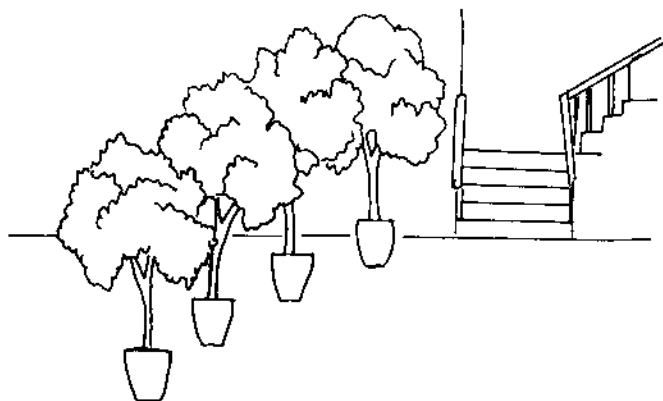
Trang trí cây xanh trước cửa

Bất cứ một đơn vị nào như cơ quan, nhà máy, trường học, khách sạn, nhà ga, sân bay...đều có cửa chính, nơi khách ra vào. Làm thế nào cho khách có ấn tượng đầu tiên. Cho nên phải yêu cầu rộng, thoáng, đầy sức sống, gây ra một cảm giác môi trường sạch đẹp. Nội chung cửa lớn nên chọn những cây nhỏ vừa tư thế nho nhã, sáng, làm ta có cảm giác thoáng, thân thiết. Không nên chọn những cây to, cành lá rộng chắn người đi lại, hoặc những cây hoa chóng tàn. Những nơi này thường thoáng gió, đủ ánh sáng, người đi lại hay chạm vào cây nên khi chọn cần chú ý điểm này.

Những cây thường được chọn là các loại lê phượng, quyết, vạn niên thanh, trúc cọ, trúc quan âm. Cách 3-4 ngày phun nước rửa sạch 1 lần.

Trang trí cây xanh trên lối đi trong phòng

Kiến trúc hiện đại thường đang khép kín, giữa hành lang và cầu thang điện thường nhiều người đi lại, nhưng là nơi te nhát, người ta quen đặt một số cây cảnh thay thế; nếu không tìm được khoảng không gian thích hợp có thể áp dụng chậu treo, có thể chọn cây lục thảo trở (lan móc), cây tóc thần, quyết tổ chim, quyết đuôi phượng; cần tránh dùng các cây to. Nếu cửa to 2 cánh nên chọn số cây nhiều lên, hoặc dùng cây trồng chậu như chân chim tím, trúc cọ, vạn niên thanh đốm (hình 8, 9).

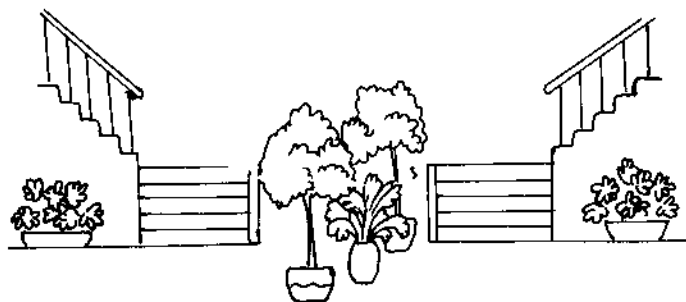

Hình 8. Dùng cây để bố trí lối đi

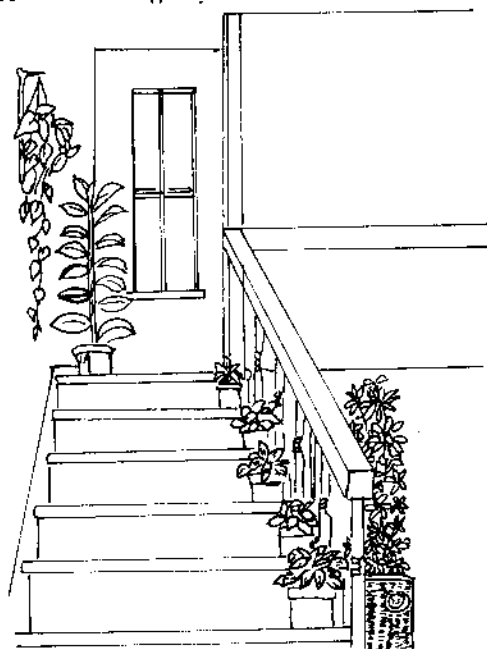
Trang trí cây xanh trên cầu thang

Cầu thang đều có các góc cạnh làm cho con người có cảm giác “bất nhã”, nếu có các chậu cây trên đó sẽ làm cho ta mất cảm giác đó (hình 10). Cách bố trí, tầng trên để cây đa búp đỏ, góc bên để các chậu quyết hoặc vạn tuế hoặc vạn môn đốm, sắp xếp xen kẽ nhau có hoa có lá, con người sẽ bước

chậm hơn. Nếu bậc thang dốc khi con người đi xuống nhờ có các cây cảnh, để bậc dưới cây cao bậc trên cây thấp, con người sẽ có cảm giác thoải mái và đạt được mục đích trang trí.

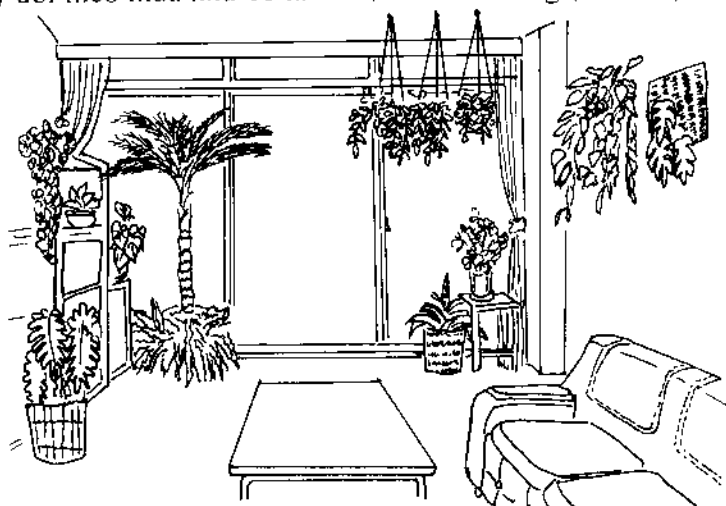
Hình 9. Dùng cây để chắn lối đi

Hình 10. Cách tạo cảm giác đỡ dốc

Trang trí cây xanh trong phòng khách

Phòng khách là nơi tụ họp khách và người nhà, thường có các vật khác như máy thu hình, máy thu thanh, ghế bàn... vì vậy nên bố trí cây ở các góc nhà các loài cây có chậu to, chậu vừa cây xanh mượt, có không khí thịnh tình, vừa mỹ quan vừa đơn giản như các cây vạn tuế, đa búp đỏ, trúc mai rùa; phòng khách nhỏ có thể làm giá chậu nuôi các cây dây thường xuân, cỏ chân vịt. Bên cạnh tivi có thể đặt cây nhỏ thay đổi theo mùa như cỏ lá màu, thu hải đường (hình 11).

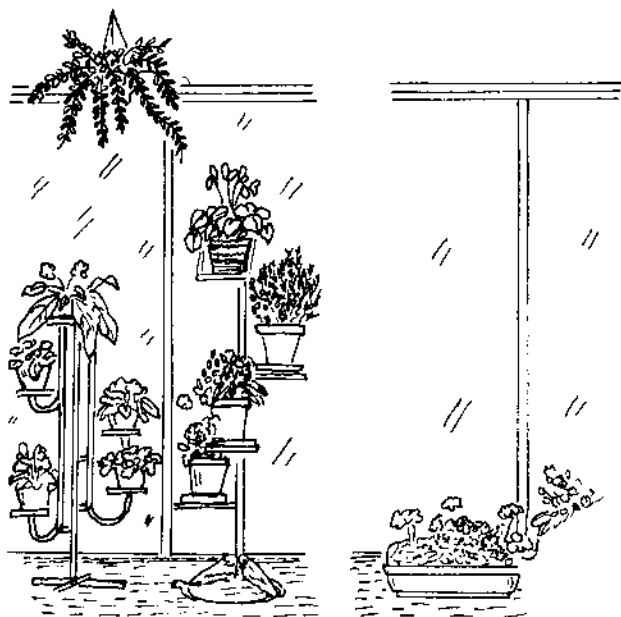
Hình 11. Trang trí nhà khách

Cũng có người muốn trang trí nhà khách theo kiểu phương Tây, đặt trên bàn những chậu hoa hoặc lọ hoa, hoặc đặt một cây lê phượng đỏ, cây vân môn nhưng không nên để giữa chủ và khách. Dù là phòng khách rộng hay hẹp cần chú ý không nên bày quá nhiều loại cây.

Trang trí cây xanh ở cửa sổ

Cửa sổ có nhiều dạng to nhỏ khác nhau, trang trí cây xanh cửa sổ làm cho ta có cảm giác tự nhiên, thường thức cái đẹp.

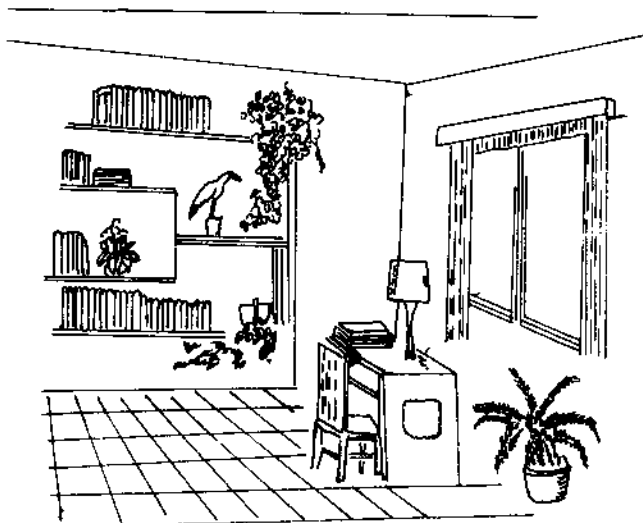
Phương pháp trang trí trước hết phải xem xét cấu tạo vật kiến trúc; tình hình vật trong, ngoài cửa sổ; tình hình chiếu sáng. Nếu cửa sổ lớn ta có thể đặt các giá và chậu cạnh các loài cây vằn môn đốm, vạn niên thanh, lan lưỡi hổ (hình 12).

Hình 12. Lục hóa cửa sổ

Trang trí cây xanh phòng làm việc và phòng ngủ

Phòng làm việc thường có sách, bàn làm việc, yêu cầu phải yên tĩnh, thoải mái, trang nhà để con người tập trung nghiên cứu. Trên bàn có thể để một chậu măng leo (thủy tùng), trên giá sách hoặc góc giá sách để 1 chậu lan, có người thích để chậu lan móc (lục thảo trổ), mùa xuân để 1 chậu thủy tiên tỏa mùi thơm. Phòng làm việc không nên trưng bày loại hoa màu đỏ tươi làm ảnh hưởng đến việc học tập nghiên cứu (hình 13).

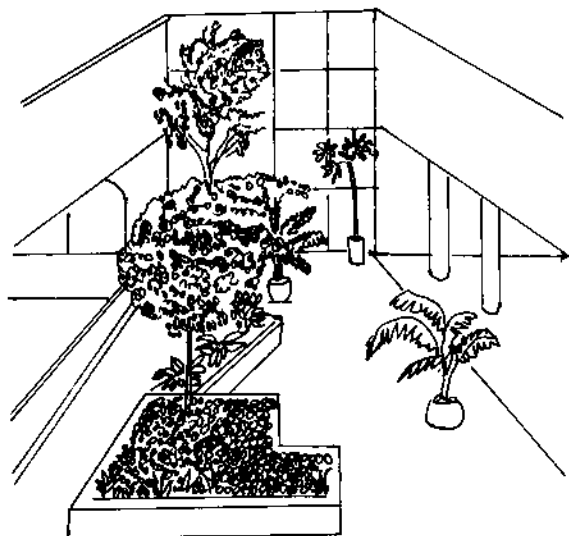
Hình 13. Bố trí cây phòng làm việc trong nhà

Phòng ngủ phải là nơi yên tĩnh thoải mái, khi vào phòng ngủ người ta cảm thấy nhẹ nhàng, nên bố trí cây nhỏ màu xanh nhạt làm cho ta có cảm giác đỡ căng thẳng, dễ ngủ.

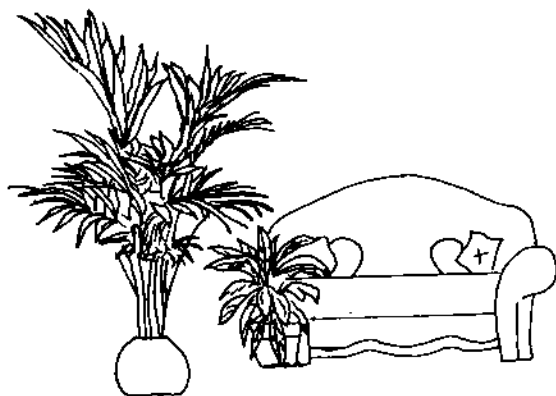

Hình 14. Bố trí cây ở buồng ngủ

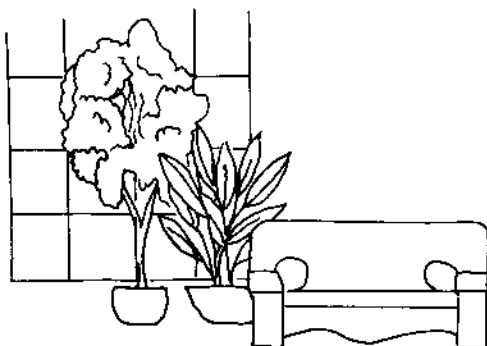
Vì vậy không nên để hoa qua sắc sỡ, mùi quá nồng hoặc quá to, nên để cây nhỏ, nhạt và thanh tú (hình 14).

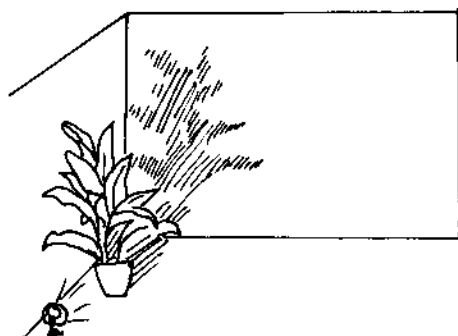
Hình 15. Bố trí kiểu tự nhiên trong nhà

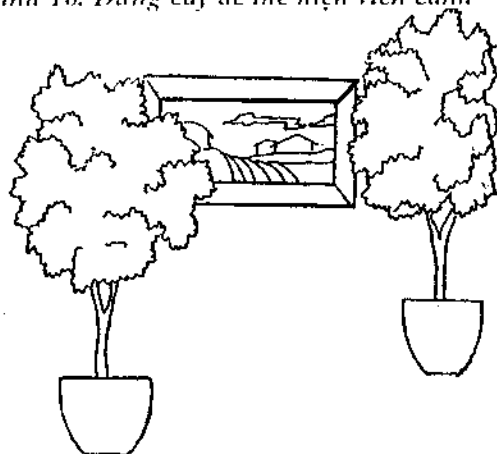
Hình 16. Điểm ít cây tạo cảm giác nhỏ nhà

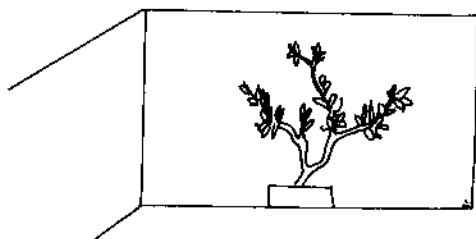
Hình 17. Dùng cây để che nắng

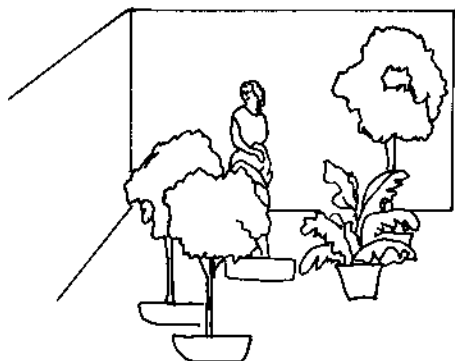
Hình 18. Dùng cây để thể hiện viền cảnh

Hình 19. Dùng cây để điều chỉnh màu vật xây dựng

Hình 20. Dùng cây để làm đẹp mặt tường

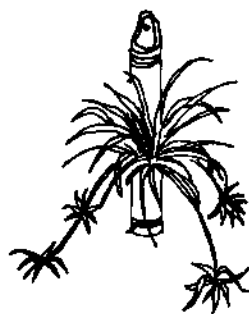
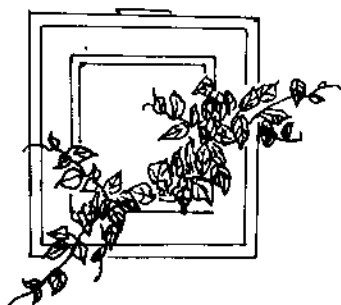
Hình 21. Dùng cây để tạo bối cảnh và tách cảnh quan

Trang trí cây xanh phòng ở người già

Phòng ở người già đòi hỏi phải sạch sẽ, đơn giản, đủ sáng, tiện cho người già hoạt động và ngắm nhìn. Do đó cần chọn những cây thường xanh chịu hạn, quản lý cây không phiền phức lại có hiệu quả thương mại, như các loài thông, bách, lan đuôi hổ, lan 1 lá, vạn niên thanh, vạn tuế. Trên bàn cũng nên để một số cây ưa nước như cỏ chân vịt, trúc mai rùa để các ông già có lao động nhẹ nhàng chỉ quan sát sự sinh trưởng nảy chồi của cây lúc nhàn rỗi.

Trang trí cây xanh nhà ở của vườn trẻ

Vườn trẻ có rất nhiều dạng, hoạt động ngoài trời và trong nhà của trẻ thường thay đổi. Trong phòng bày dụng cụ trò chơi, trên tường treo tranh động vật, cây xanh rất ít. Để bồi dưỡng cho trẻ một tâm lý trẻ con, trong nhà nên bố trí một ít cây xanh loại nhỏ để vui chơi, cũng có thể đặt cây có tính giáo dục như cỏ lá 5 màu, hoa chuối đỏ, trúc mai rùa.

Hình 22. Trang trí cây leo Hình 23. Trang trí cây xanh dạng cải

KỸ THUẬT NUÔI TRỒNG MỘT SỐ LOÀI CÂY CẢNH TRONG NHÀ

1. CÁC CÂY LOẠI QUYẾT

Câu 251. Cây tóc thần có những đặc điểm gì ?

Trả lời

Cây tóc thần (tóc vệ nữ) (*Adiantum capillus-venneris*) thuộc họ quyết tóc thần nguyên san ở nhiệt đới châu Mỹ, á nhiệt đới và ôn đới châu Âu. Chi này có khoảng 200 loài, thuộc cây cỏ thường xanh nhiều năm, thân rễ nằm ngang, vò có vẩy nhọn màu nâu nhạt. Cây cao 15-50cm. Cuống lá dài màu đen. Lá hình trứng mọc chùm, chắt da mỏng, không có lông, lá kép lông chim, hình lá biến đổi, thường là hình quạt lệch. Túi bào tử mọc sau lá.

Cây tóc thần ưa sáng và ẩm, chịu bóng, yêu cầu đất cát tơi xốp, ẩm có chắt vôi.

Cây tóc thần thấp, lá có hình dáng lạ, đẹp, là cây trồng chậu cảnh trưng bày nhiều nơi. Cả cây có thể dùng làm thuốc.

Câu 252. Nhân giống và trồng cây tóc thần như thế nào ?

Trả lời

Nhân giống cây tóc thần bằng cách gieo bào tử hoặc tách cây. Tách cây được dùng nhiều nhất và tiến hành vào tháng 5, mỗi chậu trồng 3-5 cây.

Sau khi gieo bào tử thành cây con hoặc tách cây sống tiến hành thay chậu. Đất chậu phải tơi xốp, nhiều mùn, trung tính có chắt vôi.

Cây trong kỳ sinh trưởng cần phải có ánh sáng tán xạ, mùa hè để vào nơi râm mát tưới nước đảm bảo không khi thoáng. Mỗi tháng bón 1 lần phân, kết hợp bón vôi.

Câu 253. Cây móng trâu có những đặc điểm gì ?

Trả lời

Cây móng trâu (*Nephrolepis cordifolia*) còn gọi là cô rết, cô hươu, cô răng dê thuộc chi quyết quã thân, họ cốt toái bồ, nguyên sản ở rừng các nước nhiệt đới và á nhiệt đới, thuộc cây thân cỏ thường xanh, sống nhiều năm, mọc trên đất hoặc phụ sinh. Lá mọc chum, dài 30-70cm, lá kép lông chim, lá có răng cưa. Bào tử mọc trên đỉnh gần lá phía sau lá. Bào tử chín vào mùa hè và thu.

Cùng chi với cây móng trâu còn có quyết quã thân lá dài (*N. biserrata*) và một số biến loài (cv. *Whitmanii*; cv. *Fluffy*; *Ruffles* cv. *Bostoniensis*) đều có giá trị làm cảnh.

Cây móng trâu ưa ẩm, ẩm và nửa bóng, chịu hạn, cần đất hơi chua nhiều mùn. Có thể dùng làm cây cảnh trong nhà, lá để cắm lọ hoa phối cảnh với các hoa khác.

Câu 254. Phương pháp nhân giống và nuôi trồng cây móng trâu như thế nào ?

Trả lời

Nhân giống cây móng trâu bằng phương pháp gieo bào tử và tách cây. Khi bào tử chưa chín lông lá vào túi để bào tử chín và rơi vào túi. Thu được bào tử có thể gieo lên rêu nước, để nơi râm mát cho bào tử nảy mầm. Khi cây con đã mọc được 1-2cm, thu về cắt ra từng miếng rồi trồng vào chậu. Cũng có thể gieo vào đất lá mục rồi rắc lên mặt đất

chậu, không đầy, dùng kính hoặc tấm nilông bịt kín, để vào nơi râm ẩm, nhiệt độ 20-25°C. thường xuyên phun nước, sau 1 tháng, bào tử sẽ mọc lá, cắt ra từng mẫu rồi trồng vào các chậu nhỏ.

Phương pháp tách cây thường tiến hành vào mùa xuân hoặc mùa thu. Các phương pháp trên có thể cùng tiến hành một lúc, có thể chọn 1, 2 cách.

Sau khi trồng 2-3 năm thay chậu 1 lần. Khi thay chậu chú ý không nên làm cây bị thương. Đất chậu phai tơi xốp thoáng khí.

Cây móng trâu rất nhạy cảm với ánh sáng, ánh nắng thường làm cho lá vàng, trời khô nóng cần phải thường xuyên phun nước. Mỗi tháng bón phân 1 lần.

Câu 255. Cây quyết tổ chim có những đặc điểm gì ?

Trả lời

Cây quyết tổ chim (*Neottopteris nidus*) nguyên sản ở các nước nhiệt đới và á nhiệt đới, hiện nay có trên 200 loài. Chúng thuộc cây phụ sinh sống nhiều năm, là dạng bực xạ mọc xung quanh thân ngắn, giống như tổ chim. Rễ ngắn, có vẩy.

Hình 24. Quyết tổ chim

Cây cao 80-120cm. Lá màu xanh nhạt, có thể dài đến 1m gân bên phân nhánh hoặc 1 gân, mép gợn. Bào tử mọc thành đám ở đầu gân lá của mặt sau lá (hình 24).

Quyết tổ chim ưa ẩm, ẩm, râm, không chịu rét, mọc trong đất tối xốp, thoát nước. Chúng phụ sinh trên cành cây hoặc trên đá. Cây quyết tổ chim có thể làm cây cảnh trong nhà, treo lên tường, cành cây làm vật trang trí.

Câu 256. Phương pháp nhân giống và nuôi trồng cây quyết tổ chim như thế nào ?

Trả lời

Gieo bào tử và tách cây là những phương pháp thường dùng. Thu hái bào tử rắc đều lên bình niêng rộng chứa đất lá mục, tưới nước cho ẩm, bịt kín bình để trong ánh sáng tán xạ nhiệt độ 25°C. Sau 1 tháng sẽ ra lá xanh, sau khi mọc được mấy lá thì trồng vào chậu nhỏ, sau 2 năm mới có thể làm cây cảnh.

Đất nuôi trồng cây quyết tổ chim thường dùng là đất lá mục và rêu, yêu cầu đất tối xốp, thoát nước và giữ nước, nhiều mùn.

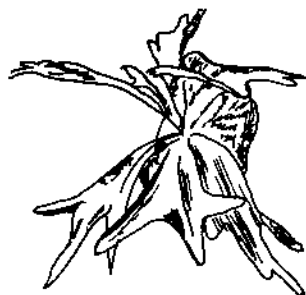
Cần tránh ánh nắng, nhiệt độ thích hợp là 20-22°C. Mùa sinh trưởng cần tưới nhiều nước. Cách 20 ngày bón 1 lần phân N, K. Sau mùa xuân cắt hết lá khô.

Câu 257. Cây quyết sừng hươu có đặc điểm gì ?

Trả lời

Quyết sừng hươu (*Platyserium bifurcatum*) còn gọi là cây ô rồng, quyết sên, lan sên, thuộc họ Xương rồng nước, chi Quyết sừng hươu; nguyên sản ở Auxtralia, Indonezia (hình 25).

Hiện nay có nhiều nước gây trồng. Thuộc cây thân cỏ thường xanh sống nhiều năm, rễ mềm, thân cao 1m, lá mọc chùm rù. lá chia ra 2 loại. Lá bất thụ lúc non hình tròn hoặc bầu dục, mép dạng sóng, màu trắng xanh, lá già màu vàng nâu. Lá sinh sản hình tam giác, mọc chùm, dài 40-80cm, đầu lá nhọn phân

Hình 25. Quyết sừng hươu

nhánh dạng sừng hươu. Các biến loài rất nhiều, nhưng chủ yếu có quyết sừng hươu lá to (*P.b. Majus*) và quyết sừng hươu lá vòng (*P.b. Netherlands*). Mặt lá phủ lông mềm, bảo tử mọc rải rác mặt sau lá phía đỉnh chỗ xẻ thùy.

Quyết sừng hươu hoại sinh trên chỗ chĩa cành của cây hoặc trên đá âm, trên than bùn. Ưa nhiệt độ cao, ẩm, nửa che bóng, bộ rễ ưa thông thoáng, chịu khô hạn, không chịu rét, yêu cầu trồng trên giá thể tơi xốp, thông thoáng khí.

Câu 258. Nhân giống và nuôi trồng cây quyết sừng hươu như thế nào ?

Trả lời

Nhân giống bằng gieo bào tử và tách cây. Vào mùa xuân và mùa thu tách lá rời thân và rễ vào giá thể, bề mặt giá thể là rêu tươi, nén chặt, tưới nước, rồi để nơi râm mát, sau 1 tháng có thể sống và thu hái bào tử chín tiến hành gieo vào chậu, phương pháp gieo như gieo loại hạt nhỏ, giữ nhiệt độ

22-24°C, độ ẩm 99-100%. sau 2 tháng bảo từ này mầm và mọc cây con.

Khi trồng chậu nên chọn chậu gỗ, cũng có thể dùng gáo dừa, phía trên đục lỗ 3-5mm, phía đáy cũng đục lỗ, lấy lá tre lót ở mép trong, sau đó dùng đất lá mục (tốt nhất là đất mùn dưới rừng đa si) để làm giá thể. Nói chung cách 2-3 năm thay đất 1 lần.

Chậu trồng cây cần được treo lên nơi có ánh sáng tán xạ, giữ nhiệt độ 16-21°C, tưới nước, mỗi tháng bón phân 1 lần.

Câu 259. Quyết đuôi phượng có đặc điểm gì ?

Trả lời

Quyết đuôi phượng (*Pteris multifida*) còn gọi là cò mép giềng, cò đuôi phượng, thuộc họ Quyết đuôi phượng; nguyên sản ở các nước nhiệt đới và á nhiệt đới; chi quyết đuôi phượng có khoảng 300 loài, phân bố rộng khắp Trung Quốc. Quyết đuôi phượng là cây thân cỏ thường xanh sống nhiều năm, rễ thẳng, cây cao 30-70cm. Lá có 2 dạng, mọc chụm, lá kép lông chim, lá phát dục dạng lông chim, lá bất thụ hình bầu dục có răng cưa không đều. Túi bào tử mọc sau lá xếp thành đường dài.

Quyết đuôi phượng có 2 biến loài là quyết bờ giềng (*var. charlesworthii*), quyết bờ giềng dạng tán (*var. corymbifera*). Chúng là loài ưa bóng, ẩm và ẩm, không chịu ánh sáng trực xạ, yêu cầu đất tơi xốp thoát nước.

Quyết đuôi phượng có lá mềm, tựa lông chim, đẹp, là một cây cảnh quý nuôi trong nhà, cũng có thể cắt phối cảnh với bó hoa. Cả cây dùng làm thuốc chữa bệnh.

Câu 260. Nhân giống và nuôi trồng như thế nào ?

Trả lời

Cách nhân giống thường bằng tách cây. Vào tháng 5 tách cây trồng vào chậu. Mỗi chậu 1 cây khi có 4-5 lá. Cũng có thể thu thập bào tử, nuôi hàng loạt cây con hoặc đào cây con mọc tự nhiên đem về nuôi trồng.

Thông thường 2-3 năm thay chậu 1 lần. Đất chậu thường dùng là đất lá mục, đất than bùn, tro, cát; đất lá mục, đất vườn trộn vào nhau. Sau khi tách cây đem trồng phải để nơi râm, ẩm, ẩm.

2. LOẠI CÂY HẠT TRẦN

Câu 261. Cây vạn tuế có những đặc điểm gì ?

Trả lời

Cây vạn tuế (*Cycas revoluta* Thunb.) còn gọi là cây đuôi phượng, chuối chịu lửa, thuộc họ Vạn tuế, chi Vạn tuế, nguyên sản ở Quảng Đông, Phúc Kiến, phân bố ở nhiều nước Đông Nam Á như Việt Nam, Lào, Indonexia, Philippin .. Là cây thân gỗ thường xanh, cao đến 5m, trồng chậu cao 1-2m. Thân thẳng to, ít nhánh, trên thân có nhiều vết sẹo của lá, màu nâu sẫm. Lá kép lông chim; số lá có đến hàng trăm đôi, lá nhọn dài, cứng, mép uốn; trục gân lá dài 50-200cm, có cây mọc tốt lá dài đến 1-3m hai bên cuống lá có gai; lá vẩy nhỏ màu nâu, phủ đầy lông thơm thô. Hoa hình cầu, đơn tính mọc ở đỉnh, đực cái khác cây. Hoa đực hình trứng mọc đơn giữa lá dinh dưỡng và vẩy lá và do nhiều lá bào tử nhỏ sắp xếp dạng xoắn ốc mà thành, dài 30cm, màu vàng sữa. có 3-5 nhị; Hoa cái do lá nhiều bào tử

lớn dạng bán cầu tạo thành, hai bên cuống lá bào tử lớn mọc 2- 5 phôi, màu vàng nâu. Hạt dạng quả hạch, vỏ ngoài hạt chất thịt, vỏ giữa chất gỗ thường có 2-3 cạnh, vỏ trong chất màng.

Nếu nuôi trồng tốt cây trên 20 năm có thể liên tục ra hoa. Hoa nở vào tháng 5-8, hạt chín màu đỏ tươi.

Cùng chi vạn tuế ta còn thấy có loài vạn tuế lá gai (*C. rumphii*) vạn tuế Vân Nam (*C. siamensis*).

Vạn tuế là loài cây ưa sáng hoàn toàn, ưa ẩm và ẩm; tính thích ứng mạnh, đất sỏi có ít chất sắt lá có thể mọc tốt. Chúng thường mọc trong rừng nhiệt đới ẩm và ẩm hoặc bên khe suối khô, vùng ven núi sâu có rừng tự nhiên.

Cây vạn tuế đẹp, có tính kiên nhẫn, lá xanh tươi, chứa đầy sức sống, giàu tinh cảm, là cây cảnh ở các nhà khách, hội trường lớn, cải thiện và làm đẹp môi trường. Có thể làm chậu cảnh đặt ở các quán trà, cà phê. Lá cũng có thể cấm lọ phối cảnh với hoa. Tuy thân cây vạn tuế chứa nhiều tinh bột, có thể ăn. Lá non và vỏ ngoài hạt cũng có thể ăn. Lá bào tử lớn và hạt có thể dùng làm thuốc chữa bệnh.

Câu 262. Cách nhân giống cây vạn tuế thế nào ?

Trả lời

Nhân giống cây vạn tuế có thể bằng cách gieo hạt, giâm củ và giâm chồi hút.

1) Về gieo hạt

Do vạn tuế có hoa đực cái khác cây, trong đám cây trồng hoa đực rất ít, lại nở sớm hơn hoa cái nửa tháng đến 1 tháng. Cho nên kỳ ra hoa không gặp nhau và là nguyên nhân không có hạt, vì vậy phải tiến hành thụ phấn nhân tạo. Nói chung

vào cuối mùa xuân đầu mùa hè có hoa nở, mùa thu có hạt chín và thu hái, gieo trong năm, tỷ lệ nảy mầm đạt 95%, nếu gieo vào năm sau chỉ đạt 20%. Trước lúc gieo phải ngâm nước ấm 50°C trong 12 giờ, đồ ra, gạt trái mọng, sau 1 giờ lại ngâm nước ấm pha thêm 0.1% FeSO_4 và KH_2PO_4 rồi bỏ vào tu ẩm giữ nhiệt độ 50°C (hoặc đổ vào phích), sau 12 giờ đem ra gieo vào luống. Luống đất thường dùng là đất cát hoặc đất than bùn trộn cát hoặc cát sỏi bờ sông. Nếu nhiệt độ 25°C sau 4 tháng có thể nảy mầm. Sau 2 năm mọc được 2 lá có thể đem trồng.

2) Về nhân giống bằng củ và chồi

- *Nhân giống bằng giâm củ:* khi cây vạn tuế trưởng thành cưa thân cây thành từng đoạn dài 15-20cm, tùy theo cây to hay nhỏ mà bỏ ra 4 miếng, 6 miếng hoặc 8 miếng, cao hết phần tủy, dùng Benlat 0.1% khử trùng, hong khô, phần củ dùng thuốc kích thích IBA ngâm 2 giờ. Đất nuôi phải là đất thịt hơi chua, trên đó rắc một lớp cát dày 20cm. Giữ đất cát có độ ẩm tương đối 60%, nhiệt độ trên 15°C. Như vậy sau 4 tháng sẽ ra rễ, sau 1 năm xuất hiện chồi hút, sau 1 năm rười chồi hút có nhiều vẩy. Mỗi một miếng củ có thể mọc 1 hoặc nhiều củ con, thông thường sau 2 năm củ con sẽ mọc 1-2 lá. Cứ sau khi ra lá nếu có mây chồi hút, có thể cắt tách ra đem trồng ta sẽ được nhiều cây hơn. Khi giâm củ ta thường được 1 thân nhiều cây, đem trồng chậu ta sẽ có cây rất quý. Dùng cách này cần chú ý khử trùng, chọn đất sạch, cạo sạch tủy để tránh chuột, sâu, kiến ăn hại; tính chất vật lý đất kém, nhiệt độ quá thấp, độ ẩm quá cao đều không có lợi cho sinh trưởng cây con

- *Nhân giống bằng giâm chồi hút*: cây trưởng thành thường mọc chồi hút, hoặc cây già có vết thương thường mọc chồi hút. Vì vậy, muốn có nhiều chồi hút có thể cố ý gây nhiều vết thương. Chọn cây có đường kính 5cm, gốc trong lá vẩy đã mọc chồi hút trên 2cm (tốt nhất là chồi mọc rể, không cắt chồi chưa thành thực), khi trời nắng lấy dao đã khử trùng cắt thân chồi, lập tức ngâm vào dung dịch thuốc kích thích IBA 0,1% trong 2 giờ, lấy ra để khô vết thương, cắm vào luống giâm, phủ lên luống vật che phủ giữ ẩm. sau 4 tháng nảy chồi, sau 1 năm mọc lá khi có lá thật là có thể đem trồng.

Khi trồng cây vạn tuế vào chậu, do cây mọc chậm nên không cần chậu quá lớn, sau 2-3 năm thay chậu 1 lần. Đất chậu nên chọn đất thịt thoát nước. Nếu đất quá chặt có thể thêm ít sỏi và sắt vụn, tốt nhất trộn thêm phân tổng hợp để bón lót.

Câu 263. Khi nuôi trồng cây vạn tuế ta cần chú ý những điểm gì ?

Trả lời

Cây vạn tuế là cây ưa sáng, nhưng không ưa phơi nắng. nhất là lá non, trong thời kỳ ra lá non cần phải để trong râm. Chúng có tính chịu bóng nếu râm vừa phải cây sẽ xanh, có lợi cho sinh trưởng, nhưng để trong râm quá lâu lại không có lợi cho sinh trưởng. Thời gian để trong nhà không nên quá nửa tháng, nên thay đổi để ngoài sáng 1 tháng rồi lại mang vào nhà. Lá non cây vạn tuế có tính xu quang, muốn làm cho lá mượt, trong kỳ sinh trưởng chậu cây vạn tuế nên cứ 3-5 ngày xoay chậu 180°, cho đến khi lá định hình, màu lá từ xanh nhạt chuyển sang xanh sẫm mới thôi.

Cây vạn tuế có tính chống chịu rét, ở miền Nam có thể đề ngoài trời, nhưng cần chú ý đến độ ẩm, lượng bốc hơi sinh lý của vạn tuế nhỏ, nhưng mưa phùn hoặc mưa dầm mấy ngày, đất nén chặt, rễ dễ bị thối mà chết. Đất chậu chỉ cần hơi ẩm là được, không nên tưới nhiều, càng không nên để úng nước. Vạn tuế có khả năng chống chịu hạn, nhưng để khô lâu cũng không có lợi cho sự sinh trưởng làm cho rễ bị héo. Trong mùa sinh trưởng nên bảo đảm cung cấp nước, khi cần thiết buổi sáng và buổi tối phun lên lá và ngọn một ít nước, đặc biệt phải bảo vệ lá non không được để héo.

Nhu cầu phân bón của cây vạn tuế không lớn, do cây mọc chậm, chỉ cần bón đủ phân lót, khi bón thúc bảo đảm đủ phân P, K nhất là phân K, vì phân K có thể tham gia vào các hoạt động trao đổi chất trong cây là chất hoạt hóa của 10 loại enzym, làm cho lá xanh thêm, thân cây mọc dài hơn, tăng sức sống của cây. Tỷ lệ N, P, K là 1:1:2, đồng thời mỗi năm bón 1 lần FeSO_4 0.5%. Đến mùa xuân có thể cắt bớt lá già để cây tăng sinh trưởng chiều cao. Muốn cây tiếp tục sinh trưởng sau khi hoa nở mấy ngày liền cắt bỏ để cho cây mọc chồi đỉnh; nếu muốn có quả hạt thì tiến hành thụ phấn nhân tạo. Những vùng có sương muối phải giữ cho cây ở nhiệt độ trên 12°C , để cây sinh trưởng và phát triển.

Lá cây vạn tuế thường mọc trùng lên nhau, không khi không lưu thông hoặc nóng nực oi bức rất dễ bị rệp sáp và bệnh bồ hóng, phải kịp thời phun thuốc Rogor hoặc Monocrotophos hoặc Dichlorophos 0,1% để phòng trừ.

Câu 264. Cây bách tán Nam Dương có đặc điểm gì ?

Trả lời

Cây bách tán Nam Dương (*Artemisia* spp.) còn gọi là sam nam dương, hiện nay có 18 loài, ta thường gặp bách tán

Nam Dương (*A. cunninghamia*) bách tán Nam Dương lá to (*A. bidwillii*) và bách tán Nam Dương lá khác nhau (*A. heterophylla*). Bách tán nguyên sản ở Nam Mỹ, châu Đại Dương.

Đặc điểm của 3 loài trên như sau:

- Loài Bách tán Nam Dương (*A. cunninghamia*) là loài cây gỗ, cao 70m. Tán hình tháp, lúc già tán bằng lá 2 kiểu: lá trên cây non và trên cành bên hình dùi, hình kim hoặc hình tam giác, dài 7-20mm, xếp thưa rộng; lá trên cây lớn và cành quả hình trứng, hơi uốn ngược, dài 6-10mm, xếp dày. Quả hình trứng hoặc bầu dục, dài 6-10cm, đoạn cuối vẩy nhọn uốn ngược.
- Loài bách tán lá to (*A. bidwillii*) là cây gỗ, cao 50m. Tán hình tháp, cành lớn mọc vòng, nằm ngang, nhánh rủ. Lá hình kim hoặc hình tam giác dạng trứng, dài 1-6cm, đầu lá nhọn, dài ngắn không như nhau, lá giữa cành dài nhất, màu xanh bóng. Quả to, hình cầu, dài 30cm, có vẩy uốn dày.
- Loài bách tán khác lá (*A. heterophylla*) cao 50m. Tán hình tháp. Lá có 2 loại: lá cây non và cành bên hình dùi, uốn ngược, dài 12mm, xếp thưa xanh bóng; lá cây già và cành già hình trứng hoặc hình tam giác dạng trứng, dài 6mm, xếp dày. Quả gần tròn, dài 8-12cm, vẩy quả dày, đầu nhọn uốn ngược hình tam giác.

Bách tán Nam Dương ưa ẩm, ưa sáng và ưa sống trên đất nhiều mùn, thoát nước.

Bách tán có lá dày đẹp, cao, là một trong những loại cây trồng ở vườn hoa, vườn cây cảnh, đình chùa, khách sạn nổi tiếng trên thế giới. Có thể để bên cửa sổ có ánh sáng hoặc hành lang.

Câu 265. Nhân giống và trồng cây bách tán Nam Dương như thế nào ?

Trả lời

Có thể gieo hạt và giâm cành, nhưng gieo hạt là chủ yếu. Sau khi thu hái qua lá có thể gieo, trước khi gieo cần chọn hạt, cát dùng gieo hạt cần được khử trùng. Sau khi gieo 10 ngày có thể nảy mầm. Khi xuất hiện lá thật được khoảng 1 tháng có thể chuyển cây đem cấy vào chậu.

Nhân giống bằng giâm cành cần tiến hành vào mùa xuân. Khi cắt cành giâm nên chọn cành phía trên, cắt đoạn trên thành 2 đốt, cắt 1 phần lá. Để khay nhựa trên cành giâm có thể ngâm nước 1 đêm, tốt nhất là xử lý bằng nước chày, sau đó cắm vào cát, sau 1 tháng ra rễ và sau 2 tuần đem trồng vào chậu. Khi trồng cây vào chậu cần chú ý chọn đất chậu là đất lá mục trộn với đất vườn và nên để nơi râm mát Cứ 1-2 năm thay chậu 1 lần. Trong thời kỳ cây con cần phun 1 lần thuốc Boocđô 0,5% để phòng bệnh thối cổ rễ

Cây ưa sáng, chịu hạn nên để trong phòng có ánh sáng tán xạ. Nói chung trong năm trừ nhiệt độ mùa hè trên 32°C tạm ngừng sinh trưởng còn các giai đoạn khác cây vẫn sinh trưởng bình thường. Khi bón phân cần chú ý bón phân N, K. Nghiêm cấm tưới cành tránh phá hoại tư thể cây

3. LOẠI CÂY HẠT KÍN, 2 LÁ MÀM

Câu 266. Cây đèn ngũ sắc có đặc điểm gì và cách nuôi trồng như thế nào ?

Trả lời

Cây đèn ngũ sắc (*Alternanthera bettzickiana*) thuộc cây thân cỏ hoặc cây bụi sống nhiều năm, nguyên sản ở Brazil

và các nước nhiệt đới và á nhiệt đới, lá mọc đối, hình thia hẹp, mặt trên màu xanh hoặc vân các màu. Hoa mọc nách lá, nhỏ, màu trắng, thường có một số biến loài.

Dền ngũ sắc ưa sáng, ẩm và ẩm, đất pha cát nhiều mùn tơi xốp. Nền trồng vào chậu có kích thước 12-16cm, mỗi chậu trồng 6-8 cây. Khi nhiệt độ trên 20°C cây sinh trưởng nhanh, cần tiến hành hái ngọn và tỉa cành, để cây thành dáng hình bán cầu.

Cũng có thể trồng ngoài bồn hoa tạo ra hoa lập thể, mật độ trồng 300-500 cây/m². Có thể nhân giống cây dền ngũ sắc bằng giâm cành, chỉ cần nhiệt độ 20-25°C, độ ẩm 70-80% là có thể cắt cành giâm, độ dài cành giâm khoảng 2 đốt, giâm sau 1 tuần là ra rễ và trồng vào chậu.

Ngoài ra cây dền đỏ cũng có cách trồng như vậy.

Câu 267. Cây lá 8 cạnh có những đặc điểm gì ?

Trả lời

Cây lá 8 cạnh (*Fatsia*) chỉ có 2 loài, 1 loài ở Nhật Bản (*F. japonica*) và 1 loài ở Đài loan (*F. polycarpa*). Loài cây này có lá to thường xanh, là loài cây lục hóa vườn và cây cảnh trong nhà thuộc họ ngũ gia bì.

Cây thuộc thân có sống nhiều năm, cây cao 3m, mọc chụm, tán cây hình tán, lá có cuống dài, gốc cuống phình to, lá dạng chân chim 7-9 cạnh, mép dạng sóng hoặc răng cưa, mặt lá màu xanh bóng.

Hoa tự hình tán mọc đỉnh, hoa nhỏ, lưỡng tính, đài màu trắng, hoa nở vào mùa hè thu. Quả mọng, màu đen tím.

Cây lá 8 cạnh thường là cây mọc trong bóng râm, chỉ phơi nắng ngắn là bị khô héo, ưa ẩm và ẩm, không chịu hạn,

sợ nóng, ưa khí hậu mát mẻ ẩm, yêu cầu đất thoát nước, nhiều mùn.

/ Cây lá 8 cạnh thường được trồng ở khách sạn, hội trường, cổng nhà và là cây cảnh trong nhà.

Câu 268. Cách nhân giống và nuôi trồng cây lá 8 cạnh như thế nào ?

Trả lời

Nhân giống bằng gieo hạt, giâm cành hoặc tách cây. Gieo hạt tiến hành vào mùa xuân. Giâm cành vào tháng 2-3, giâm cành non vào tháng 5-6. Cành giâm dài 15cm, để 2-3 lá, giâm vào đất cát, che bóng, giữ ẩm, sau 1 tháng ra rễ. Tách cây vào mùa xuân.

Đất chậu cần dùng đất vườn, đất mùn và thêm ít cát. Cây lớn lên kết hợp với tách cây thay chậu 1 lần vào mùa xuân hàng năm.

Cây lá 8 cạnh sợ nắng nên cần phải để trong nhà hoặc nơi râm mát. Nếu nắng nóng cây sẽ bị vàng, khô hoặc ẩm quá cây sinh trưởng kém. Trong mùa sinh trưởng mỗi tháng bón 1 lần phân N, P, K.

Câu 269. Cây thường xuân lá đốm có đặc điểm gì ?

Trả lời

Cây thường xuân lá đốm (*Hedera helix var argenteovariegata*) thuộc họ Ngũ gia bì, thuộc cây dây leo, thân dài 10-20m, có rễ khí sinh, ít nhánh, màu nâu đỏ. Lá mọc đơn lẻ, hình thoi dạng trứng, lá xẻ 3-5 cạnh, lá có 3 màu xanh, xanh sẫm hoặc trắng sữa, mép lá có đốm trắng. Hoa tự dạng cầu, hoa nhỏ, màu xanh vàng, thường không nở

hoa. Nếu nở vào mùa thu thì mùa xuân năm sau mới có quả chín. Cây thường xuân có nhiều biến loài và loài. Ta thường gây trồng là dây thường xuân 5 màu (*Hedera helix* var. *argenteovariegata*)

Cây thường xuân lá đốm ưa mọc nơi đất hơi chua, môi trường ẩm, ẩm và nửa che bóng.

Câu 270. Nhân giống và nuôi trồng cây thường xuân như thế nào ?

Trả lời

Nhân giống cây thường xuân bằng cách giâm cành và chiết cành. Mùa xuân chọn cành 1-2 năm, cắt thành từng đoạn dài 10cm, ngâm vào nước 15-20 phút, cắm vào cát, tưới nước, phủ tấm nilông giữ ẩm, để trong điều kiện nhiệt độ 20°C, sau 2 tuần là mọc rễ. Khi chọn cành không nên chọn cành già, vì cành già khó mọc rễ, trước lúc cắm có thể ngâm thuốc kích thích NAA hoặc IAA 1.000ppm.

Hình 26. Cây thường xuân

Phương pháp chiết cành thường dùng cách nén xuống đất, chờ rễ mọc 2-3cm thì cắt rời cây mẹ, đưa vào chậu trồng. Đất chậu nên dùng đất lá mục, nhiều mùn và chậu dạng ống loại nhỏ (hình 26).

Mùa sinh trưởng cần để chậu nơi sáng, tránh nắng, mùa hè che bóng, tưới nước lên lá. Mỗi tháng tưới nước phân 1 lần. Phân thường dùng là KH_2PO_4 0,2%.

Cây thường xuân lá dẹt xanh quanh năm, màu lá biến đổi, đẹp. Chậu cây có thể trên giá cao, hoặc treo lên nhà, để trong các quán rượu, làm cho ta có cảm giác thanh nhàn, hoang dã; có thể trồng xen với núi non bộ, bỏ lên tường phía tây, che bóng cho mát mẻ.

Câu 271. Cây đinh lăng lá nhỏ có những đặc điểm gì ?

Trả lời

Cây đinh lăng lá nhỏ (*Polyscias folicifolia*) thuộc họ Ngũ gia bì, chi Sâm Nam Dương, phân bố ở quần đảo thái bình dương, hiện nay được trồng nhiều nước nhiệt đới và á nhiệt đới.

Đinh lăng lá nhỏ là cây bụi thường xanh, lá màu xanh dài, mọc đối, mép có răng cưa dài, tựa như cây quyết, nên gọi là sâm Nam Dương lá quyết, cùng chi có sâm Nam Dương lá tròn (*P. balfouriana*) và một số biến loài. Đinh lăng lá nhỏ ưa ẩm, ẩm, nửa che bóng, yêu cầu đất tơi xốp, thoát nước.

Nhân giống bằng phương pháp giâm cành. Ngoài mùa đông ra, các mùa khác đều có thể trồng, sau 40 ngày là có thể ra rễ. Cây đinh lăng lá nhỏ, có một tư thế như bình rượu, chịu bóng, dù trong phòng hay ngoài trời cũng có thể dùng

làm cây non bộ, hồ phun nước nhân tạo, đều làm cho ta có cảm giác vui thú.

Câu 272. Phương pháp trồng cây đình lăng lá nhỏ như thế nào ?

Trả lời

Phương pháp nhân giống cây đình lăng lá nhỏ thường bằng giâm hom hoặc chiết cành. Khi trồng cây con vào chậu, đất chậu thường là đất vườn, đất mùn, thêm một ít cát, trộn với nhau. Khi cây lớn 1-2 năm thay chậu 1 lần.

Trong khi nuôi cây con cần chú ý che bóng vào mùa hè, nếu để trong phòng chỉ cần đưa vào nơi sáng. Trong thời kỳ cây con, cần xúc tiến sinh trưởng, ngoài điều kiện ánh sáng, nhiệt độ không khí cần bảo đảm 20°C, mùa đông không được thấp hơn 5°C.

Trong thời kỳ sinh trưởng cần bảo đảm đủ nước, đặc biệt là mùa hè, cần bảo đảm đất ẩm, mỗi tháng nên bón 1 lần phân.

Câu 273. Đặc điểm cơ bản của cây cúc tam thất và phương pháp trồng như thế nào ?

Trả lời

Cúc tam thất (*Gynura sarmentosa*) thuộc chi Tam thất họ Cúc, nguyên sản ở vùng nhiệt đới châu Á, châu Phi và Úc, nay đã dẫn giống đến nhiều nơi. Cúc tam thất thuộc cây dây leo quan sát lá, thân và lá có nhiều lông nhung, lá mọc lệch, hình trứng, có răng cưa, có đốm tím rất đẹp. Mùa hè nó hoa màu hồng da cam.

Cúc tam thất ưa ẩm, ẩm, sáng, sợ nắng. Yêu cầu đất nhiều mùn, tơi xốp, thoát nước.

Cúc tam thất có lá đẹp có thể để ở gian làm việc, phòng khách loại nhỏ, tạo ra một không khí thanh nhã, dịu dàng, có thể treo chung với lan mọc cây rủ.

Câu 274. Cách trồng và chăm sóc cây cúc tam thất như thế nào ?

Trả lời

Cúc tam thất có thể nhân giống bằng giâm cành. Vào mùa hè, cắt cành dài 10cm, bỏ bớt lá, cắm vào đất cát hoặc nước, khoảng 3-4 tuần thì mọc rễ.

Sau khi mọc rễ chuyển cây vào chậu, mỗi chậu chứa 3-5 cây con, để cho cây mọc đều 4 phía. Đất chậu nên dùng đất lá mục, đất than bùn và một ít đất vườn hoặc một ít cát. Khi cây lớn lên, mỗi năm thay chậu 1 lần.

Cây cúc tam thất không chịu được ánh sáng trực xạ, chỉ nuôi trong phòng nơi có ánh sáng, thông gió. Mùa hè mỗi ngày tưới nước 1 lần, thường xuyên phun nước lên lá. Phân bón cần nhiều Kali, nếu bón nhiều đạm thân dài, lá nhạt giảm giá trị cây cảnh.

Trong quá trình cây con sinh trưởng cần chú ý hái ngon mới có được dáng cây đẹp.

Trong thời kỳ để cây trong nhà nếu không đủ sáng và không thoáng gió, rất dễ bị rệp ông gây hại tiết ra mùi hôi. Lúc đó cần cắt bỏ hoa. Ngoài ra, cây cúc tam thất rất sợ rét, mùa đông cần đưa cây vào điều kiện ẩm áp.

Cây 275. Cây trường sinh có những đặc điểm gì ?

Trả lời

Cây trường sinh (*Sedum morganianum*) còn gọi là cây đuôi sóc, nguyên sản ở các vùng nhiệt đới châu Mỹ, châu Á và châu Phi, hiện được trồng nhiều nơi.

Cây trường sinh thuộc loại cây dây leo, phân cành từ gốc, lá dài 2-3cm, nhiều nhựa, hình thoi, trùng nhau. Hình tựa như màu đuôi sóc. Mặt lá màu xanh có bột trắng trên mặt lá. Hoa nhỏ màu hồng thắm, ra hoa vào mùa xuân... Cây trường sinh ưa sáng, chịu bóng; ưa ẩm, ẩm, chịu hạn kém, yêu cầu nơi thoáng gió, đất pha cát tơi xốp, thoát nước. Cây trường sinh có dáng cây đặc biệt, tư thế đẹp, có thể treo bên cửa sổ để trên giá, để cho thân cây rủ xuống, bay theo gió trông rất đẹp.

Câu 276. Khi trồng cây trường sinh vào chậu để trong phòng ta cần chú ý những điểm gì ?

Trả lời

Nhân giống cây trường sinh có thể dùng phương pháp giâm cành và tách cây. Giâm cành thường được tiến hành quanh năm nhưng mùa hè là tốt nhất. Tách cây có thể tiến hành vào mùa xuân. Cũng có thể giâm lá, sau khi giâm cần chú ý tưới nước, nhưng không nên tưới nhiều, giữ đất ẩm vừa là được.

Sau khi cành giâm ra rễ có thể đưa vào chậu. Đất chậu có thể dùng cát, đất lá mục, trộn vào nhau. Hàng năm thay chậu 1 lần.

Câu 277. Cây liên đài có những đặc điểm gì ?

Trả lời

Cây liên đài (*Echeveria glauca*) nguyên sản ở Mêhicô, hiện được trồng khắp nơi, là cây có mầm sống nhiều năm, thân to, phân nhánh dạng chùm nhỏ, lá hình trứng ngược hoặc gần tròn, đầu nhọn màu xám xanh, không có cuống lá. Cuống hoa mọc từ cụm lá. Mỗi bông có 8-24 bông hoa, đài hoa 5 cánh màu xanh hồng, có 5 tràng hoa màu đỏ. Kỳ ra hoa vào mùa hè, không kết trái. Cùng chi này có các loài *E. rosea* và *E. pulvinata*.

Cây liên đài xanh quanh năm có hoa đẹp, thường dùng làm cây cảnh trong nhà.

Câu 278. Phương pháp nhân giống và gây trồng cây liên đài như thế nào ?

Trả lời

Thông thường người ta nhân giống bằng phương pháp giâm hom vào mùa xuân và mùa thu, chọn cành mới nảy chồi của cây già để giâm cành sẽ ra rễ; cũng có thể chọn lá để giâm. Khi chọn lá cần lấy lá lành của cây già, đặt nằm ngang trên đất, không phủ đất, che bóng, giữ ẩm. Từ mô sẹo sẽ mọc cây con và thành cây mới.

Sau khi có rễ có thể đem trồng vào chậu, thường dùng chậu nhỏ, mỗi chậu trồng 2-3 cây. Đất chậu thường dùng cát thô, và đất trộn với nhau là được. Mỗi năm thay chậu 1 lần. Hàng năm có thể tiến hành tách cây và giâm hom cành.

Khi trồng cây vào chậu ta cần chú ý đảm bảo ánh sáng đầy đủ, mùa hè nên để nơi râm mát, trong mùa sinh trưởng tưới ít phân để bảo đảm sinh trưởng bình thường.

Câu 279. Cây treo đèn có những đặc điểm gì ?

Trả lời

Cây treo đèn (*Ceropegia woodii*) nguyên sản ở Nam Phi, hiện được trồng ở nhiều nước nhiệt đới.

Cây treo đèn thuộc cây cỏ bò lan nhiều năm, thân mềm dài rủ, các đốt thường có củ nhỏ, lá mọc đối, có cuống ngắn, chất thịt dày, hình quả tim đến hình bầu dục, gân lá lõm xuống, bề mặt lá màu xanh sẫm, mép gân có đốm trắng, mặt sau lá màu đỏ tím, hoa mọc chùm mỗi chùm có 2-3 bông. Hoa màu đỏ tím. Chi này có các loài *C. barkeleyi* và *C. debilia*, đều có giá trị làm cây cảnh.

Cây treo đèn ưa ẩm, ẩm, nửa che bóng, chịu rét kém, sợ nóng, ưa đất cát thoát nước, sợ ngập nước.

Câu 280. Phương pháp gây trồng cây hoa treo đèn như thế nào ?

Trả lời

Nhân giống cây treo đèn bằng cách giâm cành. Cắt một đoạn cành khoảng 2 đốt, cắm vào luống cát, khoảng 20 ngày mọc rễ, chỉ cần nuôi trong điều kiện nhiệt độ trên 20°C.

Sau khi giâm cành sống ra rễ là có thể trồng vào chậu, mỗi chậu để 4-5 cây. Đất chậu thường dùng là đất lá mục tươi xới hoặc đất than bùn trộn với đất vườn. Khi cây lớn mỗi năm thay chậu 1 lần, đất chậu có thể thêm một ít sỏi để thoát nước.

Chú ý mùa hè nên để nơi râm mát, tránh ánh nắng mặt trời và thường phun nước cho lá, tưới thêm vào chậu nhưng không quá nhiều; mùa thu nên khống chế lượng nước tưới. Trong mùa sinh trưởng nửa tháng tưới nước phân 1 lần, để

cây mọc dày tăng giá trị thương thức. Cây treo đèn chịu rét kém, cần chú ý giữ ẩm cho cây.

Câu 281. Cây hoa đơn nhị gân vàng có đặc điểm gì ?

Trả lời

Cây hoa đơn nhị gân vàng (*Aphelandra squarrosa* cv. Dania) còn gọi là hoa ngựa vằn, nguyên sản ở vùng nhiệt đới châu Mỹ, hiện đã được gây trồng ở nhiều nước.

Cây hoa đơn nhị gân vàng thuộc cây thân cỏ, cao 1m, trồng chậu cao 30cm. Thân thẳng, phân nhánh, màu đen tím. Lá to, hình trứng hoặc bầu dục, mọc đối, màu xanh, gân màu vàng nhạt. Hoa dạng bông mọc đỉnh, đài màu xanh, tràng dạng lưỡi, màu vàng nhạt, kỳ ra hoa rất dài. Hiện nay có loài lai có gân màu trắng bạc (cv. Louison).

Cây hoa đơn nhị gân vàng, ưa nhiệt độ cao, ẩm, sáng, tránh nắng, cần đất giàu dinh dưỡng, tơi xốp, thoát nước.

Cây hoa đơn nhị có lá xanh bóng, hoa màu vàng kim, hoa lá tranh sắc, là một loài cây có giá trị rất cao. Nếu lẫn với các loài cây vân lưới, cây càng cua cánh, càng làm tăng giá trị thương thức.

Câu 282. Khi nhân giống và nuôi trồng cây hoa đơn nhị gân vàng cần chú ý những gì ?

Trả lời

Nhân giống cây hoa đơn nhị bằng giâm cành. Cắt đoạn cành cắm vào cát, giữ ẩm 40 ngày sau có thể ra rễ. Sau khi ra rễ đem trồng vào chậu dùng đất vườn trộn với đất lá mục và ít cát. Mỗi năm thay chậu 1 lần. Khi chăm sóc cần chú ý tránh nắng nóng mùa hè, đưa cây vào nơi mát và ánh sáng

yếu, không để nơi quá tối làm cho cây mọc vòng cao, lá nhạt. Nhiệt độ thích hợp cho cây sinh trưởng là 20-25°C, trên 20°C mới hình thành chồi hoa. Nhiệt độ thấp dễ làm cho lá rụng. Độ ẩm đất vừa phải. Nửa tháng tưới 1 lần phân chứa P, K.

Câu 283. Cây lá đốm đỏ có những đặc điểm gì ? Khi trồng cây đốm lá đỏ cần chú ý những gì ?

Trả lời

Cây lá đốm đỏ (*Aeschynanthus marmuratus*) nguyên sản ở vùng nhiệt đới từ Indonesia đến Đông Ấn Độ, là cây dây leo thường xanh, thân mảnh, mọc chùm, rủ hoặc thẳng đứng, dài 60-90cm, lá mọc đối, hình kiếm, dài 2,5-3cm, rộng 1-1,2cm, màu xanh, có đốm đen, mặt sau có đốm sọc đỏ; hoa dạng ống, mọc nách hoặc đỉnh, ống dài 3-4cm, màu xanh vàng có đốm nâu đỏ. Hoa nở vào mùa hè.

Cùng chi này còn có một số loài cuống lông (*A. radicans*) loài hoa nhỏ (*A. micranthus*) loài hoa đỏ (*A. pulcher*) đều có giá trị làm cây cảnh trong nhà.

Cây lá đốm đỏ ưa ánh sáng tán xạ, ẩm, ẩm, không chịu rét; ưa đất tơi xốp, nhiều mùn, thoát nước. Cây có nhiều dáng khác nhau, rủ tựa như mũi tên bắn ra xung quanh, rất thích nghi với việc trang trí trong nhà.

Người ta thường nhân giống bằng giâm cành và tách cây. Cắt cành non dài 8-10cm, cắm vào cát, giữ ẩm, che bóng, hơn 20 ngày sẽ ra rễ và trồng vào chậu. Đất chậu thường dùng là đất lá mục, đất vườn trộn với cát; hằng năm thay chậu 1 lần. Khi nuôi trồng ta cần chú ý để nơi đủ sáng, nhưng không để nơi có ánh sáng trực xạ. Nhiệt độ thích hợp

cho sinh trưởng là 20-25°C. Nhiệt độ mùa đông phải trên 10°C. Trong mùa sinh trưởng cần thường xuyên tưới nước giữ cho đất ẩm, mùa khô cần tưới lên lá cây và xung quanh chậu đảm bảo không khí ẩm.

Câu 284. Muốn nhân giống cây hoa cá vàng lá nhỏ thì làm cách nào ?

Trả lời

Cây hoa cá vàng lá nhỏ (*Columnnea microphylla*) có hoa màu đỏ trông tựa như cá vàng nên gọi là cây hoa cá vàng. Hoa cá vàng có nguyên sản ở vùng nhiệt đới châu Mỹ, hiện có trồng ở các nước nhiệt đới và á nhiệt đới. Cây hoa cá vàng thuộc cây thường xanh, cành mọc dày, treo rủ dài 1m. Lá nhỏ, màu xanh sẫm, mọc đối, dài 1,5-2cm, rộng 1-1,5cm. Hoa màu đỏ dạng cá vàng.

Cây hoa cá vàng ưa sáng, ẩm, ẩm, đất tơi xốp, thoát nước. Chúng có nhiều lá nhỏ xanh cành mảnh, rủ, hoa xen lẫn lá trông rất đẹp, người ta thường treo ở các hành lang hoặc nhà khách.

Giâm cành là biện pháp thường dùng, cắt đoạn đầu cành dài 5-6cm, cắm vào cát, giữ ẩm giâm 15 ngày ra rễ rồi trồng vào chậu. Đất chậu thường dùng là đất lá mục, đất vườn trộn ít cát, cứ hai năm thay chậu 1 lần.

Trong quá trình chăm sóc cần để nơi râm mát thông thoáng gió, tránh nắng. Nhiệt độ thích hợp là 20-25°C. Mùa đông phải ở trong điều kiện nhiệt độ trên 8°C, độ ẩm trên 75%. Không khí quá khô dễ làm cho lá rụng, cần tăng cường tưới nước, nhất là mùa ra hoa cuối thu. Trong mùa sinh trưởng mỗi tháng tưới nước phân 1 lần.

Câu 285. Đặc điểm nhân giống và nuôi trồng cây ấu kiếm như thế nào ?

Trả lời

Cây ấu kiếm (*Episcia cupreata*) còn gọi là cây ưa râm mát, nguyên sản ở vùng từ Mêhicô đến Brazil, hiện được nhập vào nhiều nước; là cây thân cỏ nhiều năm, trên thân và lá có lông mịn dày, gân chính và gân phụ đều màu trắng bạc, thịt lá màu xanh, lá to, mọc đối, hình trứng, thân dài, mọc từ nách lá, thường bò lan trên mặt đất. Hiện nay có nhiều giống mới được tạo ra trong quá trình nuôi trồng.

Cây ấu kiếm ưa để nơi râm mát, độ ẩm cao, thông thoáng gió, yêu cầu đất tơi xốp thoát nước.

Do lá có đặc điểm gân trắng bạc, hoa đỏ tươi nên người ta thường để chậu cây ấu kiếm ở gần cửa sổ làm vật trang trí hoặc treo cao lên ngang lối đi.

Nhân giống cây ấu kiếm thường bằng gieo hạt, tách cây và giâm lá. Tách cây thường vào mùa xuân, hè, giâm lá tiến hành từ cuối xuân đến mùa thu. Có thể cắt cuống lá cắm vào cát sau 15 ngày ra rễ, cũng có thể cắt thân cây để giâm. Kết hợp việc giâm cành tách cây có thể đưa cây vào chậu hoặc thay chậu. Đất chậu thường dùng là đất lá mục, đất vườn rau. Chậu cần theo kích thước cây mà tạo độ lớn, màu sắc, hình dạng khác nhau.

Trong quá trình nuôi cây cần chú ý che bóng, tránh để cây khô chết. Tuy vậy trong thời kỳ ra hoa cây vẫn cần có đủ ánh sáng, nếu không cây khó ra hoa.

Câu 286. Đặc điểm, cách nhân giống và trồng cây chân chim vào chậu như thế nào ?

Trả lời

Cây chân chim (*Schefflera arboricola*) thuộc chi cây chân chim, họ ngũ gia bì; chi này có 200 loài.

Cây chân chim có nguyên sản ở Indônêxia, Australia, Newziland, là loại cây bụi nửa bò lan thường xanh, cây cao 80-120cm, thân gần thẳng, mềm. Lá mọc lệch, lá kép lông chim, lá nhỏ có 6-9 cạnh, hình trứng ngược, mép trơn, cuống ngắn không bằng nhau, có vân đốm, nếu nắng to thường làm mất đốm.

Cây chân chim ưa ẩm, ẩm, chịu bóng, hơi chịu rét và yêu cầu đất tơi xốp thoát nước.

Nhân giống cây chân chim bằng giâm cành là chính, cũng có thể chiết cành. Giâm cành thường vào tháng 5-6, cắt cành già thành các đoạn dài 8-10cm, cắm vào cát giữ ẩm, sau 60 ngày ra rễ.

Do cây chân chim có bộ rễ phát triển, đất trồng nên tơi xốp, tốt nhất là dùng đất mùn trộn với đất vườn. Sau khi ra rễ đưa vào chậu trồng. Cây lớn lên mỗi năm thay chậu 1 lần.

Do cây chân chim sợ ánh sáng trực xạ của mùa hè, để trong râm lâu ngày cành lá yếu, các lá dưới bị khô rụng, cho nên vào mùa hè phải chuyển cây ra sáng một thời gian thích hợp.

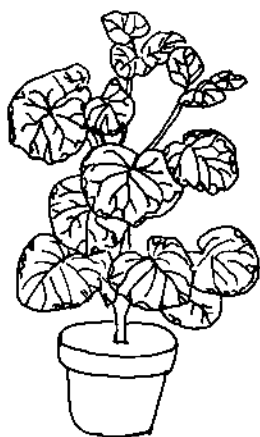
Cây ưa ẩm và chịu hạn chỉ cần tưới nước giữ ẩm là cây mọc bình thường. Trong mùa sinh trưởng mỗi tháng tưới 1 lần phân.

Câu 287. Nhân giống và trồng cây sâm Nam Dương như thế nào ?

Trả lời

Cây sâm Nam Dương thuộc họ Ngũ gia bì, phân bố ở các đảo nhiệt đới Thái Bình Dương và châu Đại Dương, chúng có khoảng 80 loài, là cây gỗ bụi thường xanh. Trong đó có loài sâm Nam Dương lá rộng (*Polyscias balfouriana*) được trồng rộng rãi nhất. Sâm Nam Dương lá rộng thuộc loại cây bụi, trồng chậu cao dưới 1,5m, lá kép 3 lá nhỏ, có lúc mọc lá đơn, hình trứng rộng, mép có răng cưa, mặt lá màu xanh sẫm. Có biến loài lá màu, dưới lá màu trắng sữa, thỉnh thoảng có lá có vân đốm trông rất đẹp.

Ngoài ra sâm Nam Dương (*P. guilfoylei*) là một loại cây bụi, lá kép lông chim dài 25-40cm, lá nhỏ 2-4 đôi, hình trứng hoặc bầu dục, màu xanh bóng, có nhiều biến loài. Sâm Nam Dương lá lông chim (*P. fruticosa*) có cành rủ. Lá kép lông chim 3 lần, dài 30-40cm, lá hình kiếm hoặc trứng hẹp, dài 5-10cm, mép có răng cưa, mặt lá màu xanh.

Hình 27. Sâm Nam Dương lá tròn

Phương pháp nhân giống thường bằng giâm cành. Cách trồng có thể tham khảo phần trồng lá chân chim (hình 27).

Câu 288. Cây chim sẻ có đặc điểm gì và cách gây trồng như thế nào ?

Trả lời

Cây chim sẻ (*Dizygotheca elegantissima*) thuộc họ Ngũ gia bì, chỉ cây Chim sẻ, nguyên sản ở quần đảo Nam Thái Bình Dương và được nuôi trồng khắp thế giới. Cây chim sẻ thuộc cây thân gỗ sống nhiều năm. Thân và cuống lá đều có đốm màu trắng sữa. Lá mọc lệch, lá kép dạng chân chim, có 10 lá nhỏ là hình kiếm, mép răng cưa, gân lá màu nâu. Thường có 2 biến loài là chim sẻ lùn và chim sẻ lá đứng.

Cây chim sẻ ưa ẩm, ẩm, sáng; yêu cầu đất nhiều mùn, tơi xốp, thoát nước.

Cây dùng trang trí ở cửa khách sạn, nhà lầu.

Nhân giống bằng giâm cành. Tháng 5-6 cắt cành giâm vào đất nén chặt, chờ ra rễ rồi trồng vào chậu. Mỗi chậu trồng 3-4 cây. Đất chậu dùng có tỷ lệ đất lá mục, đất vườn, cát như nhau. Mỗi năm thay chậu 1 lần.

Ngoài việc tránh chiếu nắng của mùa hè, bình thường phải có ánh sáng, nếu thiếu ánh sáng cây mọc vòng. Chậu nên để nơi có ánh sáng.

Nhiệt độ thích hợp cho sinh trưởng là 18-22°C. Mùa hè khô nóng cần phải tưới nước và phun nước lên lá, vừa có lợi cho sinh trưởng vừa hạn chế rệp sáp phá hại.

Câu 289. Cây thu hải đường văn có đặc điểm gì ?

Trả lời

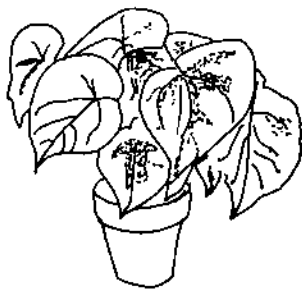
Cây thu hải đường văn (*Begonia rex*) còn gọi là thu hải đường lá mực, thuộc họ Thu hải đường là cây thân cỏ sống

hiều năm, nguyên sản ở Brazil và Đông Ấn Độ, chúng thuộc loại rễ cọc phình lên. Lá mọc từ các đốt gốc, dạng chùy, lá màu xanh sẫm, hình trứng tròn, lá to; mặt lá nhẵn, giữa có đốm bạc, mặt sau lá màu đỏ, gân lá và cuống lá có lông. Hoa mọc từ nách lá gốc; hoa đơn tính, đực cái cùng gốc; hoa màu đỏ nhạt. Kỳ ra hoa vào mùa đông (Hình 28).

Thu hải đường vẫn ưa râm, ẩm ẩm, không chịu rét, yêu cầu đất nhiều mùn tơi xốp.

Chi thu hải đường có khoảng 900 loài, phân bố ở các nước nhiệt đới châu Mỹ và Châu Á. Trung Quốc có hơn 90 loài phân bố ở các tỉnh phía Nam.

Thu hải đường có rễ khác nhau, có loại dạng rễ như thu hải đường vẫn, hay thu hải đường lá mọc (B. rex), thu hải đường thập tự (B. massoniana),

Hình 28. Thu hải đường thập tự

thu hải đường lá xe (B. heracleifolia), có loại dạng củ như thu hải đường củ (B. tuberhybrida), thu hải đường Bolivia (B. boliviensis), thu hải đường lai (B. pearcei, B. rosaeiflora).

Câu 290. Phương pháp trồng và quản lý thu hải đường như thế nào ?

Trả lời

Do đặc tính của bộ rễ khác nhau, kỹ thuật trồng cũng khác nhau. Những loài có rễ cọc và rễ chùy, khi trồng trong

nhà có thể dùng chậu 16-22cm, dùng đất mùn hoặc đất lá mục để trồng. Mùa hè phải chú ý giữ ẩm, khi nhiệt độ cao trên 18°C cần chú ý thông gió, và phun nước lên lá. Mùa đông giảm lượng tưới nước nhưng phải giữ độ ẩm nhất định. Nên để nơi đủ ánh sáng, nhưng tránh ánh sáng mặt trời chiếu vào cây. Đất chậu nên dùng đất than bùn hoặc cát ẩm. Thu hái đường thường sợ khói bếp lò, cần chú ý để xa bếp. Nửa tháng tưới 1 lần phân loãng. Tháng 4 hàng năm cần thay chậu.

Câu 291. Cách nhân giống cây thu hái đường vẫn như thế nào ?

Trả lời

Có thể dùng phương pháp giâm lá, giâm cành, tách cây và gieo hạt.

- *Phương pháp giâm lá*: vào tháng 5-6 chọn cắt một lá thành thực có cuống lá, cắt mép lá, cắt phần cuống và 1/4 lá rồi cắm vào đất ẩm, nuôi trong nhiệt độ 20-22°C, sau 25 ngày ra rễ, sau 2 tháng mọc lá nhỏ và có thể giâm trong chậu. Một phương pháp giâm rễ khác là cắt gân lá thành 3-5 mảnh đặt bằng lên cát, ấn phần cắt vào cát, giữ ẩm, ẩm, che bóng khoảng 2 tháng cho mô sẹo liền và mọc cây con rồi đem trồng vào chậu.
- *Phương pháp giâm cành*: cắt cành dài 5-10cm, bỏ bớt lá, để 1-2 lá, chờ mặt cắt khô lại cắm vào đất mịn, giữ nhiệt độ 18-22°C, sau khi ra rễ chuyển vào chậu.
- *Phương pháp gieo hạt*: thường thu hái hạt vào mùa thu gieo vào chậu là có thể nảy mầm, mọc cây.
- *Phương pháp tách cây*: thường tiến hành vào mùa xuân khi cây nảy chồi, mỗi chậu có thể trồng 2-3 chồi lá...

Khi trồng vào chậu cần tiến hành chọn đất cát nhiều mùn, dùng chậu vừa và nhỏ; mùa hè cần che bóng, nhiệt độ 20-25°C, độ ẩm 80%. Mùa đông dùng túi bóng che để qua đông. Mỗi tháng bón 1 lần phân N, nếu có bệnh phấn trắng thì phun Zineb 0,1%.

Câu 292. Cây tai tượng lá đỏ có những đặc điểm gì ?

Trả lời

Cây tai tượng lá đỏ (*Acalypha wilkesiana* var. *Musica*) nguyên sản ở vùng nhiệt đới Thái Bình Dương và Ấn Độ. hiện nay đã được trồng rộng rãi; là cây bụi thường xanh sống nhiều năm, thân thẳng, phân nhiều nhánh, cao 0,8-1m. Lá đơn mọc lệch, hình bầu dục, đầu lá nhọn, mép có răng cưa, dài 8cm, rộng 5cm, mặt trên lá có đốm màu vàng da cam hoặc màu đỏ. Hoa mọc nách lá, dài 20cm; hoa nhỏ, đơn tính cùng gốc. Cây tai tượng lá đỏ có nhiều loài và biến loài.

Cây tai tượng lá đỏ ưa sáng, ẩm, ẩm, yêu cầu đất toi xốp, nhiều mùn, thoát nước.

Nhân giống cây tai tượng lá đỏ bằng giâm cành. Tháng 5 cắt cành dài 10cm, cắm vào đất, che bóng, giữ ẩm, sau 20 ngày mọc rễ và trồng vào chậu. Dùng đất vườn làm đất chậu, mỗi năm thay chậu 1 lần. Mùa hè cần che bóng, phun nước lên lá; nuôi trong nhà cần bảo đảm ẩm. Trong mùa sinh trưởng bón 2 lần phân.

Cây tai tượng lá đỏ có màu lá đẹp, tươi, phần lớn dùng để trồng chậu bày ở cửa ra vào hoặc 2 bên nhà, cũng có thể trồng ở bồn hoa, vườn hoa.

Câu 293. Phương pháp nhân giống, nuôi trồng và quản lý cây tai tượng lá đỏ thế nào ?

Trả lời

Nhân giống bằng phương pháp giâm cành, chọn cành mới cắt thành đoạn 10cm, rồi giâm, che bóng, giữ ẩm, sau 20 ngày mọc rễ. Thông thường giâm vào mùa xuân hè, các mùa khác nhiệt độ thay đổi nhiều rễ sẽ mọc chậm.

Sau khi ra rễ là có thể đem trồng vào chậu, đất chậu thường dùng đất vườn. Cây lớn mỗi năm thay chậu 1 lần.

Sau khi giâm cành cần tiến hành tưới nước và có đủ ánh sáng, khi cây mọc được 20cm tiến hành hái ngọn để xúc tiến ra cành, cho cây tròn. Khi cây mọc dày có thể tiến hành tỉa thưa cành.

Mùa hè đem cây vào nhà hoặc che bóng và phun nước lên lá, trồng trong nhà cần chú ý giữ đất ẩm. Trong mùa sinh trưởng chỉ bón 2-3 lần phân là đủ.

Cây tai tượng lá đỏ là cây ưa sáng, nếu để trong nhà cần chọn nơi sáng. Nếu để trong tối, lá mỏng, cành dài, màu xấu. Thời gian để nơi tối không vượt quá nửa tháng.

Câu 294. Cây đèn hoa đuôi chó có những đặc điểm gì, cách trồng như thế nào ?

Trả lời

Cây đèn hoa đuôi chó (*Acalypha hispida*) có đặc điểm cùng chi với cây tai tượng lá đỏ, nhưng cây cao hơn 0,5-3m, lá hình trứng, hoa dạng bông mọc nách lá, hoa cái hình trụ, dài 20cm, màu đỏ tím (hình 29). Nguyên sản ở Malaysia và một số nước nhiệt đới và á nhiệt đới, hiện nay trồng ở nhiều nơi và phát hiện được 450 loài, thường gặp khoảng 15 loài.

Dùng để trang trí trong nhà có 2 loài, trong đó loài đèn hoa đuôi chó được trồng phổ biến hơn cả.

Nhân giống cây đèn hoa đuôi chó bằng giâm cành vào mùa hè: cắt cành dài 10cm, cắm vào cát, che bóng và tưới nước, sau 3 tuần là có thể mọc rễ.

Cây đèn đuôi chó ưa sáng, ẩm, không chịu rét, mùa đông không thấp hơn 15°C. Mùa hè nóng cần tưới nước. Mỗi năm thay chậu 1 lần. Muốn có nhiều nhánh cần tiến hành hái ngọn.

Hình 29. Đèn hoa đuôi chó

Cây đèn đuôi chó thường trồng vào chậu hoặc để trong đình chùa.

Câu 295. Giá trị và cách nuôi trồng cây tía tô tây như thế nào ?

Trả lời

Cây tía tô tây (*Coleus blumei*) thuộc họ Hoa môi. Cây thân cỏ sống nhiều năm; là cây cảnh được mọi người ưa thích nhất. Cây tía tô tây nguyên sản ở Indonesia. Cây cao 90cm, lá rộng hình trứng hoặc hình quả tim, mép có răng cưa rộng, mặt trên màu xanh, có đốm màu đỏ, mặt dưới có lông nhung. Hoa tự dạng bông, hoa nhỏ, màu trắng đến lam

nhạt, thời kỳ hoa vào tháng 8-9. Các biến loài là tía tô lá nhãn (*C. b. var verchaffeltii*), mặt trên lá có các màu đỏ tím, đỏ thẫm, hồng, vàng sữa, mép lá có vân hoa mép nhãn.

Cây tía tô tây ưa ẩm, ẩm, không chịu rét, nhiệt độ sinh trưởng thích hợp 20-25°C, ưa sáng và thích hợp với đất tơi xốp, thoát nước, trung tính.

Nhân giống cây này bằng gieo hạt và giâm cành. Khi giâm cành nên chọn cành vừa không già quá và không non quá, cắt để 2-3 đốt, cắm vào đất xốp hoặc cát sỏi, sau 1 tuần mọc rễ. Gieo hạt vào tháng 3-4, sau khi gieo 1 tuần mọc cây con. Khi cây mọc được 2-4 lá, chuyển cây vào bầu. Sau khi cây lớn 6-8 lá chuyển vào chậu và hái ngọn chỉ để 2-4 lá. Đất chậu có thể dùng 2 phần đất lá mục, 1 phần cát, 1 phần đất vườn. Khi cây lớn chuyển sang chậu lớn, đáy chậu nên để một ít bánh bã đậu làm phân lót. Khi muốn làm cây mẹ thì ít hái ngọn. Chọn cây mẹ, cần chú ý chọn cây mập khỏe và để cách ly tránh giống cây bị thoái hóa.

Tía tô tây ưa phân, mỗi lần hái ngọn cần bón 1 lần nước phân hoặc nước giải, mùa thu cây mọc nhanh hơn cần bón nhiều phân N hơn, nếu cần bón 0,1% phân urê. Mùa hè tưới mỗi ngày 2 lần. Tía tô tây là loài cây ưa sáng nên không để trong tối.

Câu 296. Cây tía tô áo có những đặc điểm gì ? nuôi trồng và quản lý như thế nào ?

Trả lời

Cây tía tô áo (*Plectranthus australis*) hay cây dây thường xuân Thụy Điển thuộc họ Hoa môi; nguyên sản ở Áo nhưng được trồng trong phòng ở nhiều nước trên thế giới.

Cây dây thân cỏ sống nhiều năm, lá dày, màu xanh nhạt hình tròn dẹt.

Nhân giống bằng giâm cành, mùa sinh trưởng kết hợp tia ngon, tia cành, sau 20 ngày ra rễ ta đem trồng vào chậu. Đất chậu thường dùng là đất mùn, đất vườn. Mỗi năm thay chậu 1 lần. Cây yêu cầu đủ nước, mùa hè mỗi ngày tưới 1 lần. Mùa đông 3-4 ngày tưới 1 lần. Mỗi tháng bón phân 1 lần bằng phân loãng. Cây tía tô áo là cây ưa bóng mạnh chỉ để trong góc phòng, lục hóa hàm ngâm hoặc treo nơi sáng vừa.

Câu 297. Cây đuôi lươn có những đặc điểm gì ?

Trả lời

Cây đuôi lươn (*Codiaeum variegatum*) thuộc họ *Euphorbiaceae*, cây bụi thường xanh, nguyên sản ở quần đảo Thái Bình Dương, Malaysia, Indônêxia. Hiện trồng ở các nước nhiệt đới và á nhiệt đới châu Á, là loài cây cảnh thường gặp trong nhà. Do hình lá biến đổi nhiều, màu sắc đẹp, thường để trong nhà khách, hội trường, thể hiện không khí tự nhiên, hiệu quả rõ hơn; lá có thể làm hoa cắm lọ rất đẹp.

Cây cao 1-2m, thân thẳng, nhiều nhánh, có mủ, lá mọc lệch, có cuống; màu lá, hình lá thay đổi rất lớn. Hoa nhỏ, màu trắng, mọc đơn. Kỳ ra hoa vào tháng 6-7.

Hiện nay có hơn 120 loài. Có nhiều loài có màu lá khác nhau như xanh, đỏ, vàng, tím, nâu, đen, hình dạng lá cũng khác nhau theo loài: lá to, lá nhỏ, lá kiếm, lá xẻ. Ngoài ra còn có các biến loài như *C. v. var. pictum*.

Cây đuôi lươn ưa ẩm, ẩm, không chịu rét. Sinh trưởng tốt trong điều kiện sáng, ẩm, ẩm. Ưa nhiều mùn, giữ nước, đất hơi dính.

Câu 298. Phương pháp nhân giống và nuôi trồng quản lý cây đuôi lươn như thế nào ?

Trả lời

Nhân giống bằng giâm cành và chiết cành. Thời kỳ giâm cành vào tháng 4-6, nhưng cũng có thể tiến hành trong cả năm. Cắt cành mập dài 10cm, giâm vào đất, che bóng, giữ ẩm, khoảng 20 ngày ra rễ. Cây đuôi lươn cũng có thể chiết cành như các cây khác.

Cây đuôi lươn là cây nhiệt đới, nên phải đủ sáng, giữ nhiệt độ cao. Mùa hè che bóng, mùa đông để ngoài sáng, nếu thiếu ánh sáng cây đuôi lươn khó có màu đẹp, thậm chí biến thành màu tím, mất bóng. Nhiệt độ phải trên 20°C mới nảy chồi.

Mùa sinh trưởng, tháng 4-9 phải tưới đủ nước, mùa thu đến mùa xuân năm sau tưới ít nước. Mùa sinh trưởng mỗi tháng bón tưới nước phân 1 lần. Hai năm thay chậu 1 lần.

Mùa hè thường có rệp sáp và nhện gây hại nếu phát hiện cần phun thuốc Rogor hoặc Sumithion 0,1%.

Câu 299. Cây mao đài trở có những đặc điểm gì ?

Trả lời

Cây mao đài trở (*Pilea cadierei*) còn gọi là cây hải đường đốm trắng, hải đường gà mẹ, nguyên sản ở Việt Nam và một số nước Đông Nam Á, cây cao 15-30cm, thân mềm, nhiều nhánh. Lá đơn mọc đối, hình bầu dục, có 3 gân, màu

xanh sẫm, giữa các gân lá có đốm trắng; cuống lá ngắn. Hoa hình tán mọc trên nách lá, hoa nhỏ, đơn tính cùng cây hoặc khác cây, màu trắng vàng. Cây mao đài trở có hơn 200 loài, thường gặp là loài mao đài trở lá nhẵn (*P. 'Moon Valey'*), mao đài trở lá tròn (*P. peperomioides*).

Cây mao đài trở ưa ẩm, ẩm, yêu cầu về đất không nghiêm khắc, tính thích ứng mạnh, là một cây có đốm trắng. Mùa hè để cây trong nhà tạo ra cảm giác mát mẻ. Có thể bày trên giá, cùng với các loài cây khác. Trồng trên bồn hoa trong thành phố tạo nên một thực bì mát dịu.

Câu 300. Khi nhân giống và trồng cây mao đài trở ta cần chú ý những điểm gì ?

Trả lời

Nhân giống cây mao đài trở bằng cách giâm cành. Vào mùa xuân và mùa thu cắt đoạn ngọn cành cắm vào cát, che bóng, giữ ẩm, sau 1 tháng có thể ra rễ và đưa vào chậu. Cắm trực tiếp vào chậu cũng có thể ra rễ và mọc cây con. Ngoài ra còn dùng phương pháp ngâm vào nước hoặc tách cây. Đất chậu thường dùng là đất vườn, mỗi năm thay chậu 1 lần.

Khi nuôi cây cần chú ý để nơi râm mát, tưới nước. Mỗi tháng tưới phân 1 lần, cần tỉa bớt cành, để lá nhận đủ sáng; hái ngọn để cây phân nhánh. Nhiệt độ thích hợp cho cây sinh trưởng là 18-25°C.

Câu 301. Cây nguyệt quế có đặc điểm và giá trị gì ?

Trả lời

Cây nguyệt quế (*Osmanthus fragrans*) thuộc họ Long não, là loại cây gỗ nhỏ thường xanh, cành lá xum xuê, cây

có mùi thơm, các nước thường trồng vào thùng để trong nhà hướng mùi thơm.

Nguyệt quế có lá hình kiếm hoặc tròn dài, dài 2,5-8,5cm, mép không có răng cưa hơi lượn sóng. Hoa hình tán, nhỏ, màu vàng nhạt. Hoa nở vào tháng 9-10. Quả hạch dạng mọng, hình cầu, sau khi chín màu tím sẫm.

Cây nguyệt quế nguyên sản ở bờ Địa Trung Hải và quần đảo Đại Tây Dương. Hiện nay ở các tỉnh miền duyên hải Trung Quốc đều có trồng Nguyệt quế với một số biến loài. Nguyệt quế là cây chịu rét, yêu cầu đất không nghiêm ngặt, thích ứng với các điều kiện, bón phân chuồng và ít cát. Mỗi năm thay chậu 1 lần.

Cây nguyệt quế trước đây thường được trồng ngoài vườn, gần đây người ta có xu hướng trồng chậu trang trí trong nhà, trong đình chùa, công nhà, cho cây tỏa ngát mùi thơm.

Câu 302. Phương pháp nuôi trồng, quản lý, nhân giống và bảo vệ cây nguyệt quế như thế nào ?

Trả lời

Cây nguyệt quế có tính thích ứng mạnh, chống chịu rét tốt, ưa ẩm và ẩm. Khi trồng cây nguyệt quế phía dưới chậu bỏ một ít gạch vụn, ngói và khi trồng cần để rễ trải rộng, tưới nước. Mùa đông 4-5 ngày tưới nước 1 lần, để cây con nơi kín gió và hướng có ánh sáng mặt trời. Mỗi tuần tưới nước phân 1 lần, nên tưới phân P, K để bảo đảm phân hóa chồi hoa.

Nhân giống cây nguyệt quế bằng cách gieo hạt, tách cây, chiết cành, giâm cành và tiếp ghép.

- *Phương pháp gieo hạt*: Cần chọn cây mẹ lai giống để được giống tốt. Trong mùa ra hoa tăng cường quản lý bón phân P, K, để có hạt mẩy. Khi nhiệt độ 22°C tiến hành gieo hạt.
- *Phương pháp chiết cành*: Thường tiến hành vào mùa xuân và mùa thu. Chọn cành sát mặt đất cắt bóc vỏ dài 1-2cm, uốn cong xuống đất, đắp đất cao 7-8cm, nén chặt, sau 3 tháng ra rễ, mọc cây con, mùa xuân năm sau cắt rời cây mẹ đem trồng. Khi trồng cần đắp đất sâu 10cm.
- *Phương pháp ghép cành*: Thông thường dùng phương pháp ghép dựa và lấy cây xấu hổ làm gốc ghép. Chọn cành có đường kính 0,7-0,8cm, gốc ghép và cành ghép nên tương đương nhau, cắt mỗi bên một miếng hình bầu dục dài 3-4cm, buộc sát vào nhau, sau 2 tháng lành vết thương và mọc rễ, cắt rời cây mẹ, trồng nơi che bóng, tưới nước, trong năm sẽ nở hoa.

Cây nguyệt quế thường bị một số loài sâu bệnh hại như rệp sáp, nhện đỏ, bệnh đốm nâu, bệnh khô lá.

- Đối với rệp và nhện có thể dùng thuốc sữa Rogor 0,1%, Sumithion 0,1% để phòng trừ.
- Đối với các bệnh có thể dùng thuốc nước Boocđô 1% hoặc Topsin 0,05% để phòng trừ. Phun 3-4 lần và cách nhau 7-10 ngày.

Câu 303. Cây đa búp đỏ có những đặc điểm và công dụng gì ?

Trả lời

Cây đa búp đỏ (*Ficus elastica*) còn gọi là cây cao su Ấn Độ, thuộc họ Dâu tằm, nguyên sản ở các khu rừng ẩm nhiệt

đới châu Á, phân bố ở Ấn Độ, Malaysia, hiện được trồng ở nhiều nơi.

Đa búp đỏ là cây gỗ thường xanh sống nhiều năm, cây cao to, có thể cao 30m, cây trồng chậu chỉ 2-3m. Thân to, ít cành, có rễ khí. Lá to, hình bầu dục, lá mọc lệch, dày, màu xanh sáng, gân lá song song, lá non dài, màu đỏ; cuống lá to, hoa đơn mọc nách lá. Kỳ ra hoa vào tháng 5-6. Quả nhỏ, cứng (hình 30).

Hình 30. Cây đa búp đỏ

Cây đa búp đỏ có thân cao lá dày xanh quanh năm, lá rộng dày, bóng, dáng cây hùng vĩ, phong cách độc đáo, chứa đầy sức sống. Xưa nay vẫn được để trong nhà khách, hội trường, phòng triển lãm, đình chùa để làm đẹp thêm cảnh quan.

Câu 304. Cách nuôi trồng và bảo vệ cây đa búp đỏ thế nào ?

Trả lời

Cây đa búp đỏ ưa ẩm, ẩm, sáng, yêu cầu đất tơi xốp nhiều mùn trung tính hoặc hơi chua. Khi trồng vào chậu nên chọn đất lá mục, tro rơm ra và thêm 1/2 cát một ít phân là đất nuôi cây, cách 15-20 ngày tưới 1 lần phân loãng. Trong

mùa hè, nên tưới nước nhiều hơn, nhưng không được đọng nước. Vào mùa thu giảm lượng nước và phân. Mùa xuân và mùa thu nên đem cây ra ngoài nuôi trong ánh sáng mặt trời, nếu không lá sẽ vàng. Tháng 4-5 nên đem vào phòng nuôi dưỡng bảo vệ.

Khi có cây con đưa vào chậu, cần cắt bớt lá, rễ, bón thêm phân. Vào mùa xuân hàng năm thay chậu 1 lần, cây mọc nhanh đến tháng 9 lại thay chậu.

Để có cây đẹp, khi cây mọc được 60-80cm phải tiến hành ngắt ngọn để xúc tiến cây ra nhánh. Sau khi nhánh bên mọc chỉ chọn 3-5 nhánh, và hàng năm cắt cành 1 lần, sau 3 năm ta có cây dáng tròn cao 1,5-2m là vừa.

Câu 305. Nhân giống cây đa búp đỏ thế nào ?

Trả lời

Cây đa búp đỏ có thể nhân giống bằng giâm cành và chiết cành.

1. Phương pháp giâm cành

Thao tác giâm cành rất đơn giản, cây dễ sống. Thời gian giâm cành vào đầu hay cuối xuân, có thể cùng kết hợp với tía cành.

Cành giâm cần chọn cành 1 năm hóa gỗ một nửa. Khi cắt cành để đề phòng nhựa mủ chảy nhiều nên chấm đầu cắt vào bùn hoặc tro bếp. Độ dài cành giâm nên chứa 3 chồi, cắt bớt lá dưới, ghép 2 lá trên lại dùng sợi chỉ buộc lại, để giảm sự bốc hơi nước, sau đó cắm vào cát. Cát phải ẩm và giữ nhiệt độ 18-25°C, thường xuyên tưới nước, nhưng không được đọng nước, đồng thời che bóng và thông thoáng gió,

sau 2-3 tuần là ra rễ. Sau khi trồng vào chậu cần đem vào nơi râm mát. Khi cây nảy chồi chuyển chậu ra ngoài sáng.

2. Phương pháp chiết cành.

Phương pháp chiết cành rất thuận tiện cho người trồng cây cảnh gia đình, tỷ lệ sống khá cao. Cách làm như sau: Chọn cành sống 2 năm, độ lớn vừa phải, phát triển tốt, bóc vỏ 1cm phần dự định cắm vào đất, xử lý NAA 3×10^{-5} - 5×10^{-5} , sau đó dùng đất ẩm, rêu trộn với nhau bọc lại, bên ngoài bọc tấm polyetylen, phần dưới buộc chặt, phía trên để lỗ để thông hơi và tưới nước. Tháng 6 giâm cành, tháng 7-8 ra rễ, sau khi ra rễ là có thể trồng vào chậu.

Câu 306. Cây si có những đặc điểm gì ?

Trả lời

Cây si (*Ficus benjamina*) thuộc họ Dâu tằm, chi Đa si, nguyên sản vùng Nam Á, Ấn Độ, hiện nay được trồng ở khắp nơi; là cây gỗ thường xanh, thông thường trồng chậu cao 1-2m, có nhựa mủ. Thân thẳng, nhiều nhánh, dễ mọc rễ khí, cành mềm, rủ; lá đơn mọc lệch, hình trứng hoặc hình bầu dục, đầu nhọn, chất da mỏng, mặt lá màu xanh, bóng, gân lá mặt sau nổi lên, mép nhẵn, kỳ nở hoa vào tháng 10-11.

Si hiện có hơn 1.000 loài. Người ta thường trồng cây si rủ (*F. benjamina*), si lá nhỏ (*F. microcarpa*), si lá to (*F. macrophylla*) và si lá quả tím (*F. religiosa*). Trong quá trình gây trồng chỉ này còn một số biến loài như đa mép vàng (*cv. aureo-marginatis*), si lá hoa (*var. variegata*), si lá quả tím (*cv. Goldstar*), si đốm trắng (*cv. Doescheri*).

Cây si có rất nhiều biến loài như si công chúa (*cv. Golden princess*), si lá đốm (*cv. Variegata*) đều có giá

trị làm cây cảnh rất cao. Gần đây có loài si lá hình quạt (*F. diversifolia*), si lá xanh (*F. lyrata*).

Si là loài cây ưa ẩm, ẩm, sáng, thông gió, chịu bóng, không chịu rét, sợ khô hạn, yêu cầu về đất không nghiêm khắc, tính thích ứng mạnh.

Cây si có lá xanh quanh năm, là một loài cây cảnh trong nhà, đặt hai bên hành lang cửa, nhà khách, phòng họp... có thể biến cây si thành các dạng khác nhau hoặc để vài 3 cây thân nhỏ cùng nhau làm cho con người có cảm giác thích thú.

Câu 307. Nhân giống và nuôi trồng cây si như thế nào ?

Trả lời

Giâm cành là chủ yếu, cũng có thể chiết cành, gieo hạt. Giâm cành thường vào tháng 4-6, cắt cành có chồi non ở phần ngọn cây dài 10cm, mỗi đoạn có 2-3 lá, cắm vào cát ẩm, che bóng, giữ nhiệt độ và độ ẩm, sau 1 tháng có thể ra rễ, sau khi ra rễ có thể trồng vào chậu.

Sau khi giâm cành, chiết cành ra rễ thì đưa vào chậu hoặc gieo hạt mọc cây con ra 1 lá cấy vào luống chờ ra 2-3 lá thì đưa vào chậu. Đất chậu có thể dùng đất vườn thêm đất mùn. Cây con sinh trưởng nhanh, 1 năm có thể cao 50cm, 2 năm đầu mỗi năm thay chậu 1 lần, về sau 2 năm 1 lần. Cây cao to có thể dùng vại, thùng gỗ để nuôi.

Cây si yêu cầu ánh sáng không nghiêm khắc, mùa hè chỉ che bóng vừa phải, các mùa khác cho ánh sáng chiếu vào. Nếu để lâu trong phòng cây mọc yếu. Thỉnh thoảng cần đưa ra ngoài sáng để cho lá dày. Nhiệt độ thích hợp cho sinh trưởng là 22-25°C. Mùa sinh trưởng cần tưới nước, giữ ẩm,

2 tuần tưới phân 1 lần, phân N là chính, kết hợp thêm phân Kali.

Câu 308. Cây tử kim ngư có đặc điểm gì ? cách nhân giống và nuôi trồng trong nhà thế nào ?

Trả lời

Cây tử kim ngư (*Ardisia japonica*) thuộc họ Kim ngư, nguyên sản vùng nhiệt đới và á nhiệt đới. Chi Kim ngư có khoảng 400 loài, thuộc loại cây bụi thường xanh cao 10-30cm, rễ bò lan, thân thẳng, không phân nhánh. Lá mọc tập trung trên đỉnh cành, hình bầu dục, dài 4-7cm, mép có răng cưa. Hoa màu trắng xanh, quả hình cầu màu đỏ.

Cây tử kim ngư ưa ẩm, ẩm, sợ khô hạn, sinh trưởng trong đất pha cát tơi xốp nhiều mùn. Nhân giống bằng cách gieo hạt hoặc giâm cành. Gieo hạt vào tháng 12, hái xong gieo ngay, tháng 3 năm sau nảy mầm mọc cây con, kỳ cây con phải che bóng, tưới nước. Trong năm có thể chuyển vào chậu. Cây tử kim ngư trồng chậu để trong nhà phối cảnh với núi non bộ, lá xanh quả đỏ, khá đẹp. Có thể đặt lên bàn, để góc phòng, dưới cây bên cạnh đá đều thích hợp.

Câu 309. Cây hồ tiêu đốm bạc có đặc điểm gì ? Cách nuôi trồng như thế nào ?

Trả lời

Cây hồ tiêu đốm bạc (*Peperomia argyreia*), còn gọi là cây cang cua cảnh, thuộc họ Hồ tiêu, nguyên sản vùng nhiệt đới Nam Mỹ. Cây hồ tiêu đốm bạc không có thân chính, lá đơn mọc chùm sống nhiều năm cao 15-20cm, giữa các gân

lá màu trắng bạc. Hoa dạng bông có 3-5 cánh, là một cây có giá trị làm cảnh rất cao (hình 31).

Ngoài cây hồ tiêu đốm bạc còn có nhiều giống khác như hồ tiêu lá nhân (*P. caperata*), hồ tiêu đốm sữa (*P. obtusifolia*), hồ tiêu vô dưa (*P. sandersii*) và hồ tiêu lá xanh (*P. tithymaloides*).

Hồ tiêu đốm bạc ưa ẩm, ẩm, nửa che bóng, không chịu rét và sợ nóng. Nhiệt độ mùa đông phải trên 13°C.

Hồ tiêu đốm bạc có cây thấp lùn, lá bóng đẹp, có thể để trong nhà, treo trên tường, mùa nóng nức chúng làm cho ta có cảm giác mát mẻ, nên còn được gọi là “cây giảm nhiệt độ”.

Hình 31. Hồ tiêu đốm bạc

Câu 310. Phương pháp nhân giống và nuôi trồng cây hồ tiêu đốm bạc như thế nào ?

Trả lời

Nhân giống cây hồ tiêu đốm bạc bằng cách tách cây, giâm cành và giâm lá. Tách cây được tiến hành khi thay chậu. Giâm cành vào tháng 4-8, chọn cắt cành khỏe dài 5cm, có 1-2 lá, để sau 2-3 giờ cho khô, cắm vào cát khô sạch, giữ nhiệt độ 18°C, cần chú ý không để cát quá ẩm để làm cho cành bị thối.

Giâm lá bằng cách cắt lá già, có thể có cuống lá hoặc cắt 1/4 lá rồi cắm vào cát, khi cắm vào cát lấy một que chọc lỗ

sâu 1/3 cuống lá, để hơi lộ mắt lá, sau khi cắm lá giữ nhiệt độ và độ ẩm thích hợp, từ gân chính của lá sẽ ra rễ.

Có thể dùng các chất kích thích như chất phân chia tế bào (6.BA) chất GA, NAA, IBA với nồng độ 20×10^{-6} ngâm cành giâm 10-15 phút, có thể xúc tiến phát sinh chồi mới, mọc cây nhanh hơn.

Đất trồng chậu nên dùng đất lá mục trộn với đất mùn thêm ít cát, cũng có thể dùng đất vườn trộn với cát làm đất chậu.

, Trong quá trình nuôi cây cần chú ý che bóng, tưới đủ nước. Mùa hè nóng nực mỗi ngày tưới 2 lần, che bóng 50%; không nên để ngập nước. Giữa tháng 5-9 mỗi tháng bón 1 lần phân, chủ yếu là phân N. Cành lá quá dày cần tỉa bớt cho thoáng gió.

Sâu bệnh hại không nhiều, thỉnh thoảng gặp loài rệp sáp, có thể phun thuốc Rogor 0,1% để phòng trừ.

4. LOẠI CÂY 1 LÁ MÀM

Câu 311. Cây gừng núi lá đốm có những đặc điểm gì ?

Trả lời

Cây gừng núi (*Alpinia zerumbet* cv. *Variagata*) hay cây ry đẹp thuộc họ Gừng, chi Gừng núi, nguyên sản ở Ấn Độ và Nam Trung Quốc, thuộc cây thân cỏ thường xanh sống nhiều năm, cây cao 1-2m, thân rễ mọc ngang, lá cứng, cuống ngắn hình kiếm dài 50cm, rộng 15-20cm. Mặt lá màu xanh, có đốm sọc màu vàng kim, gân lá song song, hoa màu trắng, mép vàng, đỉnh đỏ. Cây ra hoa vào tháng 6-7.

Cây gừng núi ưa ẩm, ẩm, không chịu rét, ít chịu bóng, yêu cầu đất nhiều mùn, thoát nước.

Cây gừng núi có lá màu đẹp, làm cho con người cảm thấy sự thanh nhã, hoa có mùi thơm, là một loài cây cảnh có giá trị. Cây có thể để xung quanh đình chùa, bên hồ nước, cạnh hàng rào, những nơi ẩm ướt, lá có mùi thơm dùng để làm đệm bánh.

Câu 312. Cách nhân giống và nuôi trồng cây gừng lá đốm như thế nào ?

Trả lời

Thông thường nhân giống bằng cách tách cây. Vào tháng 4-5, đào cây có củ, cắt lá, chỉ giữ 1/3 cây, rồi đem trồng vào chậu hoặc trồng vào vườn. Mỗi chậu cây có thể tách ra được 3-4 chậu nhỏ. Mỗi lần tách cây là có thể thay chậu. Đất chậu phải thoát nước, nhiều mùn. Sau khi trồng để nơi râm mát, tưới nước. Muốn đưa chậu vào nhà cần phải để nơi sáng, ngoài mùa hè ra, các mùa khác nên để nơi có đủ ánh nắng, nơi thiếu hay thừa ánh sáng đều ảnh hưởng đến màu đốm trên lá.

Trong mùa khô nóng, cần tưới nước và phun nước lên lá, bảo đảm môi trường ẩm. Mùa sinh trưởng mỗi tháng tưới 1 lần nước phân P, K. Để chăm sóc cây con, khi đem vào chậu nên bón thêm một ít phân để cây dễ ra chồi non.

Câu 313. Có mấy loài dong cảnh, đặc điểm hình thái của chúng như thế nào ?

Trả lời

Cây dong thuộc họ Dong và có hai chi dùng làm cây cảnh trong nhà là *Calathea* có 150 loài và *Maranta* có 20 loài, nguyên sản vùng nhiệt đới châu Mỹ. Chúng đều là cây

thân có thường xanh sống nhiều năm, lá mọc chum, có thân thẳng hoặc có củ.

Hai chi này khác nhau ở chỗ, chi *calathea* quả dạng quả đậu có 3 tâm bì, chi *maranta* quả cứng có 1 tâm bì. Những loài cây cảnh được nhập nội nổi tiếng là: cây dong chim sè (*C. makoyana*), cây dong khâm vàng (*C. zebrina*), cây dong khâm hồng (*C. ornata*), cây dong gân màu (*M. leuconeura*). Dong ưa ẩm, ẩm, nửa bóng, không chịu rét, nhiệt độ thích hợp cho sinh trưởng là 18-30°C, độ ẩm không khí 70-80%.

Đặc điểm của một số loài dong như sau:

1. *Cây dong chim sè*. Nguyên sản ở vùng rừng mưa nhiệt đới Brazil. Cây cao 30-50cm, lá hình trứng dài 20-30cm, rộng 10cm, màu tím sẫm có lông như trắng, bề mặt có nhiều đốm dạng sợi, xếp theo dạng lông chim, giữa các gân bên có rất nhiều gân nhỏ tựa như lông đuôi chim sè, nên gọi là dong chim sè; mặt sau lá màu tím nhạt, cuống màu tím sẫm. Lá có hiện tượng "ngủ đêm", ban đêm lá cuộn ngược bao thân, sáng sớm mở ra.
2. *Cây dong khâm xanh vàng*. Cây cao 60cm, cuống lá dài 30cm, lá hình bầu dục, dài 30-60cm, rộng 10-20cm; lá bóng dạng lông thiên nga, có các đốm màu xanh nhạt và xanh sẫm dạng lông chim xen với đốm ngựa vằn, mặt sau lá màu đỏ tím, hoa màu tím.
3. *Cây dong khâm hồng*. Cuống lá dài 20cm. Lá hình kiềng hoặc trứng, dài 20-60cm, mặt trên màu xanh sẫm, khâm màu trắng hoặc hồng, mặt dưới màu tím.
4. *Cây dong gân màu*. Thân ngắn, nhiều nhánh, cao 30cm; lá hình bầu dục, dài 15cm, màu xanh sẫm. Ta thường gặp

một số biến loài có gân màu đỏ, giữa màu đốm bạc và dòng gân màu trắng.

Các loài cây dòng có lá đốm, bóng, mặt sau lá rất đẹp và trở thành một loại cây quý để trang trí trong nhà nổi tiếng trên thế giới.

Câu 314. Phương pháp gây trồng cây dòng thế nào ?

Trả lời

Phương pháp nhân giống các loài dòng chủ yếu là tách cây, kết hợp với việc thay chậu vào tháng 4-5. Lúc tách cây cần tách 2-3 cây 1 khóm. Khi trồng tiến hành tưới nước, che bóng, khi cây chưa mọc chưa cần tưới nước.

Đất trồng thường dùng là 3 phần đất lá mục, 1 phần than bùn hoặc mùn cưa, 1 phần đất cát trộn với nhau; phía dưới chậu nên lót 1 lớp cát thô dày 3cm. Vào mùa hè cần để chậu nơi râm mát, giữ độ ẩm 40-60%, tránh nắng, không nên để cây trong nhà nơi quá tối. Mỗi tuần tưới phân 1 lần, nhưng không cần nhiều phân N, trước mùa đông cần tăng cường tưới phân P, K như KH_2PO_4 để tăng khả năng chống rét; sau khi tưới phân cần tưới nước lên lá.

Câu 315. Cây dòng tím có những đặc trưng gì ? Tách cây trồng vào chậu thế nào ?

Trả lời

Cây dòng tím (*Calathea zebrina*), còn gọi là dòng lông ngỗng, dòng ngựa vằn, nguyên sản ở vùng rừng mưa nhiệt đới Brazil, hiện được trồng ở các nước nhiệt đới.

Dòng tím cao 60cm lá to, dài, hình bầu dục, dài 30-60cm, rộng 10-20cm, lá bóng như lông ngỗng và có vân

đang lông chim giống như đốm ngựa vằn, mặt sau lá màu đỏ tím, hoa màu tím.

Cùng chi này có 150 loài, hiện nay thường trồng 2 loài *C. insignia* và *C. ornata*.

Cây dong tím ưa ẩm, ẩm, che bóng. Nhiệt độ sinh trưởng bình thường là trên 16°C, nhiệt độ thích hợp 18-25°C, độ ẩm 70-80%.

Cây dong tím có lá to, bóng, mềm, rất thích hợp cho cây cảnh trồng chậu trong nhà, là một loài cây cảnh ưa bóng nổi tiếng trên thế giới.

Mỗi năm có thể tách cây 1-2 lần. Trước hết nhổ hết cây trong chậu, bỏ ít đất cũ, cắt rễ tách cây rồi trồng vào chậu mới. Khi trồng cây tách vào chậu cần chú ý 2 việc: một là không tách cây khi nhiệt độ thấp dưới 18°C; hai là không tách khi cây còn nhỏ, cố gắng giữ nguyên bầu đất, tránh ảnh hưởng đến bộ rễ.

Đất chậu cần tơi xốp, lấy đất lá mục hoặc than bùn trộn với 1/3 đất cát, chua vừa pH = 6-6,5. Sau khi trồng cần không chế lượng nước, để nơi râm mát, sau khi cây ra rễ mới tiến hành tưới nước. Thay chậu hoặc thay đất được tiến hành khi chồi non mới mọc.

Câu 316. Cây ngọc giá có đặc điểm và cách nuôi trồng như thế nào ?

Trả lời

Cây ngọc giá (*Yucca elephantipes*) còn gọi là cây lan sợi không gai, thuộc họ Loa kèn, nguyên sản vùng Mêhicô đến Guatemala của Nam Mỹ, gần đây nhiều nước dẫn giống để trồng.

Ngọc giá là loài cây bụi thường xanh. Thân thẳng, lá màu xanh, dài 40-50cm, rộng 3-4cm hình kiềm. Lá mọc vòng kín quanh thân. Ngọc giá có khoảng 40 loài. Cùng chi cây ngọc giá có loài ngọc giá gai (*Y. gloriosa*) và ngọc giá trăm lá (*Y. aloifolia*).

Ngọc giá ưa ẩm, chịu hạn, chịu bóng, sống được trên đất nghèo kiệt, nhưng phải thoát nước. Ngọc giá có dáng cây khỏe mạnh, trưng bày ở hội trường, thể hiện sự trang nghiêm, cũng có thể trồng nơi đình chùa hoặc các vườn cỏ, núi giả bên hồ nước.

Nhân giống bằng cách giâm cành. Khi cây mọc được 4 lá cắt bớt chồi nhỏ, cắm vào cát hoặc sỏi. Nếu ở vườn ươm xa có thể cắt thành từng đoạn dài 15cm ngâm vào nước hoặc cát ẩm. Sau 30 ngày là ra rễ và đem trồng vào chậu. Đất chậu thường dùng là đất vườn có lá mục, cách 2-3 năm thay chậu 1 lần. Trong kỳ sinh trưởng thường xuyên tưới nước, nếu trồng ngoài trời thì phải bón nhiều phân, nếu trồng trong chậu cần tưới nước phân N, K.

Câu 317. Cây bạch phiến có những đặc điểm gì ? Nuôi trồng và quản lý như thế nào ?

Trả lời

Cây bạch phiến (*Spathiphyllum* spp.) còn gọi là cây môn thiệp, môn bao lá, họ Thiên nam tinh, nguyên sản ở vùng nhiệt đới châu Á và châu Mỹ.

Bạch phiến thuộc cây thường xanh sống nhiều năm. Mọc cụm, không thân hoặc thân ngắn, cây cao 25-60cm. Lá tròn dài, nhọn đầu, gốc tròn, màu trắng. Hoa màu vàng sữa có bao lá màu trắng. Kỳ ra hoa vào tháng 5-6. Chi bạch

phiến có hơn 30 loài. Ta thường gặp các loài bạch phiến khác cuống, bạch phiến lai, bạch phiến lá nhọn và bạch phiến lùn.

Bạch phiến là loài cây ưa âm, ẩm, nửa bóng, yêu cầu nhiệt độ 20-25°C. Cây bạch phiến có lá xanh, hoa màu vàng sữa, bao ngoài màu trắng. Đặt trong phòng ngủ, bệnh viện, phòng làm việc, thư viện; cũng có thể đặt ở khách sạn, phòng trưng bày tranh vẽ... làm cho ta có cảm giác mát dịu, yên tĩnh.

Nhân giống bạch phiến bằng cách tách cây hoặc gieo hạt.

- Tách cây bằng cách nhổ hết bụi cây, tách bụi 2-3 chồi 1 cây đem trồng vào chậu mới.
- Phương pháp gieo hạt thường áp dụng cho lai tạo giống mới và phải thụ phấn nhân tạo mới có hạt. Hạt giống không được để lâu, nhiệt độ gieo hạt là 25°C, nhiệt độ thấp dễ làm cho hạt bị thối. Đất chậu để trồng cây bạch phiến phải tơi xốp, thoáng gió, thoát nước. Thường dùng đất mùn hoặc than bùn thêm 1/4 cát hoặc sỏi và một ít phân hữu cơ, có thể dùng đất vườn trộn thêm cát.

Khi trồng cây bạch phiến cần chú ý để trong điều kiện nhiệt độ cao 25°C, mùa đông cần chú ý giữ ẩm cho cây khoảng 15°C. Đất quá ẩm hoặc quá khô dễ làm cho lá vàng. Để cây dưới nắng 1-2 ngày lá sẽ vàng, vì vậy cần chú ý che nắng. Cây thiếu ánh sáng sẽ không ra hoa. Mùa hè và thu cần phun nước cho lá.

Câu 318. Cây môn đóm có giá trị và đặc điểm gì ?

Trả lời

Cây môn đóm (*Caladium bicolor*) còn gọi là môn 5 màu, môn lá màu, nguyên sản ở vùng nhiệt đới Châu Mỹ. Cây môn đóm là cây thân cỏ sống nhiều năm, có củ màu vàng, hình tròn dẹt. Cây cao 30-70 cm, lá mọc gốc hình quả tim dài, cuống lá dài, gốc dạng bẹ, mặt lá có đốm màu đỏ, vàng, xanh, trắng, hoa mọc ở giữa cây, mùa ra quả vào tháng 8-9, quả màu trắng.

Cây môn đóm ưa nhiệt độ cao, ẩm độ cao, không chịu rét và nửa che bóng; yêu cầu đất nhiều màu, tơi xốp. Cây môn đóm là một loại cây cảnh nổi tiếng trên thế giới, có nhiều loài lá có màu làm cho ta có cảm giác thoải mái, mát mẻ là loại cây trang trí trong phòng. Có thể để ở phòng khách nhỏ cũng có thể để nhiều chậu trong phòng khách lớn tạo thành bức tranh đốm màu rất đẹp.

Câu 319. Cách nuôi trồng và quản lý cây môn đóm như thế nào ?

Trả lời

Cây môn đóm thường được nhân giống bằng tách cây. Công việc tách cây nên tiến hành vào mùa xuân, nhưng mùa đông năm trước phải làm tốt việc cất giữ củ, khi lá bắt đầu vàng héo cần ngừng tưới nước cho cây vàng khô, đào, tách củ để vào nơi thoáng gió, phơi khô mấy ngày và cất trữ vào cát ẩm, mùa xuân năm sau lấy củ ra cắt thành các mảnh nhỏ rồi đem trồng vào chậu, miệng cát cần chắm vào tro bếp để phòng thối.

Có hai phương pháp trồng, có thể trồng bằng cách hướng củ lên trên, này chồi nhanh nhưng mọc không đều chồi chính mọc nhanh còn các chồi khác mọc chậm; cách khác là đưa mặt cắt lên trên, cách này chồi mọc chậm nhưng nhiều chồi và mọc đều. Khi đưa vào chậu phải bỏ một ít phân và nên dùng chậu nhỏ. Mỗi củ trồng một chậu, không nên trồng quá sâu. Sau khi cây sống để vào nơi có ánh sáng, mùa hè cần chú ý để nơi râm mát và phun nước. Mùa đông phải ngừng phun, tưới nước và bón phân NPK. Nhiệt độ thích hợp cho cây môn đóm là 22-30⁰C. Mùa đông nhiệt độ phải trên 15⁰C.

Câu 320. Nuôi trồng cây môn lá xẻ như thế nào ?

Trả lời

Cây môn lá xẻ (*Philodendron selloum*) nguyên sản ở vùng nhiệt đới Nam Mỹ, Brazil, Paraguay. Hiện nay được trồng rộng rãi các vùng nhiệt đới và á nhiệt đới. Cây môn lá xẻ thuộc cây thân cỏ thường xanh, thân rất ngắn, mọc cụm, cuống lá dài, phát triển đều bốn xung quanh, lá xẻ dạng lông chim, mặt lá bóng dài 30-100cm. Môn lá xẻ ưa ẩm và ẩm, mùa thu ưa sáng, mùa hè sợ nắng. Cây môn lá xẻ nhân giống bằng hạt và tách cây vào tháng 5-7. Phương pháp tách cây bằng cách cắt cây con, tách gốc mẹ rồi trồng vào chậu hoa mới. Cắt hết lá để chồi đỉnh có một đến hai rễ rồi trực tiếp cắm vào chậu. Sau 20 ngày mọc một số chồi, tháng 7 lại cắt đỉnh, chỉ 1 tuần là mọc chồi. Cây con đưa vào chậu phải được che bóng, sau 1 tuần đưa ra ngoài sáng. Đất chậu phải là đất tơi xốp, thoát nước, nếu dùng đất vườn hoặc đất mùn phải thêm một ít cát. Cây môn lá xẻ để trong phòng cần chú ý để nơi sáng. Trong mùa sinh trưởng phải phun nước lên lá

và phun ít nước phân, không nên phun phân quá nhiều làm cho cây mềm, rũ xuống, mất giá trị mỹ quan. Cây môn lá xẻ có lá bóng, đẹp có thể trang trí ở phòng lớn, hay đặt chung với đa búp đỏ, tạo ra một không khí thoải mái.

Câu 321. Cây môn lá to có những đặc điểm và cách gây trồng như thế nào ?

Trả lời

Cây môn lá to (*Philodendron erubescens*) còn gọi là môn xanh đỏ, nguyên sản ở vùng nhiệt đới Châu Mỹ, hiện nay được trồng ở một số nước nhiệt đới. Cây môn lá to là một cây thân cỏ bò lan, lá hình trứng tròn, dài, màu xanh sẫm, cuống lá dài 4-9cm màu đỏ tím, cây mọc rất nhiều rễ khí sinh.

Môn lá to rất nhiều loài và biến loài, là một cây ưa ẩm, ẩm có tính chống chịu cao, ít sâu bệnh, yêu cầu đất tơi xốp, nhiều mùn.

Nhân giống bằng phương pháp giâm cành, cắt một dây của cành có một lá to cắm vào đất cát, chỉ sau 40 ngày có thể trồng vào chậu, giữ nhiệt độ 20-25⁰C. Đất chậu thường dùng là đất mùn, đất than mùn và trộn với đất cát. 2-3 năm thay chậu một lần vào mùa xuân. Khi thay chậu cần cắt hết rễ cũ chỉ để một cây, có thể dùng que tre cắm và buộc lại để giữ cho thẳng. Cây môn lá to chịu bóng nhưng cũng phải để nơi sáng. Mùa hè nhiệt độ thích hợp cho sinh trưởng 25-32⁰C, độ ẩm trên 80%. Khi khô cần phải phun nước lên mặt lá.

Cây môn lá to không cần bón nhiều phân. Có thể để nơi bóng, ở trong các khách sạn, quán rượu và hành lang.

Câu 322. Cây môn đế vương có đặc điểm gì ?

Trả lời

Cây môn đế vương (*Philodendron 'Imperia Green'*) còn gọi là đế vương xanh, thường có 2 loài: môn tổ chim (*P. wendlandii*) và môn gân bò (*P. tuxtlanum*). Nguyên sản ở vùng nhiệt đới châu Mỹ, gần đây được nhập nội vào các nước nhiệt đới và á nhiệt đới.

Môn đế vương là cây dây leo thân gỗ thường xanh. Các đốt thân ngắn. Trong điều kiện trồng chậu, đường kính dây rộng 3-4m, các đốt 1-2cm, các mắt đốt có nhiều rễ khi sinh, thân màu nâu nhạt. Lá to mọc chum ở đỉnh màu xanh vàng hoặc xanh, hình kiềng, dài 45cm, rộng 20cm. Cuống lá dài 30-35cm. Hoa có bao dài 15-20cm, màu đỏ sẫm.

Môn đế vương ưa ẩm, ẩm, ưa sáng, sợ nắng. Yêu cầu đất tơi xốp, nhiều mùn.

Môn đế vương có hình cây rất đẹp, chất phác, đoan trang, lịch sự, có khả năng chịu bóng thích nghi với trồng chậu để trong nhà, khách sạn, lầu vẽ và nhà gia đình.

Câu 323. Cách trồng và quản lý cây môn đế vương như thế nào ?

Trả lời

Nhân giống môn đế vương bằng cách giâm cành và tách cây. Sau khi trồng mấy năm cây già, lá phía dưới rụng còn lại thân. Mùa xuân cắt phần trên thành từng đoạn dài 10cm, cắm trực tiếp vào chậu hoặc vào cát, giữ nhiệt độ 25⁰C, sau 3-4 tuần mọc rễ. Khi mọc 3-5 lá lại cắt giâm thành cây mới. Những cây già có thể làm cây mẹ, không ngừng hình thành

cây mới. Có thể dùng phương pháp nuôi cây mô để nhân giống.

Đất chậu có thể dùng 3 phần đất là mục, 1 phần cát trộn lại mà thành. Khi trồng cây con cần thêm ít phân chuồng hoai, đường kính chậu khoảng 25-30cm, đáy chậu đặt 1 lớp gạch vụn hoặc sỏi để thoát nước. Trên chậu có thể bỏ 1 lớp các mẫu bùn ao khô để hạn chế kết vón khi tưới cây và cung cấp dinh dưỡng cho cây.

Mùa xuân hàng năm thay chậu 1 lần. Khi thay chậu cần bỏ chậu cũ, cắt rễ già mục, lá già, thay đất mới.

Cây môn để vương sợ ánh sáng trực xạ, nên che bóng hoặc đưa vào nhà, sau 2-3 tuần lại chuyển ra ngoài sáng.

Thường xuyên tưới nước và phun nước lên lá vào mùa hè. Cách 2 tuần tưới nước phân 1 lần. Nếu thiếu phân các lá dưới tán thường bị vàng rụng. Mùa đông nên tưới ít nước chỉ cần đất không bị khô là được.

Câu 324. Cây môn lá mũi tên có những đặc điểm gì, cách nhân giống, nuôi trồng như thế nào ?

Trả lời

Môn lá mũi tên (*Syngonium podophyllum*) còn gọi là môn cuống dài, nguyên sản ở vùng Mehicô và Panama, là cây có dây leo thường xanh sống nhiều năm. Thân to, các đốt có rễ khí sinh. Lá đơn mọc lệch, lá xẻ thùy 3 cánh hoặc hình tim. Lá non dạng mũi tên, màu xanh nhạt. Hoa mọc ở nách lá đoạn thân.

Môn lá mũi tên ưa ẩm, ẩm, nửa bóng, cắm vào cát sau 15 ngày là có thể ra rễ. Hàng năm trong điều kiện ẩm và che

bóng là có thể thay chậu. Đất chậu thường dùng là đất vườn, đất than bùn và cát, cho thêm ít phân.

Cần chú ý che bóng hoặc để cây trong điều kiện ánh sáng tán xạ. Nhiệt độ sinh trưởng là $20-30^{\circ}\text{C}$. Khi cây cao quá 50cm thì phải hái ngọn và giảm tưới nước.

Môn lá mũi tên rất đẹp, là cây trang trí trong phòng, là cây trồng chậu làm cảnh rất tốt.

Câu 325. Cây ráy cảnh có những đặc điểm gì, cách nuôi trồng như thế nào ?

Trả lời

Cây ráy cảnh (*Alocasia cuprea*) thuộc cây thân cỏ sống nhiều năm, nguyên sản ở Malaysia và châu Úc. Hiện nay phân bố khắp các nước nhiệt đới và á nhiệt đới, thân cao 100-200cm. Hình lá khác nhau theo loài: hình tim, hình trứng, hình kiếm, hình mũi tên... có củ ngắn và phình to.

Ráy cảnh ưa ẩm, ẩm, nhưng không ưa sáng. Cây trưởng thành thường có mấy cây con mọc xung quanh.

Nhân giống ráy cảnh bằng cách tách cây vào mùa xuân và mùa hè. Khi tách cây mỗi cây đều có mắt chồi đem trồng vào chậu. Đất chậu phải thoát nước, đất cát nhiều mùn. Thay chậu vào cuối mùa đông đầu mùa xuân.

Cây ráy cảnh yêu cầu phân bón khá cao, mùa sinh trưởng 15 ngày bón phân 1 lần, dùng phân hữu cơ hoặc N, P, K, mùa sinh trưởng cần nhiều N. Chúng yêu cầu nhiệt độ cao $20-25^{\circ}\text{C}$, dưới 20° , cây bước vào ngủ nghỉ. Mùa hè cây cần ẩm nên tưới nước vào đất hoặc phun nước vào lá để giữ ẩm.

Câu 326. Cây thượng cán xê có những đặc điểm và giá trị gì ?

Trả lời

Cây thượng cán xê (*Scindapsus aureum*) nguyên sản ở Malaysia, hiện nhập nội vào các nước nhiệt đới; là cây thân cỏ thường xanh dạng bò lan, sống nhiều năm, cao 1m, sinh trưởng nhanh, mọc nhiều rễ khí sinh. Lá đơn mọc lẻ loi, hình trứng hoặc bầu dục, dài 10cm, rộng 8cm, mặt lá xanh sáng, có các đốm màu vàng. Hoa mọc từ nách lá, màu trắng xanh; hoa lưỡng tính. Kỳ hoa nở vào tháng 10-11. Cây thượng cán xê ưa nhiệt độ cao, ẩm, nửa che bóng, không chịu rét, sống được trên các loại đất.

Cây thượng cán xê có màu lá rất đẹp, có thể trồng chậu để trên giá trong phòng hoặc treo trên tường, đặt trước nhà khách sạn, hội trường.

Câu 327. Nhân giống và nuôi trồng quản lý cây thượng cán xê như thế nào ?

Trả lời

Nhân giống bằng giâm cành. Cắt dây cành dài 2-3 đốt, cắm vào cát, giữ nhiệt độ và độ ẩm, sau 20 ngày mọc rễ, sau 30-40 ngày có thể trồng vào chậu. Cũng có thể giâm cành vào nước, khi rễ dài 3-5cm thì trồng vào chậu; nếu cắm rễ có rễ khí sinh giữ nhiệt độ 20°C sau 15 ngày có thể ra rễ, hình thành cây mới. Giâm cành có thể được tiến hành quanh năm.

Khi cây con mọc cần có trụ tre cắm vào chậu buộc lại để cho cây uốn quanh. Sau 1-2 năm, cần đem rễ ra khỏi đất mới thay chậu.

Cây thường cần xê ưa bóng, nên để trong phòng nơi hơi sáng, nếu để trong tối lâu sẽ làm mất đốm trên lá, các đốt dài ra, lá không bóng. Cây thường cần xê mọc nhanh nên yêu cầu phân bón nhiều, nên bón nhiều P,K, mỗi tháng bón thúc 1 lần. Khi cây mọc đến độ cao nhất định là già rụng. Lúc này cần cắt cả cây để 1-2 đốt, sẽ ra cây mới. Mùa đông giảm lượng tưới nước. Nếu để trong phòng tối lâu cây sẽ mất đốm vàng, cây mảnh mất bóng. Cây thường cần xê rất nhạy cảm với nhiệt độ, nhiệt độ trên 15°C mới nảy chồi. Mùa sinh trưởng cần tưới nhiều nước và phun nước lên lá.

Câu 328. Cây lê phượng đốm bạc có đặc điểm gì ?

Trả lời

Cây lê phượng đốm bạc (*Aechmea fasciata*) còn gọi là lê phượng chuồn chuồn; nguyên sản ở Đông Nam Brazil, hiện nay đã trồng một số nước nhiệt đới; là cây thân cỏ phụ sinh sống nhiều năm, thân rất ngắn, xếp liền với lá. Lá dày, dài 60cm, có vẩy xám chất sáp, màu xanh, có đốm ngang màu trắng bạc dạng vân đa báo, mép lá có gai nhỏ màu đen. Chùm hoa dạng bông, thẳng, chứa nhiều hoa hình cầu, màu đỏ nhạt; hoa nhỏ không cuống, màu lam nhạt. Toàn bộ hoa 1-2 tháng không đổi màu, rất đẹp.

Giống lê phượng có 150 loài và biến loài. Thường gặp có loài là nhỏ (*A. angustifolia*), bẹ đỏ (*A. bracteata*), bẹ đuôi (*A. caudata*), xanh da trời (*A. coelestis*).

Cây lê phượng đốm bạc, ưa sáng, ẩm, ẩm, cần ánh sáng tán xạ. Nếu sáng yếu trong thời gian ngắn lá sẽ mất màu đẹp và hoa nở không bình thường. Nhiệt độ thích hợp là 18-26°C, độ ẩm không khí 60-70%. Lá lê phượng đốm bạc

thẳng, tư thế cứng rắn, đốm lá đẹp, là một loại cây trang trí trong phòng rất lý tưởng.

Câu 329. Phương pháp nhân giống cây lê phượng đốm bạc như thế nào ?

Trả lời

Nhân giống cây lê phượng đốm bạc thường bằng 2 cách: gieo hạt và tách chồi. Sau khi hoa nở dùng phương pháp thụ phấn nhân tạo, ta sẽ được hạt chín, gieo hạt phải dùng hạt tươi, sau khi hái phải gieo ngay. Đất chậu nuôi cây phải có 2/3 rêu than bùn hoặc rêu nước và 1/3 cát thô trộn vào nhau, không chế nhiệt độ 25-30°C, khoảng 1 tháng là mọc cây. Cây lê phượng đốm bạc chỉ ra hoa 1 lần, sau khi ra hoa có thể mọc chồi non, khi chồi mọc được 8-10cm là cắt thân chồi, chờ khô cắm vào đất mùn và cát thô, dùng tấm nilông đậy lại, sau 1 tháng có thể nảy chồi và có thể trồng vào chậu. Để tăng số lượng chồi, ngoài việc xử lý thuốc kích thích, cần kịp thời cắt thân chồi để kích thích cây mẹ ra các chồi mới.

Câu 330. Khi trồng cây lê phượng đốm bạc vào chậu ta cần chú ý những điểm gì ?

Trả lời

Khi cây mọc chồi là ta có thể trồng vào chậu. Đất chậu có thể là đất vườn, đất lá mục hoặc than bùn, cát trộn lẫn vào nhau, cũng có thể dùng toàn bộ rêu, mảnh vỏ cây để trồng. Khi trồng, phía đáy chậu cần đệm gạch vụn hoặc các vật thoát nước dày 1/5-1/4 chậu. Cần lợi dụng đất mùn, không cần bón phân. Khi cây lớn cứ 2 năm thay chậu 1 lần.

Cây lê phượng đốm bạc không có thời kỳ ngủ nghỉ, chỉ cần nhiệt độ và độ ẩm thích hợp cây có thể sinh trưởng bình thường. Vì vậy cây cần phải có nước và phân bón, cứ 2 tuần tưới nước phân 1 lần; mùa đông có thể bón ít hơn, chỉ bằng 1/2 lượng bón các mùa khác. Cây lê phượng đốm bạc cần có đủ ánh sáng, mùa hè chỉ che bóng 50%, mỗi ngày phun nước lên lá 2-3 lần, để bảo đảm độ ẩm, mùa đông nên tưới ít hơn.

**Câu 331. Cây lê phượng lá màu có những đặc điểm gì?
Cách nhân giống như thế nào ?**

Trả lời

Cây lê phượng lá màu (*Neoregelia carolinae*) khác với lê phượng lá bạc ở chỗ: lá chỉ dài 20-30cm, rộng 3-4cm, mép có răng cưa, giữa lá có vân sọc màu trắng sữa, gốc lá nở hoa chuyển màu hồng rồi màu đỏ tươi, rất bóng, thời kỳ quan sát lâu đến 1 năm. Hoa nhỏ màu tím đến tím nhạt. Cùng chỉ có hơn 50 loài, hơn 20 loài thường được trồng ở các nước nhiệt đới.

Phương pháp nhân giống chỉ bằng tách cây vào mùa xuân, nhiệt độ thích hợp là 20-30⁰C, độ chiếu sáng 40-60%. Mỗi chậu nên trồng 2 chồi, khi cây cao 7-8cm, thì cắt ngang thân rồi trồng vào chậu, mọc chồi mới.

Do khác với các loài cây khác nên chú ý đến bộ rễ tự mọc, khả năng mọc rễ của chồi rất kém, khi chồi mọc từ cây mẹ đã thành thực mới có thể mọc rễ.

Muốn tăng tốc độ nhân giống, phải áp dụng biện pháp kích thích cơ giới vào đọt, và kích thích bằng thuốc vào gốc.

Nhân giống để bán có thể áp dụng phương pháp nuôi cấy mô, nhưng cần chú ý tính ổn định của thể hệ sau, số lượng nhiều có thể làm mất giá trị màu của chúng.

Câu 332. Khi trồng cây lê phượng lá màu vào chậu ta cần chú ý những điểm gì ?

Trả lời

Cây lê phượng lá màu nguyên sản ở rừng mưa nhiệt đới Brazil, phần lớn là cây phụ sinh, cho nên lúc trồng cần chú ý lấy rêu, rế quyết và một ít than bùn để làm giá thể, cũng có thể dùng đất lá mục thô toi xốp, than bùn, cát trộn vào nhau để làm đất chậu. Khi trồng dưới đáy chậu nên bỏ gạch vụn để thoát nước. Hai năm thay chậu 1 lần. Trong quá trình nuôi và quản lý cây cần chú ý các điều kiện nhiệt độ, độ ẩm, ánh sáng như cây lê phượng đốm bạc. Hàng tháng chú ý bón phân để cây sinh trưởng bình thường lá cây mới có các màu đẹp.

Câu 333. Cây phát tài có những đặc điểm gì ?

Trả lời

Cây phát tài (*Pachira macrocarpa*) còn gọi là khoai tây Mỹ, thuộc họ Loa kèn, cây gỗ thường xanh sống nhiều năm, nguyên sản ở Mêhicô, Vênezuela. Hiện được trồng ở các tỉnh phía Nam Trung Quốc.

Cây sống lâu năm có thể mọc cao 8m. Nếu trồng chậu thì cắt đỉnh để khống chế độ cao mọc nhiều cành. Gốc phình to, lá mọc đối mỏng, lá kép dạng chân vịt, nở hoa quanh năm, chủ yếu vào tháng 2-3 và 7-8.

Hoa nở vào buổi tối 8-11 giờ, hoa dài màu trắng tuyết, quá trình hoa nở không quá 10 phút. Quả có vỏ cứng màu xanh xám, trong vỏ có 13-14 hạt, mỗi hạt có 2-4 phôi, tỷ lệ nảy mầm có thể 100%. Cây phát tài ưa nhiệt độ cao, tính thích ứng mạnh, chịu bóng, chịu hạn. Yêu cầu đất không cao, ưa thoát nước, nhiều mùn.

Cây phát tài có thể ra qua, hạt dùng để ăn mùi vị như hạt lạc, hạt dẻ. Cây phát tài dùng để làm cây cảnh trong nhà. Nhất là cây phát tài có thể tạo hình thành các dạng khác nhau, được nhiều người ưa chuộng.

Câu 334. Cách nhân giống và trồng cây phát tài như thế nào ?

Trả lời

Có hai phương pháp gieo hạt và giâm cành. Gieo hạt cây con có thể tạo ra giống mới có lá đậm xanh vàng với xác suất 0,03%. Nếu giâm cành rất dễ sống nhưng khó có củ phình to.

Sau khi gieo hạt, giâm cành thành cây con có thể đem trồng vào chậu. Thông thường ta trồng mỗi chậu 3-5 cây và có thể bện cây thành dạng xoắn ốc để tạo hình. Mỗi năm thay chậu 1 lần, căn cứ vào độ lớn của cây mà tăng kích thước chậu.

Khi trồng cần chú ý để nơi râm, cây sinh trưởng nhanh, 1 năm có thể cao trên 50cm. Lúc này cần tạo hình, đan các cây với nhau. Những cây mọc từ hạt, trong điều kiện đủ ánh sáng cần không chế lượng nước tưới, mọc đến một độ cao nhất định tiến hành cắt ngọn, xúc tiến mọc cành nhánh, làm cho củ phình to, cây mập. Khi bón phân cần chú ý bón P, K có thêm N để tăng nhanh sinh trưởng và làm cho rễ phình to.

Câu 335. Đặc điểm của cây cỏ vân lưới thế nào ?

Trả lời

Cây cỏ vân lưới nguyên sản ở Peru và rừng mưa nhiệt đới Nam Mỹ. Chỉ có 2 loài là cỏ vân lưới gân đỏ (*Fittonia*

gigantea) và cỏ vân lưới gân trắng (*F. var argyrea*), là cây cỏ thường xanh sống nhiều năm, gân lá có màu đẹp.

Ta thường trồng loại vân lưới gân đỏ. Cây mọc chùm bò lan, cao 15cm, lá hình trứng, dài 7-10cm, màu xanh thẫm, gân màu đỏ và lõm xuống thành vân lưới. Hoa nhỏ màu vàng hoa tự dạng bông thẳng, nở vào tháng 4-6. Cây vân lưới màu đỏ ưa độ ẩm và nhiệt độ cao, ưa bóng, sợ khô và úng nước, yêu cầu đất xốp thoát nước.

Chậu trồng cây không nên to, nên dùng chậu nông. Đất chậu có thể dùng than bùn, cát và đất lá mục mỗi thứ 1 phần trộn với nhau, đáy chậu bỏ tầng thoát nước. Bình thường chỉ tưới nước để đất khỏi khô, không tưới đầm quá. Mùa mưa phun cần không chế nước. Khi thấy lá hơi héo thì phun nước lên lá và đập lại để giữ ẩm. Lúc khi hậu khô cần dùng chao, túi nilông đập lại. Khi nhiệt độ cao cần thoáng gió. Trong mùa sinh trưởng mỗi tháng bón 1 lần phân loãng.

Nhân giống bằng phương pháp giâm cành, vào tháng 6-7, cắt cành 3-4 đốt cắm vào đất khử trùng, đất không nên khô quá và ẩm quá, có thể đập bằng tấm polyetylen, sau 10 ngày có thể ra rễ, cũng có thể giâm vào nước.

Câu 336. Cây thiết mộc lan có đặc điểm gì ?

Trả lời

Thiết mộc lan (*Dracaena fragrans*) thuộc họ Loa kèn, chi Long huyết, nguyên sản ở các nước nhiệt đới châu Phi. Gần đây được trồng rộng rãi.

Thiết mộc lan là cây gỗ thường xanh, cao 6m, nhưng trồng chậu chỉ 0,5-1m, ít nhánh, thân thẳng. Lá mọc đám, hình bầu dục hẹp, dài 30-70cm, rộng 5-10cm, lá màu xanh

có vân sọc màu vàng kim. Thiết mộc lan có 2 loài: thiết mộc lan (*D. draco*), thiết mộc lan mép trắng (*D. deremensis*); trong quá trình gây trồng có một số biến loài, thường gây trồng là thiết mộc lan mép vàng (cv. *Victoria*), thiết mộc lan tím vàng (cv. *Massangeana*).

Thiết mộc lan ưa ẩm, ẩm và sáng, có thể chịu bóng, không chịu rét; yêu cầu đất pha cát nhiều mùn, tơi xốp, thoát nước.

Cây thiết mộc lan thường dùng để nuôi trồng trong nhà. Đặt trên bàn thờ, bệ cửa sổ và khách sạn, quán rượu. Cây to dạng tán có thể trồng trước nhà lầu, làm cho ta có cảm giác thoải mái.

Câu 337. Cách nhân giống và trồng chậu cây thiết mộc lan như thế nào ?

Trả lời

Giâm cành là phương pháp chính, điểm độc đáo của nó là, cửa cây thành từng đoạn dài ngắn khác nhau, tháng 5 cắm vào luống cát, sau 1 tháng chúng ra rễ, phía dưới rễ dài. Khi cây mọc được 5-6 lá, cắt cắm vào cát, sau 40 ngày ra rễ mới trồng vào chậu. Cũng có thể trực tiếp lấy đoạn cắt cắm vào chậu. Lấy đoạn ngắn của phần cắt khúc ngâm vào nước cũng sẽ ra rễ, nhưng chậu phải đảm bảo sạch, nuôi trong nước đến năm sau, dinh dưỡng tiêu hao hết nên chuyển vào chậu đất để có thể tiếp tục sinh trưởng; người ta còn có thể chiết cành hoặc nuôi cấy mô để phát triển cây con.

Khi đưa cây vào chậu sau khi ra rễ cần bao phủ cho cây sinh trưởng tốt. Đất chậu phải có phân lót, hoặc dùng 4 phần cát, 3 phần đất vườn, 3 phần phân hoai. Nên đưa ra ngoài

sáng, mỗi ngày chiếu sáng 3-4 giờ, để đảm bảo mau lá tươi. Nếu để lâu trong nhà lá to lên, kém giá trị mỹ quan, nhưng cần tránh phơi nắng. Nhiệt độ thích hợp là 20-30⁰C.

Trong mùa sinh trưởng mỗi tháng tưới 1 lần phân P, K; nếu bón phân N, lá sẽ mất đốm vàng, mất đẹp. Khi cành lá mọc nhanh cần tưới nước, phun nước lên lá, tăng độ ẩm không khí. Vào mùa đông giảm số lần tưới nước.

Câu 338. Cây trúc phát tài có những đặc điểm gì?

Trả lời

Cây trúc phát tài (*Dracaena sanderiana*) cùng chi với thiết mộc lan họ Loa kèn, còn gọi là cây phát du xanh, trúc phú quý. Nguyên sản ở Tây Phi, gần 10 năm nay được nhập nội vào nhiều nơi.

Cây trúc phát tài thuộc cây cảnh thân gỗ xem lá. Cây mảnh, thẳng, không phân nhánh, cao trên 1m, thân 1cm. Lá dài 18-20cm, rộng 4-5cm, lá màu xanh sẫm. Cuống lá có vẩy dài 10cm. Cây này cũng có một số biến loài. Ta thường trồng biến loài mép lá có đốm vàng (cv. *Virescens*); trúc phát tài đốm trắng (cv. *Margaret*).

Trúc phát tài ưa ẩm, ẩm, khá chịu bóng, nhưng sợ nắng, yêu cầu đất nhiều mùn.

Trúc phát tài thể hiện thể kiên cường, thân thẳng, lá xanh quanh năm. Dù có trồng chậu hay cắt cành lá cắm lọ hoa cũng đều thể hiện sự cao sang, thanh thủy, chứa đầy một không khí phú quý cát tường.

Câu 339. Nhân giống và nuôi trồng cây trúc phát tài như thế nào ?

Trả lời

Nhân giống bằng giâm cành, chỉ cần nhiệt độ thích hợp có thể tiến hành quanh năm. Cắt cành đoạn gốc, không cần lá, dài 5cm, cắm vào luống cát, sau 20 ngày ra rễ, sau 1 tháng là có thể đưa vào chậu, mỗi cây 1 chậu. Cũng có thể trồng chung với cây khác. Đất chậu nên dùng đất vườn nhiều mùn, cũng có thể dùng sỏi, sạn hoặc than bùn. Thường 2 năm thay chậu 1 lần.

Mùa hè cần che nắng, tưới nước, phun nước lên cây, không làm cho đất chậu bị khô. Mùa xuân, thu, đông cần chiếu sáng nhiều để làm cho cây sinh trưởng nhanh hơn, trong mùa sinh trưởng tưới nước phân N là chính. Nếu dùng sỏi sạn làm giá thể nuôi, cứ 15 ngày tưới 1 lần. Trúc phát tài có tính chịu rét nhưng phải giảm lượng tưới nước và số lần bón phân.

Câu 340. Cây trúc Nhật đốm có giá trị sử dụng và đặc điểm gì ?

Trả lời

Cây trúc Nhật đốm (*Dracaena godseffiana*) thuộc họ Loa kèn còn gọi là cây phát dụ trúc lang, có cành mảnh, trên cành có đốm sao, lá màu xanh trên lá có nhiều đốm màu vàng và trắng, như ánh sao đêm. Nếu xen lẫn với những cây xanh khác thì cây trúc nhật đốm nổi lên lộng lẫy hơn.

Trúc Nhật đốm rất thích hợp cho trang trí khách sạn, nhà hàng, quán rượu làm cho không khí vui tươi, náo nhiệt hơn. Người ta còn dùng cây trúc nhật đốm để cắm lọ hoa.

Cây trúc Nhật đốm nguyên san ở Công gô, châu Phi. Mấy năm nay trồng rộng rãi ở Nhật Bản, Trung Quốc và nhiều nước trên thế giới.

Trúc Nhật đốm là cây bụi thường xanh, cành mọc vòng, dài mảnh. Lá mọc vòng, hình bầu dục dài, hai đầu nhọn, lá xanh sẫm, trên lá có nhiều đốm vàng trắng tựa như sao, có thể tiết ra nhựa.

Hoa màu xanh vàng, hơi thơm. Kỳ hoa vào tháng 5. Có nhiều biến loài như trúc nhật đốm sao trắng (cv. *Florida Beauty*) trúc Nhật đốm hoàng đạo (cv. *Bausei*). Trong đó biến loài sao trắng có nhiều đốm và đẹp hơn cả.

Trúc Nhật đốm ưa nhiệt độ cao, không chịu rét, ưa sáng, sợ ánh sáng trực xạ, ưa đất tơi xốp nhiều mùn.

Câu 341. Cách nhân giống, nuôi trồng cây trúc Nhật đốm như thế nào ?

Trả lời

Nhân giống cây trúc nhật đốm thường có hai phương pháp: giâm cành và tách cây.

- Phương pháp giâm cành: được tiến hành vào tháng 5-10, cắt lấy đoạn cành gốc dài khoảng 2-3 đốt cắm vào luống cát, sau 20-30 ngày ra rễ, 40 ngày đem vào chậu trồng.
- Phương pháp tách cây: tháng 5 cắt tách cây con đem vào chậu trồng.

Khi trồng vào chậu tùy theo chậu to hay nhỏ mà bố trí số cây thích hợp. Trúc Nhật đốm có rễ nhỏ mảnh, ít phát triển, đất nuôi cây phải là đất lá mục tơi xốp, nhiều mùn. Nếu dùng rêu trồng càng có lợi cho sinh trưởng. Hai năm thay chậu 1 lần

Do cây trúc Nhật đốm ưa sáng, nhiệt độ cao, nên đưa cây để nơi có ánh sáng. Trời nắng nóng nếu đem cây phơi nắng sẽ làm cho lá héo khô, nếu trồng ngoài vườn phải che nắng. Nhiệt độ thích hợp cho cây sinh trưởng là 20-25°C.

Nuôi trong nhà có thể sống quanh năm, có khả năng chịu hạn, chỉ cần giữ cho cây lúc khô lúc ẩm là cây sinh trưởng. Do cây trúc Nhật đốm sinh trưởng chậm, không cần bón nhiều phân, nên dùng phân N, P, K; nếu nhiều N sẽ làm cho lá to đốm trắng thành đốm xanh nhạt.

Câu 342. Cây lụi có đặc điểm và giá trị sử dụng gì ?

Trả lời

Cây lụi (hèo) (*Rhapis excelsa*) thuộc họ Cọ, loại cây bụi mọc cụm thường xanh, cao 2m, thân tròn, phía trên có bẹ sợi màu nâu, có đốt. Lá xẻ, có 4-10 cánh, lá dạng kiếm, mép và gân chính có răng cưa nhỏ màu nâu, nhiều gân ngang không rõ. Hoa phân nhiều nhánh, đực cái khác cây. Hoa đực nhỏ, màu vàng nhạt, không cuống; hoa cái to, hình cầu đang trổ. Quả mọng hình cầu, vỏ quả mỏng, hạt hình cầu. Kỳ hoa vào tháng 4-5, kỳ ra quả tháng 11-12. Ta thường gặp một số biến loài lụi lá đốm (*Var. variegata*), trên lá có đốm trắng hoặc vàng, lụi lá nhỏ (*Var. gracilis*), lụi lùn (*R. humilis*), lụi thô (*R. robusta*).

Lụi có tính thích ứng mạnh, ưa ẩm, ẩm, thoáng gió. Mùa hè nhiệt độ 20-30°C, chịu bóng, không chịu rét; mọc nơi đất pha cát, thoát nước, nhiều mùn.

Lụi mọc cụm, thẳng đẹp, lá xẻ thùy bóng, có bẹ sợi, thân giống trúc, thể hiện phong cách nhiệt đới, nên để gần cửa sổ,

bồn hoa, hoặc trong nhà, trong phòng khoảng 3 tháng lại chuyển ra ánh sáng 1 lần.

Câu 343. Phương pháp nhân giống và nuôi trồng cây lụi như thế nào ?

Trả lời

Nhân giống lụi bằng tách cây hoặc gieo hạt. Tách cây vào tháng 4, trồng mỗi chậu 2-4 bụi, rồi lại tách cây. Sau khi tách nên nuôi trong râm, ẩm, hơi ẩm, mỗi ngày phun lên lá 2-3 lần nước.

Gieo hạt vào tháng 4-5, trước khi gieo ngâm nước ấm 35°C 1 đêm, sau khi gieo 30 ngày nảy mầm. Cây con mọc chậm, phải sau 1 năm mới đem trồng vào chậu.

Trồng chậu cây lụi rất đơn giản có thể dùng đất là mục, than bùn thêm 1/3 sạn sỏi, cũng có thể dùng đất tơi xốp, sạn sỏi để trồng, về sau cứ 1 năm thay chậu 1 lần. Thay chậu tiến hành cùng với tách cây

Trong quá trình chăm sóc cách 2 tuần tưới nước phân 1 lần, hàng năm để vào nhà rồi đưa ra sáng. Mùa hè che bóng 30%. Cây lụi ưa ẩm, nhưng không tích tụ nước, mùa khô phun nước lên lá và xung quanh bảo đảm cho không khí ẩm. Mùa đông thường có rệp cần chú ý phát hiện sớm để phòng trừ.

Câu 344. Cây chà là cảnh có những đặc điểm gì? Cách nuôi trồng và quản lý như thế nào ?

Trả lời

Cây chà là cảnh (*Phoenix roebelenii*) (hay chà là nam) nguyên sản ở các nước Đông Nam Á, thuộc họ Cọ, cây bụi

thường xanh, cao 1-3m, thân mọc đơn. Lá xẻ dạng lông chim, dài 1m, lá con dài 20-30cm, rộng 1cm, lá mềm. Hoa mọc ở nách lá dài 30-50cm, đực cái khác cây, qua dài 1,5cm, đường kính 6mm, màu đỏ sẫm. Hạt có vân lõm ở bụng. Chỉ chà là có 17 loài, thường gặp là chà là lá dài (*P. canariensis*).

Chà là ưa ẩm, ẩm. khả năng chịu rét kém, ưa sáng, nhưng chịu bóng, ưa mọc trên đất tơi xốp, thoát nước.

Nhân giống cây chà là bằng cách gieo hạt và tách cây. Sau khi ra hoa thụ phấn là có quả. Tháng 10-11 quả chín, thu hái gieo ngay hoặc tháng 4 năm sau gieo, trong quá trình gieo cần giữ ẩm, sau 2-3 tháng mọc cây con, mùa xuân năm sau tách cây đem trồng vào chậu.

Đất chậu có thể dùng đất lá mục, than bùn thêm 1/4 cát hoặc sỏi, cũng có thể dùng cát mịn, bộ rễ mọc nhanh nên có thể trồng sâu, tiện cho việc tưới nước. Hàng năm thay chậu vào tháng 4, khi thay chậu có thể cắt bỏ rễ cũ, dùng đất mới để trồng.

Câu 345. Cây đung đình có đặc điểm hình thái và sinh thái như thế nào ?

Trả lời

Cây đung đình (*Caryota mitis*) còn gọi là cọ đuôi cá thuộc họ Cọ, nguyên sản ở các nước nhiệt đới châu Á, là cây gỗ nhỏ thường xanh, cao 5-8m, thân dạng đốt tre, thường có chồi ngủ trên sẹo lá dạng vòng, gần mặt đất có rễ khí sinh. Lá kép lông chim, lá nhỏ hình đuôi cá, lá xanh, mỏng, phía dưới có vẩy sấp dạng lông nhung. Hoa dày ngắn, uốn và rủ, bông dài 30-40cm. Quả hình cầu, có 1 hạt, hạt hình tròn dẹt, nở hoa vào tháng 7

Chi đưng đình có 12 loài, thường trồng đưng đình đuôi cá (*C. ochlandrra*) và đưng đình vảy (*C. urens*). Cây đưng đình ưa ẩm, ẩm. Rễ nông, không chịu hạn, thân dễ lộ ra, yêu cầu đất thoát nước, tơi xốp, nhiều mùn.

Cây đưng đình mọc ở khe suối trong rừng, dáng cây đẹp, màu hoa vàng, quả tròn thành chuỗi, là cây trồng đình chùa. Mùa đông có thể đặt ở phòng khách, hội trường, là cây cảnh trang trí trong các phòng lớn.

Câu 346. Phương pháp nhân giống và nuôi trồng quản lý cây đưng đình như thế nào ?

Trả lời

Cây đưng đình nhân giống bằng gieo hạt và tách cây. Đầu tháng 4 có thể tiến hành gieo hạt, lấp đất lên với độ dày 2-3 lần đường kính hạt. Sau 2-3 tháng có thể mọc cây con.

Nếu gieo không dày, thì chưa cần trồng vào chậu. Trồng chậu 4-5 năm cây đưng đình mọc cây con vẫn chưa cần tách cây, khi mọc chật chậu mới tách cây.

Sau khi gieo hạt thành cây con, có thể đem vào chậu, khi tách cây là phải thay chậu, dưới đáy chậu nên bỏ ít phân.

Cây đưng đình có rễ sâu, yêu cầu về đất không nghiêm khắc lắm. Cây đưng đình mọc to cao, khi thay chậu có thể cắt bỏ cây to, giữ cây nhỏ để nuôi.

Thời gian để đưng đình trong nhà thường khoảng 2-4 tuần, rồi đưa ra ngoài sáng. Cây đưng đình thường bị bệnh mốc sương, phát hiện sớm có thể phun Topsin hoặc Benlat 0,1% để phòng trừ.

Câu 347. Nuôi trồng cây cau vàng như thế nào ?

Trả lời

Cây cau vàng (*Chrysalidocarpus lutescens*) thuộc họ Cọ, chi Quỳ đuôi tằm; nguyên sản ở Madagascar. Hiện nay đã được trồng ở nhiều nước nhiệt đới. Cau vàng là cây bụi hoặc cây gỗ nhỏ thường xanh mọc cụm, ở đất nguyên sản có thể cao 3-8m. Thân màu vàng, lúc non có bột sáp. Lá kép lông chim, lá hình kiếm; cuống lá, trục lá, vỏ lá đều màu xanh vàng, bề lá hình ống, bọc thân. Hoa nhỏ màu vàng kim, ra hoa vào tháng 3-4. Quả hình tròn màu vàng da cam, có 1-3 hạt.

Cau vàng ưa mọc nơi ẩm, ẩm, chịu bóng, đất tơi xốp, thoát nước, nhiều mùn.

Nhân giống bằng cách tách cây, cũng có thể gieo hạt. Cách 3 năm thay chậu 1 lần. Chọn cây có nhiều cây nhỏ đào đất cũ cắt gốc liền với cây mẹ. Mỗi búi nên có 2-3 cây, dùng tro bếp hoặc bột lưu huỳnh khử trùng vết thương, trồng vào chậu và đưa vào phòng nuôi ở nhiệt độ trên 20°C. Gieo hạt nên gieo vào chậu, sau khi hạt chín là có thể gieo, phủ đất dày bằng độ lớn của hạt.

Đất chậu thường dùng là đất lá mục, than bùn và thêm 1/3 cát hoặc sỏi, không dùng cát mịn và đất không thoát nước, mỗi năm nên tiến hành trồng 1 lần.

Cau vàng mọc nhanh vào tháng 5-10, 1-2 tuần tưới nước phân 1 lần. Cau vàng ưa sáng một nửa mùa hè nên để nơi râm mát, mùa đông nên cho đủ sáng, nhiệt độ ban đêm trên 15°C là có thể sinh trưởng tốt. Cây cau vàng xanh quanh năm, chịu bóng. Thích hợp với nơi đình chùa, có thể trồng chậu để ở nhà khách, thư viện, buồng ngủ, phòng họp, để

trong phòng nơi có ánh sáng, để ở trong tối có thể kéo dài 4-6 tuần.

Câu 348. Cây cau lùn có những đặc điểm gì ?

Trả lời

Cây cau lùn (*Chamaedorea elegans*) thuộc họ Cọ, chi Dừa nhỏ, nguyên sản ở Goatemala và Bắc Mêhicô. Hiện nay được trồng ở nhiều nước nhiệt đới và á nhiệt đới.

Cây cau lùn thuộc loại cây bụi thường xanh. Cây cao 1-3m, cây trồng chậu không cao quá 1m. Thân thẳng, không phân nhánh, màu xanh, có vân vòng. Lá kép lông chim, có 20-40 lá nhỏ hình lưỡi liềm. Hoa nhỏ, màu đỏ da cam. Đực cái khác cây. Quả hình trứng, lúc chín màu đỏ da cam, kỳ ra hoa vào tháng 3-4.

Cau lùn có 120 loài chủ yếu ở vùng trung nam châu Mỹ. Loài cau lùn lá to (*Clarebergiana*) thường được gây trồng.

Cau lùn ưa ẩm, ẩm, nửa bóng, chiếu nắng lá dễ bị khô. Yêu cầu đất nhiều mùn, thoát nước.

Cây cau lùn có hình dáng cây đẹp, lá xanh bóng, chịu bóng mạnh, nên rất dễ trồng chậu thích hợp với để ở phòng khách, phòng làm việc, phòng họp, làm tăng thêm không khí của nơi có đặc điểm nước nhiệt đới.

Câu 349. Cách nuôi trồng và quản lý cây cau lùn như thế nào ?

Trả lời

Nhân giống bằng cách gieo hạt. Sau khi hoa nở dùng thụ phấn nhân tạo mới có quả. Nửa năm sau quả chín, lấy hạt

gieo, nhiệt độ thích hợp cho hạt nảy mầm là 24-26⁰C, hạt nảy mầm rất chậm, sau khi gieo 3-6 tháng mới mọc cây con, mùa xuân năm sau mỗi cây trồng vào 1 chậu nhỏ.

Đất chậu có thể dùng đất mùn, than bùn và 1/4 cát, cũng có thể dùng cát mịn. Mùa sinh trưởng tưới phân N. P. K 1 lần. Mùa xuân hàng năm thay chậu 1 lần. Chú ý không gây vết thương cho rễ để không ảnh hưởng đến sinh trưởng. Mùa đông nên ít tưới nước vì cây bước vào kỳ ngủ nghỉ. Nên che bóng 50-70%; ánh sáng mạnh dễ làm cho lá vàng. Chậu lùn có thể để trong phòng tối được 4-6 tuần.

Câu 350. Cây trúc mai rùa có những đặc điểm và giá trị thẩm mỹ gì ?

Trả lời

Cây trúc mai rùa (*Monstera deliciosa*) thuộc chi Lá dong, nguyên sản ở vùng rừng mưa nhiệt đới châu Mỹ Mêhicô, thân cỏ sống nhiều năm, thân mập, ít phân nhánh, nhiều đốt và rễ khí sinh. Lá đơn mọc lệch, lá non hình tim, lá già hình tròn, rộng 60-90cm, lá xẻ, gân lá có lỗ hình bầu dục, hình giống lưng rùa, màu xanh sẫm; cuống lá dài, gốc lá kéo dài thành bẹ. Cuống hoa mọc từ đoạn cành ra, dài 23cm, đoạn đầu màu tím, bao hoa màu trắng; hoa lưỡng tính. Hoa nở vào mùa thu, quả mọng.

Trúc mai rùa ưa ẩm, ẩm, nửa che bóng, không chịu khô hạn và rét, yêu cầu đất nhiều mùn, thoát nước.

Cây trúc mai rùa có lá to đẹp, là một loài cây chậu cảnh trong nhà có nhiều tính ưu việt, có thể nuôi thành cây lớn kiểu dây leo hoặc treo tường, không nên trồng cùng với các loài cây khác. Trúc mai rùa có thể đặt ở nơi làm việc hoặc phòng họp.

Câu 351. Khi nhân giống và trồng cây trúc mai rùa ta cần chú ý những điểm gì ?

Trả lời

Nhân giống cây trúc mai rùa bằng giâm gốc và chiết cành. Vào tháng 5-6, chọn đoạn gốc có mắt chồi gần gốc cây mẹ, vùi cả gốc lẫn rễ khi sinh vào trong đất, giữ ẩm cây sẽ ra rễ. Khi tiến hành chiết, lấy chậu treo bên cạnh cây già, lấy gốc cành dưới cùng với rễ khi sinh vùi vào đất chậu, sau mùa sinh trưởng là có thể cắt rời cây mẹ, đem chăm sóc. Đất trồng cần chọn đất trung tính, tơi xốp, nhiều mùn, tốt nhất là chọn đất vườn trộn với cát, cây lớn lên 1-2 năm thay chậu 1 lần.

Khi trồng ta cần chú ý: đem cây để nơi sáng ở trong nhà, trừ mùa hè. Mùa sinh trưởng cần chú ý tưới nước và bón phân, thường dùng phân N là chính, 20 ngày bón 1 lần. Nhiệt độ thích hợp cho trúc mai rùa sinh trưởng là 20-25⁰C; ở 10⁰C, cây sinh trưởng chậm. Cây để trong tối lâu dễ bị bệnh đốm lá. Nếu bị bệnh cần đưa ra ngoài sáng và phun thuốc Daconil hoặc Topsin 0,2%.

Câu 352. Cây vạn niên thanh bẹ có những đặc tính gì ? Nhân giống như thế nào ?

Trả lời

Vạn niên thanh bẹ (*Aglaonema* spp.) thuộc họ Araceae nguyên sản vùng nhiệt đới và á nhiệt đới. Chúng có khoảng 50 loài, ta thường trồng một số loài: vạn niên thanh bẹ (*A. modestum*) biến loài là vạn niên thanh bẹ lá bạc (*A. m. Variegatum*) nguyên sản ở Quảng Đông và Nam Philippin (còn gọi là vạn niên thanh Quảng Đông), vạn niên thanh lá

đốm (*A. commutatum*) có nhiều biến loài, nguyên sản ở Malaysia, Philippin, vạn niên thanh gân trắng (*A. costatum*), vạn niên thanh lá tròn (*A. rotundum*) (hình 32).

Ngoài ra còn có một số biến loài như: vạn niên thanh mép vàng, vạn niên thanh mép trắng, một số biến loài như lá to, lá nhỏ, mọc lùn...

Vạn niên thanh là loài cây thường xanh sống nhiều năm; củ thô ngắn, đốt có chum rễ, cuống lá dài thành bẹ (nên còn gọi là vạn niên thanh bẹ) mọc bên thân cây.

Hình 32. Vạn niên thanh bẹ

Nhân giống bằng cách tách cây và giâm cành, thường tiến hành vào mùa xuân. Tách cây thường kết hợp với việc thay chậu. Giâm cành bằng cách cắt đoạn ngọn dài 12-15cm, cắm vào cát, giữ ẩm, nhiệt độ 25°C, sau 1 tháng ra rễ, khi cây mọc cao 2-3cm thì trồng vào chậu.

Vạn niên thanh bẹ thường được trưng bày ở nhà nghỉ, khách sạn, hội trường.

Câu 353. Nhân giống và trồng cây vạn niên thanh như thế nào ?

Trả lời

Cần phân biệt vạn niên thanh bẹ (*Aglaonema*) với loài vạn niên thanh thường (*Rohdea japonica*) thuộc họ Loa kèn

(*Liliaceae*) thân dạng rễ, lá mọc từ gốc, hoa nở vào tháng 4-5, hoa tự dạng bông mọc đỉnh, hoa nhỏ mọc dày, màu trắng xanh. Quả hình cầu màu xanh chuyển đỏ. Chúng có 3 loài và 2 biến loài (hình 33).

Vạn niên thanh nguyên sản ở Trung Quốc và Nhật Bản, ưa mọc nơi ẩm dưới tán rừng, nửa sáng nửa tối, ẩm áp, ẩm ướt, thoáng gió, tránh nắng và tích tụ nước. Nói chung đất vườn không thể trồng được, nhưng đất pha cát, tơi xốp thấm nước và thoát nước là tốt nhất. Lúc nhân giống thường ta áp dụng phương pháp tách cây, cũng có thể gieo hạt.

Hình 33. Vạn niên thanh

- *Phương pháp tách cây*: Thông thường vào tháng 2-3, kết hợp việc thay chậu, từ cây bụi tách ra mấy cây đem trồng, tách các cụm cây ra trồng thành hàng, mùa khác cũng có thể tách được, 3 năm sau khi tách lại có thể tách ra.
- *Phương pháp gieo hạt*: Gieo hạt vào chậu nên tiến hành vào tháng 3-4, gieo vào chậu để nuôi, sau khi gieo và tưới nước đem chậu vào nơi râm, giữ trong điều kiện đất ẩm và nhiệt độ thích hợp 25-30°C, sau 25 ngày là hạt nảy mầm.

Vạn niên thanh có lá xanh quanh năm, có quả màu đỏ lâu rụng, dễ trồng, ưa bóng chịu rét. Thường dùng để trong nhà, dù để bên cửa sổ, trên giá sách, hành lang đều có sự nhỏ nhai, để dưới tán cây bên cạnh lối đi cũng rất đẹp.

Câu 354.Trồng cây vạn niên thanh vào chậu cần chú ý những điểm gì ?

Trả lời

Cây vạn niên thanh ưa đất pha cát, nhiều mùn, pH 6-6,5. Hàng năm tiến hành thay chậu 1 lần vào tháng 3-4 hoặc tháng 10-11. Khi thay chậu, phải nhổ hết củ già và lá khô, dùng đất chua để nuôi. Sau khi trồng chậu phải để nơi râm mát mấy ngày.

Trồng cây vạn niên thanh phải có các điều kiện môi trường như sau: ẩm áp, ẩm ướt và nửa bóng. Mùa hè sinh trưởng nhanh phải để nơi che bóng, tránh ánh sáng trực xạ, làm cho lá khô ảnh hưởng đến hiệu quả canh quan. Vạn niên thanh có rễ mềm, sợ tích nước, không nên tưới nhiều nước, rễ dễ bị thối, không nên quá khô và quá ẩm. Mùa hè tưới vào sáng sớm và chiều tối, nên tưới vào đất xung quanh chậu, tạo điều kiện tiểu khí hậu ẩm. Ngoài ra còn phải đề phòng các trận mưa to dội vào.

Trong kỳ sinh trưởng, cứ 20 ngày tưới 1 lần nước phân hoai, đầu mùa hè cây mọc nhanh thì 10 ngày tưới 1 lần, trong nước phân có thể thêm 0,5% amon sunfat, làm cho cây sinh trưởng nhanh hơn, màu lá sáng hơn.

Trong mùa hoa nở rộ tháng 6-7, cứ 15 ngày tưới 1 lần dung dịch KH_2PO_4 0,2% để xúc tiến phân hóa chồi hoa. Kỳ hoa nở không nên để dưới nước mưa, phải để nơi thoáng gió, không bị mưa.

Vạn niên thanh cần được đưa vào phòng để qua đông, để nơi có đủ ánh sáng, thoáng gió, nhiệt độ bảo đảm 6-18⁰C, nhiệt độ phòng quá cao dễ làm cho cây mọc vống, tiêu hao dinh dưỡng, sinh trưởng vào năm sau sẽ yếu, ảnh hưởng đến ra hoa kết trái.

Nếu phát hiện thấy ngọn lá vàng thậm chí khô héo là do rễ không hút đủ nước, cho nên mùa đông cây cũng cần có đủ nước, đất ẩm, mỗi tuần tưới 1-2 lần. Ngoài ra, mỗi tuần phải dùng nước ẩm phun lên lá 1 lần, để ngăn ngừa bụi bẩn rơi vào.

Câu 355. Làm thế nào phòng trừ sâu bệnh hại cây vạn niên thanh ?

Trả lời

Vạn niên thanh trong mùa sinh trưởng thường bị bệnh đốm lá, bệnh đốm than, rệp sáp, rệp sáp màu nâu.

Bệnh đốm lá

Bệnh thường phát sinh trên lá, độ ẩm cao dễ bị bệnh. Đốm bệnh màu nâu, mép có viền vàng, trên đốm có các chấm đen. Phương pháp phòng trừ bệnh này là dùng nước Boócđô 5% hoặc Benlat 0,1% phun lên lá.

Bệnh đốm than

Bệnh này cũng phát sinh trên lá, bệnh nặng có thể đến cuống lá. Trên lá có đốm nâu vàng, rồi khô, trên đốm khô có chấm đen, nơi kín gió thường hay có bệnh này.

Phương pháp phòng trừ bệnh này là tăng cường quản lý, mùa bị bệnh phun nước Boócđô 0,5%, hoặc Zineb 0,1% hoặc Topsin 0.1%.

Rệp sáp

Loại rệp này gây hại nhiều loài cây, trong đó có vụn niên thanh, nói chung chúng ăn hại tập trung trên lá non bằng cách hút nhựa, gây ảnh hưởng đến quang hợp, nặng có thể làm cho cây chết.

Phương pháp phòng trừ, khi bị hại ít dùng mảnh tre cạo đi, nếu rệp non nở nhiều dùng thuốc Rogor 0,1% phun vào lá bị hại.

Câu 356. Cây huyết dụ có những đặc điểm gì?

Trả lời

Cây huyết dụ (*Cordyline fruticosa*) thuộc họ Loa kèn, chi Huyết dụ, nguyên sản ở châu Đại Dương, hiện nay các nước đều trồng (hình 34).

Huyết dụ thuộc cây bụi thường xanh, mọc chồi từ củ. Thân thẳng, ít phân nhánh, cao 1,5-2,5m, lá mọc vòng thành cụm quanh thân và đỉnh, hình bầu dục dài, màu xanh hoặc màu đỏ tím, có vân màu hồng; cuống lá dài, hoa tự hình nón; hoa nhỏ, hồng hoặc tím nhạt, thỉnh thoảng gặp hoa màu vàng, kỳ ra hoa vào tháng 5-7. Quả mọng.

Hình 34. Huyết dụ

Ta thường thấy các biến loài cv Kiwi, cv Lord, cv Red Edge, cv Compacta. Cùng 1 chi ta gặp các loài huyết dụ nhỏ (*C. stricta*), huyết dụ 3 màu (*C. tricolor*), huyết dụ lá hẹp (*C. indivisa*), huyết dụ thơm (*C. austalis*).

Cây huyết dụ có nhiều màu, là cây cảnh trồng chậu, có thể trồng ở đình chùa, hội trường, phòng trưng bày...

Huyết dụ ưa nóng, ẩm, không chịu rét, ưa sáng, nhưng không phải ánh sáng trực xạ; yêu cầu đối với đất không cao, nhưng tránh đất kiềm.

Câu 357. Cách nhân giống và trồng cây huyết dụ như thế nào ?

Trả lời

Nhân giống huyết dụ bằng cách giâm cành. Vào tháng 4-5 cắt cành 1 năm tuổi, cắm vào nơi râm, ẩm, khoảng 50 ngày mọc rễ, nhiệt độ 25-30°C sau 30 ngày có thể mọc rễ. Cây già sẽ cho cây con nhiều rễ, mùa xuân khi thay chậu có thể tách cây đem trồng. Ngoài ra còn có thể gieo hạt, cho nhiều cây con.

Yêu cầu đối với đất chậu không cần nghiêm khắc lắm, chỉ cần đất vườn, đất mùn, không có tính kiềm. Sau khi cành giâm sống mọc cây thì đem vào chậu, khi tách cây có thể mang trực tiếp vào chậu, hàng năm thay chậu 1 lần vào mùa xuân.

Trong mùa sinh trưởng cây huyết dụ cần đủ sáng, nhưng mùa hè nên bỏ cây vào nhà hoặc trong râm, tránh ánh sáng trực xạ, đồng thời thường xuyên tưới nước; chú ý thông thoáng gió. Mùa đông cần để trong điều kiện nhiệt độ trên 10°C và giảm lượng nước tưới.

Câu 358. Cây măng tây có những đặc điểm và cách nuôi trồng chúng như thế nào ?

Trả lời

Cây măng tây (*Asparagus* spp.) thuộc họ Loa kèn, nguyên sản ở Nam Phi, thuộc cây bụi thường xanh, có củ nhỏ, thân thẳng mọc cụm, phân nhánh, cây trồng chậu cao 40-60cm, lá non màu xanh, lá già có bột trắng, lá dạng kim dẹt, dài 1,2-3,2cm, rộng 1-2cm. Hoa màu đỏ nhạt, có mùi thơm.

Người ta thường trồng các loài: măng tây hoa trắng (*A. plumosus*), măng tây lá thông (*A. myriocladus*), măng tây đuôi sóc (*A. densiflorus*), măng tây lá rộng (*A. asparagoides*), măng tây lá liềm (*A. falcatus*) (hình 35).

Măng tây có lá nhỏ, mềm, màu xanh quanh năm, người ta có cảm giác có mây bay, nho nhã. Mấy năm nay cây măng tây lá nhỏ có giá trị quan sát thường thức cao nhất. Chúng có thể để trong góc nhà, phòng làm việc, đỉnh giá sách để làm cảnh.

Nhân giống măng tây bằng gieo hạt hoặc tách cây. Thường gieo hạt vào chậu trong phòng, phủ đất, tưới nước sau 20 ngày mọc mầm, khi cây mọc 5-8cm thì trồng vào chậu.

Hình 35. Măng đuôi sóc

Sau khi trồng cây vào chậu cần để cây nơi ẩm, ẩm, bóng. Mùa hè cần thông thoáng gió. Sau khi cây mọc ổn định thì tưới ít phân. Cây thích hợp với đất tơi xốp, nhiều mùn. Mỗi tháng tưới một lần phân N, K.

Câu 359. Cây lục thảo trở có những đặc điểm và nuôi trồng như thế nào ?

Trả lời

Lục thảo trở (*Chlorophytum comosum*) còn gọi là lan mọc, nguyên sản ở vùng nhiệt đới và á nhiệt đới, có khoảng 215 loài.

Ta thường gặp loài lan mọc lá rộng (*C. capense*) và các biến loài (*A.c. 'Mandaianum'*) *A.c. 'Variegatum'*).

Lục thảo trở có lá dài 30-60cm mọc chùm, uốn rủ, màu xanh. Hoa màu trắng, giữa sọc vàng nhạt, có loại mép vàng.

Lục thảo trở rất dễ trồng, có cảnh lá xanh bóng, mềm rủ. Trồng cây vào chậu trưng bày trong nhà. treo bên cửa sổ, trong hội trường, ngoài hành lang, làm cho ta có cảm giác lãng mạn tự nhiên.

Nhân giống cây lục thảo trở bằng cách giâm cành, tách cây, gieo hạt.

Giâm cành và tách cây thường tiến hành vào mùa xuân và mùa thu, tính thích ứng mạnh, tỷ lệ sống cao. Cắt cành dài 5-10cm, cắm vào đất sau 10 ngày ra rễ, 20 ngày trồng vào chậu, giữ ẩm, để nơi râm mát. Khi tách cây mỗi khóm chỉ tách 3 cây, sau đó đem trồng vào chậu.

Gieo hạt thường tiến hành vào mùa xuân. Do hạt nhỏ sau khi gieo phủ lên 1 lớp đất mỏng 0,5cm. Nuôi trong điều

kiện nhiệt độ trên 15°C , sau 2 tuần nảy mầm, sau khi mọc cây đem trồng.

Câu 360. Cây dừa cạn đốm có những đặc điểm và cách nuôi trồng như thế nào ?

Trả lời

Cây dừa cạn đốm (*Vinca major cv. Variegata*), thuộc họ Trúc đào, nguyên sản ở các nước nhiệt đới châu Mỹ, hiện có trồng ở các nước nhiệt đới châu Á.

Cây dừa cạn đốm thuộc loại dây leo thường xanh, thân dài, lá mọc đối dài 3-5cm, hình trứng, trên lá xen đốm trắng vàng. Cây dừa cạn đốm ưa ẩm, ẩm, nửa bóng, đất tơi xốp, thoát nước.

Nhân giống cây dừa cạn đốm bằng giâm cành, cắt đoạn cành dài 3-4 đốt cắm cành vào đất là có thể mọc. Cũng có thể bằng cách tách cây hoặc chiết cây. Sau khi giâm cành sống đưa vào chậu, mỗi chậu trồng 5-8 cây con.

Đất chậu thường dùng 1 phần đất vườn, 1 phần đất lá mục, 1 phần cát trộn vào nhau. Hàng năm kết hợp việc tách cây mà thay chậu.

Khi cây mới mọc cần che bóng, mùa hè tránh ánh sáng trực xạ, có thể mang cây để bên cửa sổ.

Trong mùa sinh trưởng đòi hỏi đất ẩm, thường phun nước lên mặt lá. Mỗi tháng tưới 1 lần phân tổng hợp. Mùa khô trong điều kiện kín gió thường phát sinh rệp sáp cần dùng thuốc Rogor 0,1%.

Câu 361. Cây thái lái tía có những đặc điểm và cách trồng như thế nào ?

Trả lời

Cây thái lái tía (*Zebrina pendula*) còn gọi là cỏ thủy trúc, hồng trai, thuộc cây thân cỏ bò lan, họ cỏ chân vịt, nguyên sản ở Mêhicô, hiện được trồng rộng rãi ở nhiều nước, thân mềm, nhiều nhánh, mọc rễ trên các đốt. Lá mọc đơn không cuống, hình trứng, mép gân và mép lá có vân tím, ánh bạc. Hoa nhỏ, màu đỏ tím. Thường có các biến loài là thái lái 2 màu (*Z.p. var. bicolor*) và thái lái nhỏ (*Z.p. var. minima*) (hình 36).

Cây thái lái tía ưa ẩm, ưa bóng, không chịu rét, yêu cầu đất nào cũng được. Giâm cành và tách cây để nhân giống. Cắt một đoạn thân có chồi đỉnh có 3-5 lá, cắm vào chậu, che bóng, tưới ẩm, rất dễ mọc rễ.

Cây thái lái tía có lá đẹp, ánh kim, làm cảnh quanh năm, treo trên cửa sổ, cắm vào cốc thủy tinh. Trồng xen với cây mao đài trở và lan mọc tạo nên cảnh rất đẹp. Cả cây có thể dùng làm thuốc chữa bệnh.

Hình 36. Thái lái tía

Khi trồng cần chú ý che bóng, mùa hè tránh nắng trực tiếp. Nhiệt độ thích hợp cho sinh trưởng là 15-20°C. Trong mùa sinh trưởng tăng cường tưới nước và chú ý tưới vào lá; mỗi tháng tưới nước phân loãng 1 lần; đến một độ dài nhất định cần hái ngon.

Câu 362. Đặc điểm và cách nhân giống, nuôi trồng cây lác dù như thế nào ?

Trả lời

Cây lác dù (*Cyperus alternifolius*) còn gọi là cây thủy trúc, nguyên sản ở quần đảo Tây Ấn Độ, hiện được trồng rộng rãi khắp nơi. Cây cao 60-120cm, có 3 cạnh, mọc chùm không phân nhánh. Lá thoái hóa thành bẹ, hoa xếp thành dạng tán; hoa màu tím hoặc trắng xanh, hoa lưỡng tính, quả 3 cạnh. Lác dù có một số biến loài.

Cây lác dù ưa nửa bóng, ẩm, ẩm; yêu cầu đất nhiều dinh dưỡng, thoát nước.

Cây lác dù có dáng đặc biệt, lá xanh, mềm, thân tựa cây trúc, là một loại cây cảnh có thể để trong nhà, bên núi non bộ, cũng có thể làm giá đặt chậu cảnh tạo nên thể thanh đạm, nho nhã, yên tĩnh.

Nhân giống cây lác dù bằng cách tách cây, mỗi chậu trồng 3-5 cây. Cũng có thể nhân giống bằng giâm cành, cắt đoạn cành dài 5cm, cắm vào cát để lộ bẹ ra ngoài, tưới ẩm, để ở nhiệt độ 20-25°C, sau 30 ngày ra rễ mọc cây. Có thể ngâm vào trong lọ nước, để ở nhiệt độ 25°C, nách lá mọc chồi, rễ trong nước là có thể đem trồng. Cần chú ý 3-5 ngày thay nước 1 lần.

Trong quá trình nuôi trồng cần chú ý che bóng, tưới nước, mỗi tháng tưới nước phân loãng 1 lần. Cần cắt bớt các thân già màu vàng.

Câu 363. Cây thân vuông hoa chuông có đặc điểm gì ?

Trả lời

Cây thân vuông hoa chuông (*Stapelia grandiflora*) còn gọi là hoa chuông 5 cánh, nguyên sản ở vùng nhiệt đới khô Nam Phi, hiện trồng ở khắp các nước. Cây cao 20-30cm, thân có 4 cạnh, màu xanh xám, phủ đầy lông, cạnh có răng cưa. Lá bị thoái hóa. Hoa mọc đơn trên gốc thân, cuống ngắn, có mùi thơm; đài hoa 5 cánh, tràng hoa dạng chuông nứt ra 5 cánh, màu tím; đường kính hoa 12-15cm. Cùng chi có loài thân vuông hoa da báo (*S. pulchella*) thân vuông lông (*S. hirsuta*).

Nhân giống loài hoa này bằng cách tách cây hoặc giâm cành, nhưng tách cây là chủ yếu. Sau khi tách cây bôi tro hoặc bột lưu huỳnh, chờ khô rồi trồng vào chậu. Đất chậu thường dùng 1 phần đất vườn, 2 phần đất lá mục, 1 phần cát trộn vào nhau. Mỗi năm thay chậu 1 lần.

Cây thân vuông hoa chuông ưa sáng, ẩm nên cần có đủ ánh sáng. Mỗi ngày cần tưới nước 1 lần, không nên tưới nhiều. Trong điều kiện khô nóng cây sẽ mọc lên 10-20 bông hoa. Cây có dáng thẳng đẹp, hoa 5 cánh. Đặt ở đình chùa, bồn hoa; trong nhà đều có giá trị ngắm cảnh làm cho tinh thần sảng khoái hơn.

-----oOo-----

Bảng tra vần tên cây

Hoa tươi

Cúc	<i>Dendranthema morifolium</i>
Đậu thơm	<i>Lathyrus odoratus</i>
Cẩm chướng	<i>Dianthus caryophyllus</i>
Cẩm chướng hoa nón	<i>Gypsophila elegans</i>
Cúc đồng tiền	<i>Gerberia jamesonii</i>
Hồng	<i>Rosa hybrida</i>
Hoàng thảo	<i>Dendrobium nobile</i>
Huê	<i>Polianthes tuberosa</i>
Lan bướm	<i>Phalaenopsis amabilis</i>
Lan hoa tím	<i>Matthiola incana</i>
Lan vũ nữ	<i>Oncidium leucosum</i>
Lay ơn	<i>Gladiolus hybridus</i>
Loa kèn	<i>Lilium spp.</i>
Nghệ hương	<i>Freesia hybrida</i>
Quất Thỏ nhĩ kỳ	<i>Eustoma russellianum</i>
Thiên điều	<i>Strelitzia reginae</i>
Trường Anh	<i>Limonium sinuatum</i>
Vân môn	<i>Zantedeschia aethiopica</i>

Cây cảnh trong phòng

Đa búp đỏ	<i>Ficus elastica</i>
Đình lăng lá nhỏ	<i>Polyscias folicifolia</i>
Đụng đình	<i>Caryota mitis</i>
Bách tán Nam dương	<i>Araucaria heterophylla</i>
Cỏ đuôi phượng	<i>Pteris multifida</i>

Cau búng	<i>Chamaedorea seifrizii</i>
Cau lùn	<i>Chamaedorea elegans</i>
Cau vàng	<i>Chrysalidocarpus lutescens</i>
Cầm củ, hoa sao	<i>Hoya carnosa</i>
Chân chim	<i>Scheffera arboricola</i>
Chà là cảnh	<i>Phoenix roebelenii</i>
Chim sẻ	<i>Dzygotheca elegantissima</i>
Cúc đất chuối	<i>Senecio rowleyanus</i>
Cúc đất sương	<i>Senecio cineraria</i>
Cúc hoa đá	<i>Lithops pseudotruncatella</i>
Cúc tam thất	<i>Gymra sarmentosa</i>
Dừa cạn lớn	<i>Vinca major</i> cv. <i>Variegata</i>
Hải đường đốm trắng	<i>Pilea cadieri</i>
Huyết dụ	<i>Cordyline fruticosa</i>
Lác dù, thủy trúc	<i>Cyperus alternifolius</i>
Lô hội	<i>Aloe vera</i> var <i>chinensis</i>
Lan đuôi công	<i>Haworthia fasciata</i>
Lan đuôi hổ	<i>Sansevieria trifasciata</i>
Lan 1 lá	<i>Aspidistra elatior</i>
Lan móc	<i>Chlophytum comosum</i>
Liên đài, thạch liên	<i>Echeveria glauca</i>
Lụi, Hèo	<i>Rhapis excelsa</i>
Măng leo, thủy tùng	<i>Asparagus plumosus</i>
Măng tây đuôi sóc	<i>Asparagus densiflorus</i>
Măng tây lá thông	<i>Asparagus myriocladus</i>
Môn đốm	<i>Caladium bicolor</i>
Môn bạch phiến	<i>Spathiphyllum</i> sp.

Móng trâu	<i>Nephrolepis cordifolia</i>
Mình ty Quảng đông	<i>Aglaonema modestum</i>
Mình ty sóng	<i>Aglaonema crispum</i>
Nóng đế	<i>Nolina recurvata</i>
Ngọc giả	<i>Yucca elephantipes</i>
Phát tài	<i>Pachira macrocarpa</i>
Si	<i>Ficus benjamina</i>
Tóc thần (vệ nữ)	<i>Adiantum capillus-veneris</i>
Tai tượng lá đỏ	<i>Acalypha wilkesiana</i> var. <i>Musica</i>
Thài lải tía (Hồng trai)	<i>Zebrina pendula</i>
Thài lải tím	<i>Setcreasea purpurea</i>
Thiết mộc lan	<i>Dracaena fragrans</i>
Thiết mộc lan lá rộng	<i>Zamia furfuracea</i>
Thu hải đường văn	<i>Begonia massoniana</i>
Trường sinh, Đuôi sóc	<i>Sedum morganianum</i>
Trúc mai rùa	<i>Monstera deliciosa</i>
Trúc Nhật dóm	<i>Dracaena godseffiana</i>
Trúc phát tài	<i>Dracaena sanderiana</i>
Vạn tuế	<i>Cycas revoluta</i>
Xuân vũ	<i>Philodendron selloum</i>
Cây trồng chậu con	
Đỗ quyền Bí	<i>Rhododendron</i> sp.
Cắm chương nhung	<i>Dianthus chinensis</i>
Cúc vạn thọ lùn	<i>Tagetes patula</i>
Hoa báo xuân	<i>Primula malacoides</i>
Lá sọc dừa	<i>Sinningia speciosa</i>
Lan đầu hổ	<i>Cymbidium</i> sp.

Lan cẳng cua	<i>Zygocactus truncatus</i>
Lan Cattley	<i>Cattleya sp.</i>
Lan Paphio	<i>Paphiopedilum sp.</i>
Tai thỏ	<i>Cyclamen persicum</i>
Thu hải đường củ	<i>Begonia tuberhybrida</i>
Trạng nguyên	<i>Euphorbia pulcherrima</i>
Trường sinh xuân	<i>Kalanchoe blossfeldiana</i>
Vĩ hoa thơm	<i>Anthurium scherzerianum</i>

Bảng tra vần tên La tinh

<i>Acalypha wilkesiana</i> var. <i>Musica</i>	Tai tượng lá đỏ
<i>Adiantum capillus-veneris</i>	Tóc thần (vệ nữ)
<i>Aglaonema crispum</i>	Minh ty Quảng đông
<i>Aglaonema modestum</i>	Minh ty sóng
<i>Aloe vera</i> var. <i>chinensis</i>	Lô hội
<i>Anthurium scherzerianum</i>	Vĩ hoa thom
<i>Araucaria heterophylla</i>	Bách tán Nam dương
<i>Asparagus densiflorus</i>	Măng leo, thủy tùng
<i>Asparagus myriocladus</i>	Măng tây đuôi sóc
<i>Asparagus plumosus</i>	Măng tây lá thông
<i>Aspidistra elatior</i>	Lan 1 lá
<i>Begonia massoniana</i>	Thu hải đường vằn
<i>Begonia tuberhybrida</i>	Thu hải đường củ
<i>Caladium bicolor</i>	Môn đóm
<i>Caryota mitis</i>	Đụng đỉnh
<i>Cattleya</i> sp.	Lan Cattley
<i>Chamaedorea elegans</i>	Cau búng
<i>Chamaedorea seifrizii</i>	Cau lùn
<i>Chlophytum comosum</i>	Lan móc
<i>Chrysalidocarpus lutescens</i>	Đậu thom
<i>Cordyline fruticosa</i>	Huyết dụ
<i>Cycas revoluta</i>	Vạn tuế
<i>Cyclamen persicum</i>	Tai thỏ
<i>Cymbidium</i> sp.	Lan đầu hồ
<i>Cyperus alternifolius</i>	Lác dù, thủy trúc

<i>Dendranthema morifolium</i>	Cúc
<i>Dendrobium nobile</i>	Thiết mộc lan
<i>Dianthus caryophyllus</i>	Cầm chướng
<i>Dianthus chinensis</i>	Cầm chướng nhung
<i>Dracaena fragrans</i>	Thiết mộc lan
<i>Dracaena godseffiana</i>	Trúc Nhật đốm
<i>Dracaena sanderiana</i>	Trúc phát tài
<i>Dzygotheca elegantissima</i>	Chim sẻ
<i>Echeveria glauca</i>	Liên đài, thạch liên
<i>Euphorbia pulcherrima</i>	Trạng nguyên
<i>Eustoma russellianum</i>	Quất Thổ nhĩ kỳ
<i>Ficus benamina</i>	Si
<i>Ficus elastica</i>	Đa búp đỏ
<i>Freesia hybrida</i>	Nghê hương
<i>Gerberia jamesonii</i>	Cúc đồng tiền
<i>Gladiolus hybridus</i>	Lay ơn
<i>Gynura sarmentosa</i>	Cúc tam thất
<i>Gypsophila elegans</i>	Cầm chướng hoa nón
<i>Haworthia fasciata</i>	Lan đuôi công
<i>Hoya carnososa</i>	Cầm cú, hoa sao
<i>Kalanchoe blossfeldiana</i>	Trưởng sinh xuân
<i>Lathyrus odoratus</i>	Đậu thơm
<i>Lilium spp.</i>	Loa kèn
<i>Limonium sinuatum</i>	Cúc hoa đá
<i>Lithops pseudotruncatella</i>	Cúc hoa đá
<i>Matthiola incana</i>	Lan hoa tím
<i>Monstera deliciosa</i>	Trúc mai rùa

<i>Nephrolepis cordifolia</i>	Móng trâu
<i>Nolina recurvata</i>	Nóng đế
<i>Oncidium leucoxum</i>	Lan vũ nữ
<i>Pachira macrocarpa</i>	Phát tài
<i>Paphiopedilum</i> sp.	Lan Paphio
<i>Phalaenopsis amabilis</i>	Lan bướm
<i>Philodendron selloum</i>	Xuân vũ
<i>Phoenix roebelenii</i>	Chà là cánh
<i>Pilea cadierei</i>	Hải đường đốm trắng
<i>Polianthes tuberosa</i>	Huệ
<i>Polyscias folicifolia</i>	Đình lăng lá nhỏ
<i>Primula malacoides</i>	Hoa báo xuân
<i>Pteris multifida</i>	Cỏ đuôi phượng
<i>Rhapis excelsa</i>	Lụi, Hèo
<i>Rhododendron</i> sp.	Đỗ quyên Bì
<i>Rosa hybrida</i>	Hồng
<i>Sansevieria trifasciata</i>	Lan đuôi hổ
<i>Scheffera arboricola</i>	Chân chim
<i>Sedum morganianum</i>	Trường sinh, Đuôi sóc
<i>Senecio cineraria</i>	Cúc đất sương
<i>Senecio rowleyanus</i>	Cúc đất chuỗi
<i>Setcreasea purpurea</i>	Thài lải tím
<i>Sinningia speciosa</i>	Lá sọc dưa
<i>Spathiphyllum</i> sp.	Môn bạch phiến
<i>Strelitzia reginae</i>	Thiên điều
<i>Tagetes patula</i>	Cúc vạn thọ lùn
<i>Vinca major</i> cv. <i>Variegata</i>	Dừa cạn lớn

<i>Yucca elephantipes</i>	Ngọc giá
<i>Zamia furfuracea</i>	Thiết mộc lan lá rộng
<i>Zantedeschia aethiopica</i>	Vân môn
<i>Zebrina pendula</i>	Thài lài tía (Hong trai)
<i>Zygocactus truncatus</i>	Lan càng cua

-----o0o-----

Chịu trách nhiệm xuất bản
NGUYỄN CAO DOANH
Phụ trách bản thảo
MẠNH HÀ - THANH HUYỀN
Trình bày bìa
HỮU HỒNG

In 1000 bản, khổ 15 x 21cm, tại Xưởng in NXB Nông nghiệp.
 Quyết định in số 08-2006/CXB/476-223/NN do Cục Xuất bản cấp
 ngày 15/12/ 2005. In xong và nộp lưu chiểu Quý II/2006.

63 - 630

- 476/ 223 - 06

NN - 2006

VIVACO HOI DAP VE KT TRONG

S018698

17.000 đ

8 936032 940491

Giá: 17.000 đ